

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY WE WRZEŚNI

**OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI
EPIDEMIOLOGICZNEJ**

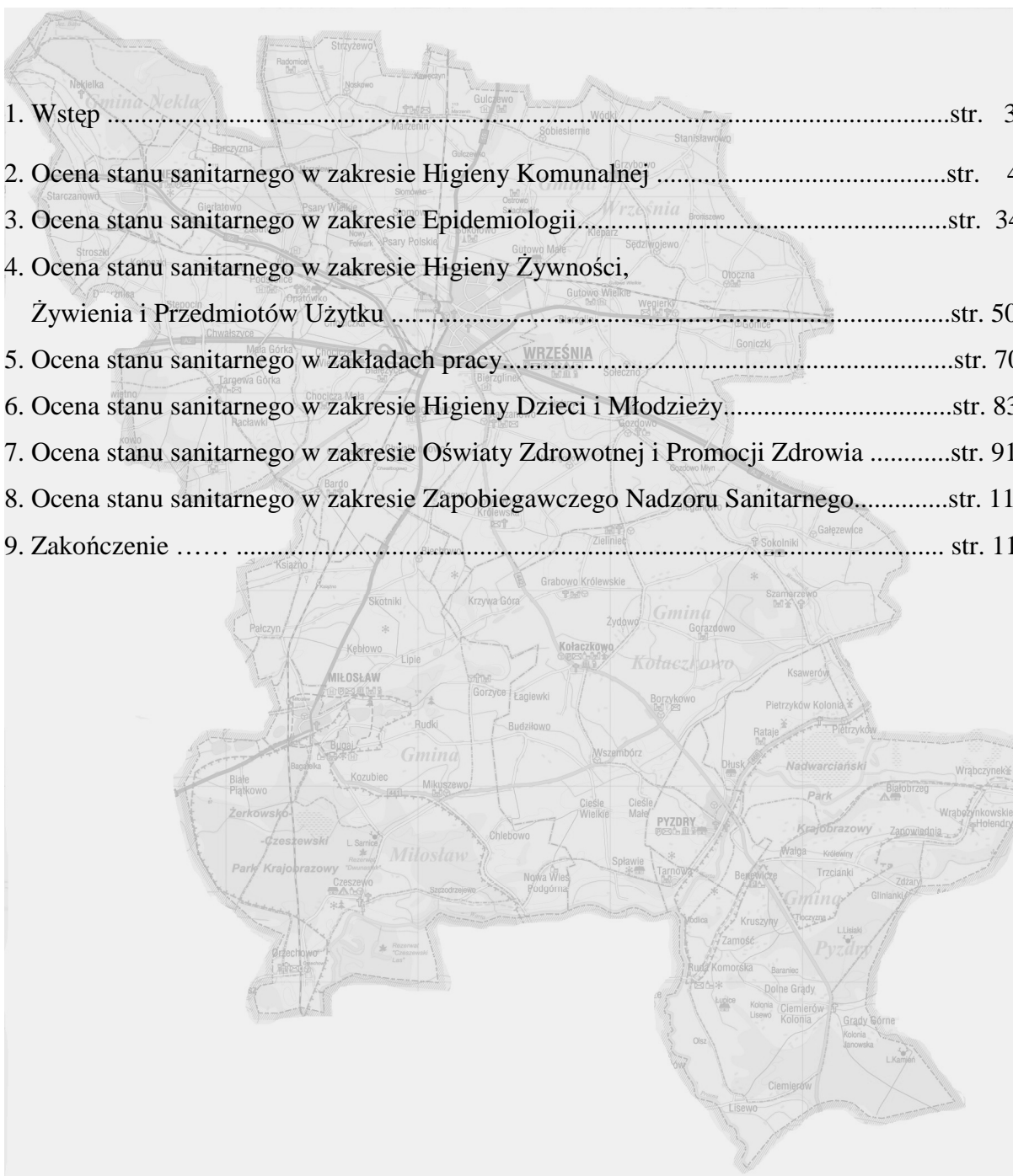
**POWIATU WRZESIŃSKIEGO
ZA ROK 2012**

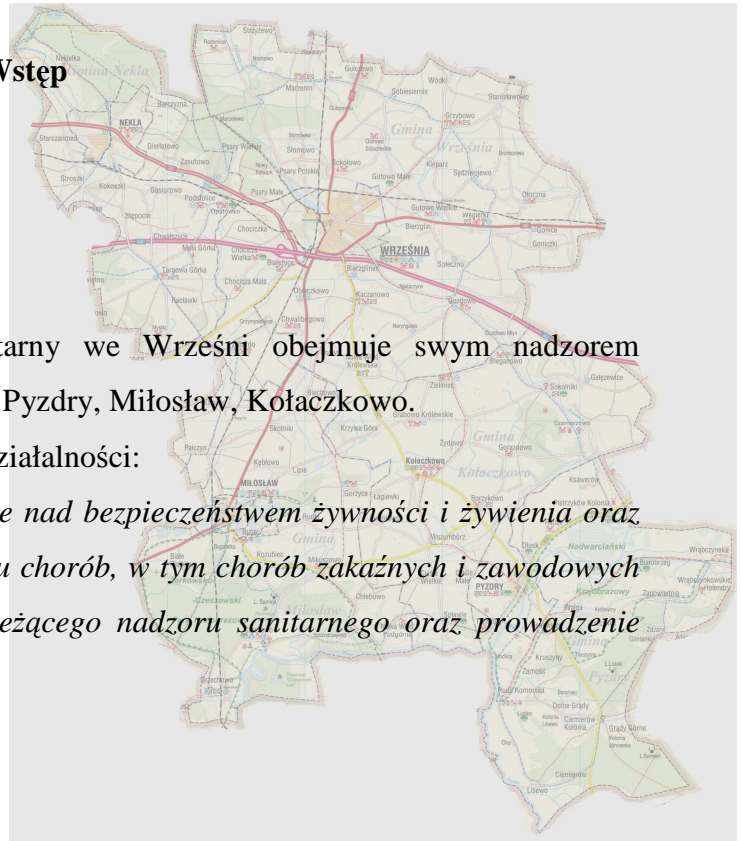
Września, luty 2013 r.

Spis treści:

1. Wstęp	str. 3
2. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Komunalnej	str. 4
3. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Epidemiologii.....	str. 34
4. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	str. 50
5. Ocena stanu sanitarnego w zakładach pracy.....	str. 70
6. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży.....	str. 83
7. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	str. 91
8. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	str. 111
9. Zakończenie	str. 118

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni obejmuje swym nadzorem następujące miasta i gminy: Września, Nekla, Pyzdry, Miłosław, Kołaczkowo.

W roku 2012 zgodnie z głównym celem działalności:

„Promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności przeciwepidemicznej”

prowadzono nadzór sanitarny nad warunkami:

- zdrowotnymi żywności i żywienia,
- higieny środowiska,
- higieny pacy,
- higieny w szkołach i innych placówkach oświatowo - wychowawczych.

Celem sprawowanego nadzoru była ochrona zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych. Wykonywanie zadań odbywało się poprzez:

- sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego,
- prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób, zwłaszcza zakaźnych,
- inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej w celu kształtowania postaw i zachowań prozdrowotnych.

Powyższe zadania realizowane były przez poszczególne komórki organizacyjne stacji lub samodzielne stanowiska pracy:

- Higienę Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku,
- Higienę Komunalną,
- Higienę Pracy,
- Epidemiologię,
- Higienę Dzieci i Młodzieży,
- Oświatę Zdrowotną i Promocję Zdrowia,
- Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.

Ocena stanu sanitarnego
w zakresie Higieny Komunalnej

I. Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia.

Zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia odbywa się w ramach zbiorowego zaopatrzenia, które jest zadaniem własnym gminy. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę do spożycia prowadzone jest przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne i polega na ujmowaniu, uzdatnianiu i dostarczaniu wody odbiorcom. Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne są zobowiązane przepisami prawa zapewnić należyłą jakość wody oraz zdolność urządzeń wodociągowych do realizacji dostaw wody w sposób ciągły i niezawodny.

Państwowa Inspekcja Sanitarna nie odpowiada za jakość produkowanej wody i stan urządzeń służących do jej produkcji, a jedynie sprawuje nadzór nad przestrzeganiem wymogów w tym zakresie, przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne.

Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne są zobowiązane do prowadzenia regularnej kontroli wewnętrznej jakości produkowanej wody, która obejmuje m.in. prowadzenie badań jakości wody w zakresie i z częstotliwością określoną w rozporządzeniu, pobieranie próbek wody, szczególnie w ujęciu wody, w miejscach pozwalających na ocenę skuteczności procesu uzdatniania oraz w miejscu wprowadzenia wody do sieci wodociągowej. Po wystąpieniu okoliczności mogących spowodować pogorszenie jakości wody, przedsiębiorstwa powinny zaplanować przedsięwzięcia naprawcze, ustalić harmonogram ich realizacji oraz poinformować właściwego państwowego powiatowego lub granicznego inspektora sanitarnego oraz wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o podjętych i zaplanowanych działaniach. Na wniosek właściwego państwowego powiatowego lub granicznego inspektora sanitarnego są również zobowiązane do przekazywania wyników badania wody.

Próbki wody do spożycia są pobierane przez Państwową Inspekcję Sanitarną regularnie zgodnie z ustalonym harmonogramem na dany rok i z określoną częstotliwością.

W 2012 r. woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców powiatu wrzesińskiego była pozyskiwana z 33 ujęć wód podziemnych, natomiast 3 ujęcia to ujęcia tylko lokalne. Łączna ilość wodociągów na terenie powiatu wrzesińskiego to 36 wodociągów. Wymagania dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi / Dz. U. z 2007 r. Nr 61, poz. 417 z późn. zm./.

W/w rozporządzenie określa min.: wymagania dotyczące jakości wody, sposób oceny jakości wody, zakres badań, program monitoringu jakości wody.

W 2012 r. skontrolowano wszystkie ujęcia wód podziemnych co stanowiło 100 % obiektów objętych ewidencją. Pracownicy pionu higieny komunalnej pobrali 197 próby wody przeznaczonej do spożycia. Wśród objętych nadzorem wodociągów udział poszczególnych grup urządzeń o danej produkcji wody w 2012 r. przedstawiał się następująco:

- poniżej 100 m³/dobę – 8 wodociągów, w tym 1 wodociąg lokalny (Hotel Polonia Podstolice))
- 100 - 1000 m³/dobę – 26 wodociągi, w tym 1 wodociąg lokalny (Mleczarnia)
- 1000 - 10000 m³/dobę – 2 wodociągi, w tym 1 wodociąg lokalny (Pasz-Konspol).

Na terenie powiatu wrzeńskiego pod nadzorem jest 5 wodociągów publicznych miejskich: we Wrześni, w Miłostawiu, Nekli, 2 wodociągi w Pyzdrach oraz 1 wodociąg lokalny miejski (Mleczarnia). Pozostałe wodociągi to wodociągi publiczne wiejskie znajdujące się na terenach wiejskich, w tym dwa wodociągi lokalne (Hotel Polonia w Podstolicach oraz Pasz-Konspol w Gierłatowie).

Z dniem 2 maja 2012 r. wodociąg zakładowy lokalny PASZ-KONSPOL należący do Przedsiębiorstwa Produkcyjno Usługowo Handlowego „PASZ-KONSPOL” Sp. z o.o. w Gierłatowie został wyłączony z nadzoru sanitarnego, z uwagi na brak wykorzystania produkowanej wody do celów spożywczych. Woda z przedmiotowego ujęcia wykorzystywana jest tylko do pojenia drobiu, mycia kurników oraz na cele sanitarne pracowników.

W porównaniu z rokiem 2011 jakość wody poprawiła się w 2 wodociągach:

- gmina Września: wodociąg w Gutowie Małym
- gmina Pyzdry: wodociąg w Wrąbczynku.

Bez zmian w porównaniu z rokiem 2011 pozostała jakość wody w 32 wodociągach:

- wodę spełniającą normy sanitarne dostarczało 30 wodociągów tj.
  - gmina Września: Września, Nowy Folwark, Otoczna, Kaczanowo, Bardo, Gozdowo, lokalny - Mleczarnia we Wrześni, Sokołowo, Marzenin, Ostrowo Szlacheckie, Kawęczyn, Gulczewo,

- gmina Nekla: Nekla, Targowa Górka, Podstolice, lokalny – Hotelu Polonia w Zasutowie,
  - gmina Miłosław: Miłosław, Pałczyn, Białe Piątkowo, Skotniki, Bugaj, Czeszewo,
  - gmina Kołaczkowo: Wszembórz, Bieganowo, Kołaczkowo, Gorazdowo, Sokolniki.
  - gmina Pызdry: Pietrzyków, Pызdry ul. Wrocławska, Lisewo.
- **wodę nie spełniającą wymagań dostarczały 2 wodociągi tj:**
- gmina Nekla: Stroszki (podwyższona wartość mętności, zawartość manganu amoniaku i żelaza),
  - gmina Pызdry: Pызdry ul. Nadrzeczna (ponadnormatywna zawartość benzo(a)pirenu i Σ WWA) – wodociąg zamknięty.

W porównaniu do roku 2011 pogorszyła się jakość wody w 1 wodociągu:

- gmina Września: Bierzplin (podwyższona zawartość manganu),

Z dniem 8.11.2012 r. Stacja Uzdatniania Wody w Pызdrach przy ul. Nadrzecznej należąca do Zakładu Gospodarki Komunalnej Mieszkaniowej i Usług Wodno-Kanalizacyjnych w Pызdrach została wyłączona ze względu na ponadnormatywną zawartość w wodzie benzo(a)pirenu i Σ WWA.

Problem zanieczyszczenia chemicznego wody pojawił się latem 2012 r. Podjęte działania miały na celu określenie obszaru występowania zanieczyszczenia i poszukanie źródła zanieczyszczenia. W tym celu w okresie od 30.07.2012 r. do 06.11.2012 r. pobrano 12 prób wody w ramach nadzoru sanitarnego oraz wykonano 12 badań wody w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody. Po przeanalizowaniu wyników badań oraz schematu przepływu wody przez główną magistralę rozpoczynając od wody uzdatnionej „wychodzącej” z hydroforni do budynków mieszkalnych stwierdzono, że przyczyną zanieczyszczenia wody jest hydrofor (tj. nastąpiło zanieczyszczenie „punktowe”). Hydrofor mający na celu zapewnienie stałego ciśnienia wody w sieci wodociągowej, zlokalizowany w pomieszczeniu kotłowni w Zespole Szkolno – Przedszkolnym przy ul. Szkolnej 2.

W związku z powyższym w dniu 08.11.2012 r. odłączono zbiornik ciśnieniowy, oraz wyłączono SUW przy ul. Nadrzecznej, gdyż praca stacji uzdatniania wody bez pracy hydroforu

byłaby niemożliwa. Rozpoczęto zasilanie miasta Pyzdry w wodę z wodociągu publicznego w Pyzdrach przy ul. Wrocławskiej oraz wodociągu publicznego w Pietrzykowie. Dnia 21.12.2012 r. PPIS we Wrześni wydał decyzję nr ON.HK-421/1/26-3/12 o braku przydatności wody do spożycia z wodociągu publicznego w Pyzdrach przy ul. Nadrzecznej ze względu na ponadnormatywną zawartość w wodzie benzo(a)pirenu i Σ WWA mimo, iż zanieczyszczenie wody nastąpiło tylko w ograniczonym obszarze. Decyzja obowiązuje do dnia 30.06.2013r.

W 2013 r. właściciel wodociągu przeprowadzi kompleksowy przegląd urządzeń w w/w stacji i zostanie podjęta decyzja o ewentualnej modernizacji stacji lub całkowitym zamknięciu SUW.

Obecnie miasto Pyzdry zasilane jest w wodę z wodociągu publicznego w Pyzdrach przy ul. Wrocławskiej oraz wodociągu publicznego w Pietrzykowie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni dla poniższych wodociągów
stwierdza przydatność wody

Producent: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. we Wrześni ul.

Miłosławska 8

Nazwa wodociągu	Produkcja wody (m³/d)	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Jakość wody	Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów
Wodociąg publiczny Września	4417,3	29900	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Bardo	211,8	1250	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Gozdowo	132,2	850	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Kaczanowo	577,3	3520	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Nowy Folwark	349,0	2865	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Otoczna	297,6	2460	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Gutowo Małe	87,8	670	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-

Producent: Zakład Gospodarki Komunalnej w Nekli ul. Nad Maskawą 5

Nazwa wodociągu	Produkcja wody (m³/d)	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Jakość wody	Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów
Wodociąg publiczny Nekla	618,3	4801	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Targowa Górka	137,4	1610	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-

Producent: Zakład Gospodarki Komunalnej w Miłosławiu ul. Mostowa 18

Nazwa wodociągu	Produkcja wody (m³/d)	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Jakość wody	Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów
Wodociąg publiczny Miłosław	828,5	4214	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Białe Piątkowo	103,1	293	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Skotniki	56,2	287	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Pałczyn	100,1	482	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Bugaj	173,5	1242	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Czeszewo	561,1	3523	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-

Producent: Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Kołaczku ul. Wrzesińska 41

Nazwa wodociągu	Produkcja wody (m³/d)	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Jakość wody	Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów
Wodociąg publiczny Kołaczkowo	260,0	1522	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Sokolniki	210,0	705	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Wszembórz	244,0	1427	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Gorazdowo	140,0	907	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Bieganowo	332,0	1553	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-

Producent: Zakład Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Usług Wodno Kanalizacyjnych w Pyzdrach ul. Magistracka 1

Nazwa wodociągu	Produkcja wody (m³/d)	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Jakość wody	Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów
Wodociąg publiczny Pyzdry ul. Wrocławska	275,9	1675+250 (ludność zaopatrywana przez wodociąg z Pyzdr przy ul. Nadrzecznej)	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Pietrzyków	296,4	2522+250 (ludność zaopatrywana przez wodociąg z Pyzdr przy ul. Nadrzecznej)	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Lisewo	218,7	1680	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg publiczny Wrąbczynek	132,9	842	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-

Producent: P.P.H. „AGROPOL” Sp. z o.o w Sokołowie ul. Szlachecka 26

Nazwa wodociągu	Produkcja wody (m³/d)	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Jakość wody	Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów
Wodociąg zakładowy Ostrowo Szlacheckie	26,14	153	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg zakładowy Kawęczyn	23,0	96	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg zakładowy Gulczewo	39,94	162	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg zakładowy Sokołowo	179,7	680	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-
Wodociąg zakładowy Marzenin	226,9	1020	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-

Producent: Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Złoty Kłós” w Podstolicach ul. Kasztanowa

49

Nazwa wodociągu	Produkcja wody (m³/d)	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Jakość wody	Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów
Wodociąg zakładowy Podstolice	108,2	530	woda przydatna do spożycia przez ludzi	-

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni dla poniższych wodociągów
stwierdza warunkową przydatność wody

Producent: Rolniczy Kombinat Spółdzielczy w Stroszkach

Nazwa wodociągu	Produkcja wody (m ³ /d)	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Jakość wody	Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów
Wodociąg zakładowy Stroszki	46,0	203	woda warunkowo przydatna do spożycia przez ludzi	mętność, amoniak, mangan, żelazo

Producent: P.P.H. „AGROPOL” Sp. z o.o w Sokołowie ul. Szlachecka 26

Nazwa wodociągu	Produkcja wody (m ³ /d)	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Jakość wody	Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów
Wodociąg zakładowy Bierzgin	189,9	675	woda warunkowo przydatna do spożycia przez ludzi	mangan

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni dla poniższych wodociągów
stwierdza brak przydatności wody do spożycia

Producent: Zakład Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Usług Wodno Kanalizacyjnych w Pyzdrach ul. Magistracka 1

Nazwa wodociągu	Produkcja wody (m ³ /d)	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Jakość wody	Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów
Wodociąg publiczny Pyzdry ul. Nadrzeczna	69,1	-	brak przydatności do spożycia	benzo(a)piren i Σ WWA

Nieprawidłowa jakość wody, która dostarczana była przez dwa w/w wodociągi kwestionowana była pod względem fizykochemicznym, ze względu na przekroczenia zawartości manganu, amoniaku, żelaza i mętności.

Podwyższona wartość *mętności* wpływa jedynie na pogorszenie organoleptycznych właściwości wody, a nie na aspekty zdrowotne. Mętność wody uwarunkowana jest obecnością różnych związków nierozpuszczonych w wodzie, w tym wytrącających się związków żelaza czy manganu.

Duża zawartość *żelaza* w sieci wodociągowej sprzyja rozwojowi nitkowatych bakterii żelazistych, które oprócz zwiększania barwy i mętności nadają wodzie wyczuwalny „metaliczny” posmak. Wysokie stężenia mogą powodować powstawanie brunatnych plam i zacieków przy praniu bielizny, takie same plamy powstają na urządzeniach sanitarnych. Określenie dopuszczalnej zawartości żelaza w wodzie do picia na poziomie 0,2 mg/l nastąpiło nie z powodów zdrowotnych, lecz estetyczno - organoleptycznych i ekonomicznych. Przekroczenie w/w wskaźnika nie stanowi zagrożenia zdrowotnego, lecz powoduje pogorszenie walorów estetyczno-smakowych wody.

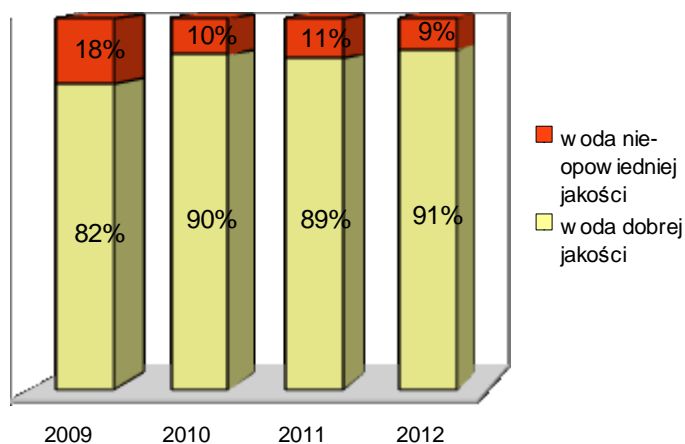
Dopuszczalna zawartość *manganu* ze względów zdrowotnych z uwzględnieniem Tolerowanej Dawki Diennej oraz dziennego spożycia wody wynosi 0,4 mg/l przy wartości akceptowalnej przez konsumenta 0,1 mg/l. W wodach zawierających > 0,02 mg/l manganu tworzą się osady w rurach oraz mogą się rozwijać bakterie manganowe dając wodzie nieprzyjemny, stęchły smak i zapach utrudniając przy tym dezynfekcję sieci.

Podwyższona zawartość *amoniaku* może powstawać w wodach podziemnych na skutek redukcji azotynów i azotanów przez siarkowodór, siarczki lub substancje humusowe. Jednak amoniak pochodzenia mineralnego nie stwarza problemów zdrowotnych. Światowa Organizacja Zdrowia określa wartość normatywną amoniaku na poziomie 1,5 mg/l.

W ramach pełnionego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2012 r. pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej przeprowadzili:

- 4.kontrolę stanu sanitarnego 36 obiektów urządzeń wodociągowych,
- 5.pobrano łącznie 197 prób wody do spożycia.
- 6.wydano 9 decyzji administracyjnych, w celu wyegzekwowania poprawy jakości wody pod względem fizykochemicznym – o warunkowej przydatności wody do spożycia,
- 7.wydano 102 decyzje o przydatności wody do spożycia,
- 8.wydano 1 decyzję o braku przydatności wody do spożycia,
- 9.wydano 14 decyzji płatniczych.

Wykres 1. Jakościowe zaopatrzenie ludności w wodę w latach 2009-2012.

Tab.1 Liczba prób w wodzie przeznaczanej do spożycia przez ludzi w 2011 r.

	Miasto			Wieś			Razem Miasto + Wieś		
	MK	MP	N	MK	MP	N	MK	MP	N
WRZEŚNIA	35	7	1	100	30	10	135	37	11

Tab.2. Liczba prób w wodzie przeznaczanej do spożycia przez ludzi w 2012 r.

	Miasto			Wieś			Razem Miasto + Wieś		
	MK	MP	N	MK	MP	N	MK	MP	N
WRZEŚNIA	35	7	12	94	21	28	129	28	40

MK – analiza podstawowa, **MP** – analiza rozszerzona zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi / Dz. U. z 2007 r. Nr 61, poz. 417 z późn. zm./.

W bieżącym roku pobrano próby wody z instalacji wody ciepłej w kierunku bakterii z rodzaju Legionella w następujących budynkach:

- ✓Przedszkole Nr 6 „Pszczółka Maja” ul. Zielonogórska 17 we Wrześni
  - WC dla personelu
  - kuchnia parter

- ✓Niepubliczne Przedszkole o profilu artystycznym „Wesoła Nutka” ul. I. Paderewskiego
50 c we Wrześni
- kuchnia parter
- WC dla personelu I piętro

Przeprowadzona analiza wykazała zanieczyszczenie wody ciepłej bakteriami z rodzaju Legionella w Niepublicznym Przedszkolu „Wesoła Nutka” we Wrześni przy ul. Paderewskiego 50 c, w obu punktach czerpalnych.

W związku z powyższym została wydana decyzja na doprowadzenie ciepłej wody do prawidłowych parametrów mikrobiologicznych.

Powtórna analiza wody pobranej w w/w punktach wykazała spełnienie wymagań załącznika 1 D Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2007 r. Nr 61, poz. 417 z późn. zm.).

Wnioski

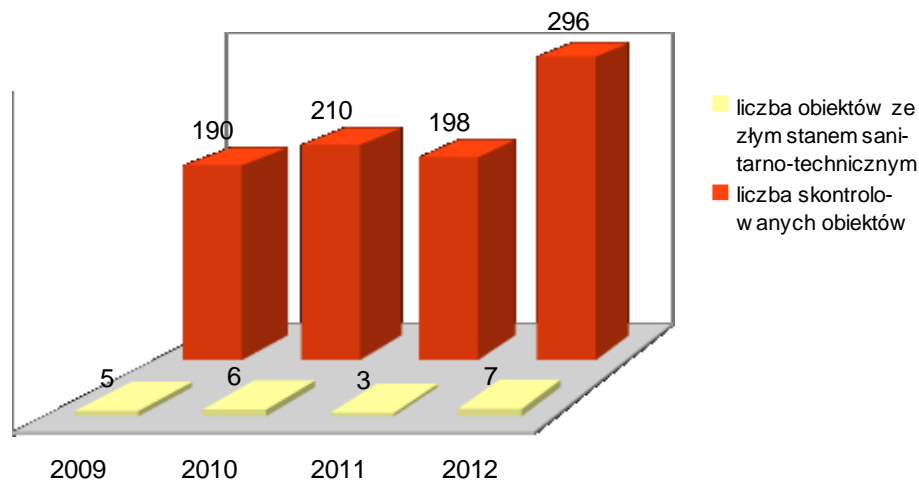
W 2012 r. 91,4 % mieszkańców powiatu wrzesińskiego miało możliwość korzystania z wody, która spełniała wymogi sanitarne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi / Dz. U. z 2007 r. Nr 61, poz. 417 z późn. zm./.

II. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk

Kolejnym istotnym kierunkiem działania oddziału Higieny Komunalnej było sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem zasad higieny w obiektach komunalnych, usługowych, wczasowo - turystycznych, hotelach, basenach kąpielowych, dworcach i innych obiektach użyteczności publicznej.

W 2012 r. przeprowadzono 133 kontroli w obiektach użyteczności publicznej. Do obiektów tych zaliczano: baseny kąpielowe, ustępy publiczne, obiekty hotelarskie, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, solaria, dworce PKS, PKP oraz inne obiekty użyteczności publicznej takie jak stadiony, boiska, transport, stacje paliw, parkingi.

W trakcie przeprowadzonych kontroli w 2012 roku w 6 obiektach stwierdzono zły stan sanitarny. Stanowi to 2,4 % skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej, co przedstawia wykres nr 1. Jednak obiekty te na koniec roku oceniono jako dobre, gdyż stwierdzone nieprawidłowości zostały wykonane w trakcie trwania roku 2012. Poniżej opisano grupę tych obiektów.

Wykres 1. Wyniki kontroli obiektów użyteczności publicznej w latach 2009-2012.

- ✓ Zakład fryzjerski „Marlena” M. Marciniak we Wrześni – przeprowadzona kontrola sanitarna wykazała: zawilgocone ściany w pomieszczeniu usługowym oraz pomieszczeniu socjalnym. Na stwierdzone została wystosowana decyzja administracyjna z terminem wykonania nieprawidłowości 30.11.2012 r. Wydano decyzję rachunkową. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie w/w uchybień.
- ✓ Zakład fryzjerski p. Ł. Kaźmierskiej w Miłosławiu – przeprowadzona kontrola wykazała brudne narzędzia używane przy świadczeniu usług. Ze względu na brak przepisów prawnych nie została wydana decyzja administracyjna, natomiast na stwierdzone nieprawidłowości został wydany mandat karny w wysokości 50 zł. ,
- ✓ Studio Urody „HEBE” ul. Kościuszki 3a we Wrześni – przeprowadzona kontrola wykazała brak opracowanych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, a w obiekcie wykonuje się zabiegi z przerwaniem ciągłości tkanek tj. makijaż permanentny. Na stwierdzone nieprawidłowości został wydany mandat karny w wysokości 100 zł. Następnie wystosowano decyzję administracyjną

dotyczącą opracowania i wdrożenia procedury zapewniającą ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. Wystosowano rachunek. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie w/w uchybienia. Procedura została opracowana.

- ✓ Studio Urody „SIUXIE ul. Gen. Kutrzeby 3a/9 we Wrześni – przeprowadzona kontrola wykazała brudne narzędzia używane przy świadczeniu usług fryzjerskich. Ze względu na brak przepisów prawnych nie została wydana decyzja administracyjna, natomiast na stwierdzone nieprawidłowości został wydany mandat karny w wysokości 50 zł.
- ✓ Dworce PKP w Miłosławiu i w Orzechowie – przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały na PKP w Miłosławiu brudne ściany w pomieszczeniu poczekalni budynku dworca, natomiast na PKP w Orzechowie brudny sufit w pomieszczeniu poczekalni dworca. Wystosowano pisma z art. 30 o PIS do dyrekcji w/w obiektów w celu podjęcia działań zmierzających do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. W odpowiedzi uzyskano informację, iż w/w pomieszczenia zostaną wymalowane do dnia 30.09.2012 r. Przeprowadzone kolejne kontrole wykazały wykonanie stwierdzonych wyżej nieprawidłowości.
- ✓ Przystanek PKP w Chwalibogowie – przeprowadzona kontrola wykazała: uszkodzenia i ubytki metalowej podbitki zadaszenia dwóch wiat znajdujących się na peronach oraz braki desek w ławkach dla podróżnych. Wystosowano pismo z art. 30 o PIS do dyrekcji w/w obiektu, w celu podjęcia działań zmierzających do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. W odpowiedzi ze strony PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Poznaniu uzyskano informację, że stwierdzone uchybienia zostaną wykonane do końca maja br. Powyższe roboty zostały zaplanowane w ramach napraw bieżących do EURO 2012. W trakcie trwania sezonu przeprowadzono kolejną kontrolę obiektu w celu sprawdzenia wykonania wcześniej stwierdzonych nieprawidłowości. Przeprowadzona kontrola wykazała wykonanie uchybień.

Porównaniu z rokiem ubiegłym poprawił się stan sanitarny następujących obiektów.

- Ubikacje publiczne - w ubikacji publicznej w Pyzdrach odmalowano ściany pomieszczeń ubikacji, w ubikacji publicznej we Wrześni przy ul. Harcerskiej zlikwidowano zaistniałe zacieki i pęknięcia sufitu w części damskiej, zacieki i zagrzybienie sufitu i ściany w części męskiej oraz ubytki płytek w podłodze, w ubikacjach publicznych w Gozdowie, Chwałszycach, Targowej Górcie i Sołecznie (przy autostradzie A-2) odmalowano sufity w toaletach damskich i męskich.

- Hotele – odmalowano 7 pokoi hotelowych w hotelu Dwór w Podstolicach gm. Nekla, w hotelu „Dworek Zacisze w Bierzglińku odmalowano ściany w korytarzach głównych obiektu.
- Pensjonaty – w pensjonacie „Wiosna” w Oblączkowie 142 w bieżącym roku odmalowano wszystkie pomieszczenia obiektu, natomiast w pensjonacie „Mansarda” ul. Staszica 2 we Wrześni dokonano remontu klatki schodowej, założono nowe płytki podłogowe, odmalowano ściany, zmieniono oświetlenie, w pokojach noclegowych założono panele podłogowe oraz odmalowano wszystkie pokoje gościnne.
- Dworce PKS – na dworcu PKS w Pyzdrach odmalowano ściany wiat na przystanku oraz naprawiono uszkodzone ławki, na dworcu PKS we Wrześni odmalowano ściany toalet damskiej i męskiej oraz pomieszczenia poczekalni.
- Perony - w porównaniu z rokiem ubiegłym poprawił się stan sanitarny peronu PKP we Wrześni. W 2012 r. odmalowano ściany i sufit przejścia podziemnego (tunelu).

Przeprowadzone kontrole sanitarne w pozostałych obiektach użyteczności publicznej wykazywały prawidłowy stan sanitarno – techniczny i porządkowy.

Kapielisko - w tym roku nie zgłoszono kąpieliska oraz miejsca zwyczajowo wykorzystywanego do kąpeli. Według obecnie obowiązujących przepisów prawnych właściciel miejsca zwyczajowo wykorzystywanego do kąpeli i kąpieliska zgłasza obiekt do jego funkcjonowania - otwarcia oraz sam wykonuje badania jakości wody.

Baseny - pływalnia kryta we Wrześni przy ul. Koszarowej -. obiekt posiada trzy niecki basenowe, w tym jedną jacuzzi, pozostałe dwie to niecka duża sportowa-pływacka i niecka mała dla dzieci i młodzieży z podwodnymi masażami. W trakcie całego roku z basenu pobrano łącznie 72 próby wody. Pobór wody odbywał się 1x w miesiącu. W 7 pobranych próbkach wody odnotowano przekroczenia parametrów mikrobiologicznych - 2x w niecce małej i 5x w jacuzzi. Przekroczone parametry nie stanowiły zagrożenia dla kąpiących się, w związku z czym w zakresie przebadanych parametrów bakteriologicznych woda nadawała się do kąpeli i została oceniona jako woda dobra. Basen WOSR we Wrześni przy ul. Gnieźnieńskiej- obiekt posiada dwie niecki basenowe, jedna niecka duża (głęboka o pojemności 612 m³ wody) sportowa-pływacka i niecka mała (płytko 608 m³ wody) dla dzieci i młodzieży, dodatkowo w małej niecce znajduje się zjeżdżalnia. W bieżącym roku wyłączona była z eksploatacji mała niecka. W 2011 roku przeprowadzono gruntowny remont tej niecki, jednak po zimie wystąpiły usterki techniczne, które uniemożliwiły otwarcie niecki w 2012 roku. W związku z tym w roku

2012 czynna była tylko niecka głęboka. Łącznie z basenu pobrano 10 prób bakteriologicznych. W zakresie przebadanych parametrów woda w ostatnim badaniu tj. pobranej w dniu 03.09.2012 r. wykazała obecność parametrów mikrobiologicznych. Jednak ze względu na złe warunki pogodowe basen z początkiem miesiąca września został zamknięty. Jednak przekroczone parametry nie stanowiły zagrożenia dla kąpielących się, w związku z czym w zakresie przebadanych parametrów bakteriologicznych woda nadawała się do kąpieli i została oceniona jako woda dobra.

Hotele - na terenie powiatu wrzesińskiego obecnie jest 16 obiektów hotelowych:

na terenie miasta Wrześni 4 hotele:

- a/ hotel „CITY” ul. Fabryczna 5 – *liczba pokoi 8, liczba miejsc noclegowych 13,*
- b/ hotel „Świat Wodny” ul. Koszarowa 8 – **działalność zawieszona**
- c/ hotel „Koss” ul. Wrocławska 43 – *liczba pokoi 65, liczba miejsc noclegowych 153,*
- d/ hotel „Czardasz” ul. Czarniejewska - *liczba pokoi 20, liczba miejsc noclegowych 49*

na terenie gm. Września 3 hotele:

- a/ hotel „Dworek Zacisze w Bierzglinku – *liczba pokoi 23, liczba miejsc noclegowych 50,*
- b/ hotel „Kassandra w Gutowie Wielkim - *liczba pokoi 15, liczba miejsc noclegowych 32,*
- c/ pokoje noclegowe „Szafran” w Węgierkach - *liczba pokoi 8, miejsc noclegowych 21,*
- d/ pokoje noclegowe Nowy Folwark ul. Mostowa 1 - **obiekt nowo powstały**

na terenie miasta Miłosław 1 hotel:

- a/ hotel „Boss” pl. Wiosny Ludów 16 - *liczba pokoi 21, liczba miejsc noclegowych 40,*

na terenie gm. Miłosław 1 hotel:

- a/ hotel „Darz-Bór” w Bugaju – *liczba pokoi 13, liczba miejsc noclegowych 30,*

Hotel „Darz-Bór” w Bugaju

*b/ hotel-pokoje noclegowe w Bugaju – **obiekt nowo powstały zaplanowany do kontroli w 2013 r.***

na terenie miasta Nekla 1 hotel:

a/ hotel w Nekli ul. Poznańska 10a – liczba pokoi 19,

Hotel w Nekli ul. Poznańska 10a

na terenie gm. Nekla 4 hotele:

a/ hotel „Jola” w Zasutowie ul. Kwiatowa 1 – *liczba pokoi 25, liczba miejsc noclegowych 49,*

b/ hotel „Polonia Podstolice” w Zasutowie – *liczba pokoi 29, liczba miejsc noclegowych 50,*

c/ hotel „Dwór” w Podstolicach ul. Kasztanowa 50 – *liczba pokoi 15, liczba miejsc noclegowych 29,*

d/ hotel „Barczyzna” w Barczyźnie – *liczba pokoi 28, liczba miejsc noclegowych 68*

Hotel „Barczyzna” w Barczyźnie

Skontrolowano 13 obiektów hotelowych. 1 hotel ma zawieszoną działalność, natomiast 2 obiekty hotelowe to obiekty nowo powstałe, zaplanowane do kontroli w 2013 r.

Wśród skontrolowanych obiektów w powiecie, kategoryzację posiadają:

- 3 gwiazdki: 4 obiekty hotelowe tj: „Boss” w Miłosławiu, „KOSS” we Wrześni, „Barczyzna” w Barczyźnie, hotel w Nekli ul. Poznańska,
- 2 gwiazdki: 2 obiekty hotelowe tj: „Polonia Podstolice” w Zasutowie i „Jola” w Zasutowie,

Z pozostałych hoteli, które zasługują na wyróżnienie pod względem standardu wyposażenia tj. „Dwór” w Podstolicach i „Darz-Bór” w Bugaju.

Do obiektów o wysokim standardzie świadczonych usług można zaliczyć:

- **hotel „Kosmowski” we Wrześni** – jest to nowoczesny obiekt położony w centrum miasta, całkowicie klimatyzowany, posiadający dwie sale konferencyjne, mogące pomieścić 140 osób, wyposażone w nowoczesny sprzęt audiowizualny oraz dwie mniejsze sale gabinetowe. W hotelu znajduje się również restauracja, sala bankietowa na 130 osób, centrum rozrywki Cosmo Bowling i sauna,
- **hotel „Boss” w Miłosławiu** – obiekt usytuowany w centrum miasta, mieszczący salę konferencyjno - bankietową, bar – kawiarnię, grill, saunę i solarium. Hotel posiada własną stajnię i organizuje naukę jazdy konnej oraz przejażdżki bryczkami.
- **hotel „DARZBÓR” w Bugaju gm. Miosław** – obiekt usytuowany w lesie, dysponuje bardzo ładnie urządzonymi pokojami oraz salą konsumpcyjną. Hotel posiada zagrodę danieli, wokół zagospodarowany bardzo dobrze. Do dyspozycji gości są dodatkowe 3 apartamenty oddane do

użytku z początkiem roku 2012, mieszące się w odrestaurowanym Zameczku Myśliwskim tuż obok głównego budynku hotelowego.

- **hotel „Barczyzna” w Barczyźnie gm. Nekla** – położony 35 km od Poznania w kierunku Wrześni, w bezpośredni położeniu lasu. Ze względu na wyjątkową lokalizację obiekt proponuje różne formy rozrywki min. jazda konna, przejażdżki bryczką, wypożyczenie rowerów, paintball, strzelnice laserową, korty tenisowe, boiska do piłki nożnej, nordic walking, bilard, zorganizowanie ogniska, plac zabaw dla dzieci, grill.

- **hotel Dwór w Podstolicach gm. Nekla** – Dwór w Podstolicach położony jest przy trasie prowadzącej z Poznania do Warszawy w odległości około 40 km od Poznania. Otacza go stuletni piękny park, w którym prowadzona jest hodowla pawia,

- **hotel w Nekli przy ul. Poznańskiej 10a** – obiekt zlokalizowany przy głównej trasie Poznań – Września, posiada komfortowo wyposażone pokoje noclegowe, salę bankietową, salę konferencyjną oraz salę serwującą kuchnię staropolską. Sala bankietowa wyposażona w nowoczesny sprzęt multimedialny. Obiekt oferuje salę gier, miejsce do grillowania, plac zabaw dla dzieci.

Stan sanitarno - higieniczny i techniczny w skontrolowanych obiektach hotelowych oceniany jest w powiecie jako dobry.

Pensjonaty - na terenie powiatu wrzeńskiego obecnie są 3 pensjonaty:

- pensjonat „Mansarda” ul. Staszica 2 – liczba pokoi 6, liczba miejsc noclegowych 11,
- pensjonat „Wiosna”, Obłaczkowo 142 – liczba pokoi 10, liczba miejsc noclegowych 17,
- pensjonat „Rondo”, Obłaczkowo 4 – liczba pokoi 6, liczba miejsc noclegowych 10.

Stan pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów i zaplecza obiektów bardzo dobry.

Gospodarstwa agroturystyczne- pod nadzorem PSSE we Wrześni jest 10 gospodarstw agroturystycznych. Przeprowadzono kontrole w dziewięciu gospodarstwach agroturystycznych tj.

„HULA” w Gutowie Małym gm. Września - gospodarstwo organizuje noclegi młodzieży najczęściej w trakcie trwania sezonu letniego oraz w trakcie trwania ferii zimowych (są to obozy młodzieżowe). Do dyspozycji jest: budynek murowany, w którym znajdują się 2 pokoje po 4 łóżka, 3 łazienki, kuchnia i stołówko – świetlica, 1 przyczepa kempingowa służąca jako izolotka, 4 domki drewniane (3 domki 7-osobowe i 1 domek 5-osobowy). W bieżącym roku oddano do użytku obozowiczów dodatkowy domek drewniany (obecnie gospodarstwo posiada

4 domki drewniane). Stan sanitarno – porządkowy dobry, otoczenie obiektu bez zastrzeżeń. Teren ogrodzony, zamykany utrzymany w dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym.

Gospodarstwo agroturystyczne w Chociczy Wielkiej gm. Września - gospodarstwo oferuje 10 pokoi z 31 miejscami noclegowymi. Działalność prowadzona przez okres całego roku. Stan sanitarno – porządkowy dobry, otoczenie obiektu bez zastrzeżeń. Teren utrzymany w dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym.

Gospodarstwo agroturystyczne „POD BRZÓZKAMI” w Opatówku gm. Nekla -

gospodarstwo położone na skraju wsi, blisko lasu i stawów. Do dyspozycji gości jest jedno piętro w budynku murowanym, w którym znajdują się 3 pokoje, 1 wspólna łazienka i kuchnia. Miejsc noclegowych – 8. Pensjonariusze mają możliwość korzystania z ogrodu położonego blisko lasu z miejscem do grillowania. Działalność prowadzona przez okres całego roku. Stan sanitarno - porządkowy dobry, otoczenie obiektu bez zastrzeżeń. Teren ogrodzony, zamykany utrzymany w dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym.

Gospodarstwo agroturystyczne „POD KOGUTEM” w Dłusku gm. Pyzdry - Gospodarstwo oferuje 5 pokoi 4-osobowych z łazienkami. Pensjonariusze mają możliwość korzystania z ogrodu z miejscem do grillowania. Działalność prowadzona przez okres całego roku. Stan sanitarno - porządkowy dobry, otoczenie obiektu bez zastrzeżeń. Teren ogrodzony, zamykany utrzymany w dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym.

Gospodarstwo agroturystyczne „KWITOWSCY” w Łupicach gm. Pyzdry - gospodarstwo oferuje 2 kompleksy wypoczynkowe składających się z 2 sypialni, aneksu kuchennego, łazienki ponadto toalet ogólnodostępnych, jadalni i kuchni ogólnodostępnej. Pensjonariusze mają możliwość korzystania z dużego ogrodu z miejscem do grillowania, ogniska oraz możliwością rozbicia namiotów. Działalność prowadzona przez okres całego roku. Stan sanitarno - porządkowy pokoi, łazienek dobry, otoczenie obiektu bez zastrzeżeń. Teren ogrodzony, zamykany utrzymany w dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym. **Gospodarstwo agroturystyczne „RANCZO” we Wrąbczynku gm. Pyzdry** - obiekt ten można zaliczyć do obiektu o wysokim standardzie świadczonych usług. Gospodarstwo oferuje 5 pokoi 2-osobowe z łazienkami i telewizorem, salą szkoleniowo-konferencyjną, bankietową i restauracyjną. Pensjonariusze mają możliwość korzystania z bardzo dużego ogrodu z miejscem do grillowania, placem zabaw dla dzieci, ogniska oraz możliwością rozbicia namiotów. Działalność prowadzona przez okres całego roku. Stan sanitarno - porządkowy dobry, otoczenie obiektu bardzo dobry. Teren ogrodzony, zamykany utrzymany w bardzo dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym.

Gospodarstwo agroturystyczne „WÓJTOSTWO” w Pызdrach - gospodarstwo oferuje 2 pokoje 2-osobowe z łazienkami i aneksem kuchennym. Pensjonariusze mają możliwość korzystania także z ogrodu z miejscem do grillowania, ogniska. Działalność prowadzona sezonowo przez okres letni. Stan sanitarno - porządkowy dobry, otoczenie obiektu dobry. Teren ogrodzony, zamykany utrzymany w dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym.

Gospodarstwo agroturystyczne „KOCHANY TYGRYSEK” w Kaczanowie ul. Gospodarska 1 - gospodarstwo oferuje 5 pokoi z łazienkami, salą restauracyjną. Działalność prowadzona przez okres całego roku. Stan sanitarno - porządkowy pokoi, łazienek dobry, otoczenie obiektu dobre. Teren ogrodzony, zamykany utrzymany w dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym.

Gospodarstwo agroturystyczne „U KAZIA” w Czeszewie ul. Leśna 71 – obiekt nowo powstały, obiekt ten można zaliczyć do obiektu o wysokim standardzie świadczonych usług. Obiekt składa się budynku noclegowego z zapleczem kuchennym, 3 pokojami noclegowymi z węzłami sanitarnymi i pomieszczeniem barowy. Ponadto na terenie gospodarstwa znajduje się w oddzielnym budynku hala rekreacyjna, w której w skład wchodzi: sauna, sala do ćwiczeń - siłownia, grotta solna i squash; zadaszone korty tenisowe, boisko piłkarskie i plac zabaw dla dzieci. Do dyspozycji gości są organizowane atrakcje takie jak: wypożyczenie kajaków, przejażdżka quadami i hulajnogami. Teren ogrodzony, zamykany utrzymany w bardzo dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym.

Gospodarstwo agroturystyczne „U KAZIA” Czeszewo

Gospodarstwo agroturystyczne w Nowym Folwarku gm. Września – obiekt nowo powstały zaplanowany do kontroli na 2013 r.

Wnioski

Wśród skontrolowanych zakładów stwierdzano zróżnicowanie stanu sanitarno - technicznego. Stosunkowo najlepsze były zakłady, które rozpoczęły działalność lub też zostały zmodernizowane. Ogólny stan sanitarny obiektów był zadowalający.

III. Stan sanitarny środków transportu

Na terenie powiatu wrzesińskiego działają cztery firmy zajmujące się świadczeniem usług w zakresie przewozu zwłok i ekshumacji. Są to trzy firmy prywatne;

- Usługi Pogrzebowe Jan Radziłowski we Wrześni ul. Legii Wrzesińskiej 16 – 1 samochód do przewozu zwłok,

- Usługi pogrzebowe Marek Sroczyński w Miłosławiu ul. Wrzesińska 25 - 1 samochód do przewozu zwłok,

- Usługi Pogrzebowe Krzysztof Szymański w Pyzdrach ul. Ogrodowa 2 - 1 samochód do przewozu zwłok, oraz jeden zakład we Wrześni należący do Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o.: Usługi Pogrzebowe we Wrześni ul. Miłosławska 5 - 2 samochody do przewozu zwłok.

Wszystkie w/w zakłady prowadzą działalność zgodną z wpisem do rejestru przedsiębiorców zgodnie z ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Dysponują odpowiednimi środkami transportu drogowego, które zarejestrowane są jako pojazdy specjalne zgodnie z przepisami o ruchu drogowym. Podczas przeprowadzonych kontroli w/w firm usługowych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przewozu i przekazywania zwłok.

Na podległym terenie są dwie firmy transportowe: przewóz autokarowy „Podróżnik” p. Ryszarda Tokarskiego we Wrześni – posiada 4 autokary świadczących usługi tylko na terenie kraju oraz transport osobowy „Wicher” p. Henryka Wojciechowskiego w Borzykowie – posiada łącznie 6 autokarów, w tym 2 międzynarodowe.

Przeprowadzono kontrolę firm:

- „Podróżnik” p. Ryszarda Tokarskiego we Wrześni – **skontrolowano 1 autokar,**
- „Wicher” p. Henryka Wojciechowskiego w Borzykowie - **skontrolowano 2 autokary,**

Skontrolowane środki transportu utrzymane w odpowiednim stanie sanitarno - porządkowym i technicznym.

W roku 2012 podczas kontroli dworca PKS we Wrześni przeprowadzono kontrole 3 autokarów do przewozu pasażerów. Autokary międzymiastowe, przewożące pasażerów z powiatu

wrzesińskiego i powiatów ościennych. Skontrolowane środki transportu utrzymane w odpowiednim stanie sanitarno - porządkowym i technicznym.

IV. Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej.

Liczba placówek wg ewidencji:

podmioty lecznicze:

-przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria – ogółem:	19 miasto + 5 wieś
-pogotowia ratunkowe:	2 miasto
-medyczne laboratoria diagnostyczne:	4 miasto
-zakłady rehabilitacji leczniczej	2 miasto +1 wieś
-inne:	15 miasto + 2 wieś

praktyka zawodowa

-indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie:	33 miasto + 3 wieś
-grupowe praktyki lekarskie:	2 miasto
-indywidualne praktyki lekarzy dentyków:	34 miasto + 3 wieś
-indywidualne praktyki pielęgniarek:	10 miasto + 4 wieś
-grupowe praktyki pielęgniarek	2 miasto
-inne	<u>9 miasto</u>

RAZEM: 150

Liczba placówek skontrolowanych:

podmioty lecznicze:

10.przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria – ogółem:	miasto – 16 , wieś – 4
11.pogotowia ratunkowe:	miasto – 1
12.zakłady rehabilitacji leczniczej	wieś – 1
13. inne	miasto – 4

praktyki zawodowe

14.indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie:	miasto – 5
15.grupowe praktyki lekarskie:	miasto – 1
16.indywidualne praktyki pielęgniarek:	miasto – 1, wieś – 1
17.grupowe praktyki pielęgniarek i położnych:	miasto – 2
18.inne	miasto- 1

RAZEM: 37

W porównaniu z rokiem ubiegłym w 2012 roku poprawił się stan sanitarno - techniczny następujących obiektów:

- Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „HIKOMED” s.c. w Miłostawiu ul. Wrzesińska 27:

- wymalowano wszystkie pomieszczenia obiektu, założono nowe płytki na ścianie przy ujęciu wody w gabinecie przyjmowania dzieci zdrowych oraz w przedsionku toalety dla dzieci zdrowych, wymieniono na nowe wszystkie lampy sufitowe.

- Niepubliczny Zakład Lekarski „PRO-FAMAILIA”s.c. w Pyzdrach ul. Rynek 5:

- odmalowano gabinet zabiegowy przychodni oraz korytarz główny.

- Przychodnia Lekarza Rodzinnego „LEK-MED” s.c. we Wrześni ul. Fromborska 24

- wymieniono na nowe część kasetonów sufitowych w budynku przychodni, założono nowe płytki ściennie przy ujęciu wody w gabinecie zabiegowym.

- Przychodnia Lekarsko-Stomatologiczna „PRIMADENT” we Wrześni ul. Sądowa 6:

- wymalowano wszystkie pomieszczenia przychodni, wyremontowano toaletę dla osób niepełnosprawnych, przeprowadzono remont gabinetu mającego pełnić funkcje gabinetu diagnostyczno zabiegowego.

Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego:

- odmalowano wszystkie pomieszczenia przychodni.

W bieżącym roku swoje warunki lokalowe poprawiły dwie placówki medyczne:

- Przychodnia Lekarza Rodzinnego „MEDINET” ul. Słowackiego 2 we Wrześni - w miesiącu lutym 2012 r. placówka przeniosła się do nowo wybudowanego obiektu. Budynek jednokondygnacyjny, murowany. Całość obejmuje osiem gabinetów lekarskich, w tym jeden połączony bezpośrednio z kabiną higieny osobistej, gabinet zabiegowy, pkt. szczepień, poczekalnię, rejestrację, pomieszczenie sanitarne dla pacjentów, wc dla osób niepełnosprawnych, pomieszczenie socjalno-sanitarne dla personelu, pomieszczenie na sprzęt porządkowy i odpady medyczne. Budynek przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Przedmiotowe pomieszczenia odpowiadają wymaganiom do wykonywania działalności leczniczej zgodnie z obowiązującym przepisem.

- Centrum Ginekologiczno -Położniczy „Auxilium” we Wrześni przy ul. Legii Wrzesińskiej 19a - miesiącu styczniu 2012 r. placówka przeniosła się do nowo wybudowanego obiektu. Całość obejmuje dwa gabinety lekarskie, dwóch gabinetów diagnostyczno-zabiegowych, gabinet USG, poczekalnię, rejestrację, pomieszczenie sanitarne dla pacjentów, wc dla osób niepełnosprawnych, pomieszczenie socjalno-sanitarne dla personelu, pomieszczenie na sprzęt porządkowy i odpady medyczne. Pomieszczenia zlokalizowane na poziomie parteru. Budynek

przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Przedmiotowe pomieszczenia odpowiadają wymaganiom do wykonywania działalności leczniczej zgodnie z obowiązującym przepisem.

W roku 2012 jeden podmiot leczniczy tj: Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „MED-CON” s.c. we Wrześni z końcem roku 2011 została przeniesiona do nowo wyremontowanego obiektu. Jednak jednostka została wyłączona z nadzoru PPIS we Wrześni i została przekazana postanowieniem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 21.11.2011 nr RP.9011.8.356.2011 pod nadzór Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Gnieźnie. Obioru nowych pomieszczeń dokonała już PSSE w Gnieźnie. Pod nadzorem PPIS we Wrześni pozostaje tylko realizowanie szczepień ochronnych w przedmiotowej placówce.

Jedna placówka medyczna, obecnie funkcjonująca pod nazwą NZOZ „PRODERMED” Przychodnia Medycyny Pracy i Specjalistyczna s.c we Wrześni przy ul. Wiewiórowskiego 6 zmniejszyła swoje usługi medyczne. Wcześniej funkcjonowała jako NZOZ „PRODERMED” Przychodnia Lekarza Rodzinnego, Medycyny Pracy i Specjalistyczna s.c we Wrześni przy ul. Wiewiórowskiego 6. Obecnie placówka świadczy usługi tylko w zakresie medycyny pracy i dermatologa. Usługi w zakresie przychodni lekarza rodzinnego zostały zlikwidowane.

Utrzymanie bieżącej czystości we wszystkich pomieszczeniach obiektów prawidłowe. Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości pod względem sanitarno - porządkowym w kontrolowanych obiektach. Prawidłowo przebiega mycie i dezynfekcja powierzchni i sprzętu. Odpowiednio dobierane są preparaty dezynfekcyjne oraz znane są zasady przeprowadzania dezynfekcji urządzeń sanitarnych.

Podsumowanie

Podczas przeprowadzonych kontroli w obiektach służby zdrowia stwierdzano dobry stan sanitarno - porządkowy. Prawidłowe jest postępowanie z odpadami medycznymi. We wszystkich placówkach służby zdrowia opracowane są i wdrożone procedury postępowania w zakresie mycia, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi.

Ocena stanu sanitarnego
w zakresie Epidemiologii

I. Sytuację epidemiologiczną powiatu wrzesińskiego w 2012 roku w porównaniu z rokiem 2011 wraz z obliczonym współczynnikiem zapadalności ilustruje poniższa tabela i wykresy

Tab.1. Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych w latach 2011-2012

L.p	Kog wg ICD-10	Jednostka chorobowa	2011		2012		
			l. zachorowań	zapadalność	l. zachorowań	zapadalność	
0	1	2					
1	A00	Cholera ^{UE}	-	-	-	-	
2	A01.0	Dur brzuszny ^{UE/PL}	-	-	-	-	
3	A01.1-3	Dury rzekome A,B,C ^{UE/PL}	-	-	-	-	
4	A02.0	Salmonelozy	zatrucia pokarmowe ^{UE}	7	9,32	6	7,85
5	A02.1		posocznica ^{PL}	-	-	-	-
6	A02.2-8		inne zakażenia pozajelitowe ^{PL}	-	-	-	-
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozja) ^{UE}	-	-	-	-	
8	A04.0-2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą ^{PL/4}	1	1,33	-	-
9	A04.3		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną ^{UE}	-	-	-	-
10	A04.4		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	-	-	-	-
11	A04.5		wywołane przez <i>Campylobacter</i> ^{UE}	-	-	1	1,31
12	A04.6		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i>	-	-	-	-
13	A04.7-8		inne określone	1	1,33	-	-
14	A04.9		nie określone	-	-	-	-
15	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ^{/5}	1	52,38	1	36,75	
16	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe(ogółem)	gronkowcowe	-	-	-	-
17	A05.1		jadem kielbasianym (botulizm) ^{UE/PL}	-	-	-	-
18	A05.2		wywołane przez <i>Cl. perfringens</i>	-	-	-	-
19	A05.3-8		inne określone	-	-	-	-
20	A05.9		nie określone	-	-	-	-
21	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2 ^{/6}	-	-	-	-	
22	A07.1	Lamblioza (giardioza) ^{UE}	-	-	-	-	
23	A07.2	Kryptosporydioza ^{UE}	-	-	-	-	
24	A08.0	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	84	111,81	121	158,35
25	A08.1		wywołane przez norowirusy	-	-	-	-
26	A08.2-3		inne określone	4	5,32	21	27,48
27	A08.4		nie określone	68	90,51	52	60,05
28	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ^{/7}	83	4347,83	109	4005,88	

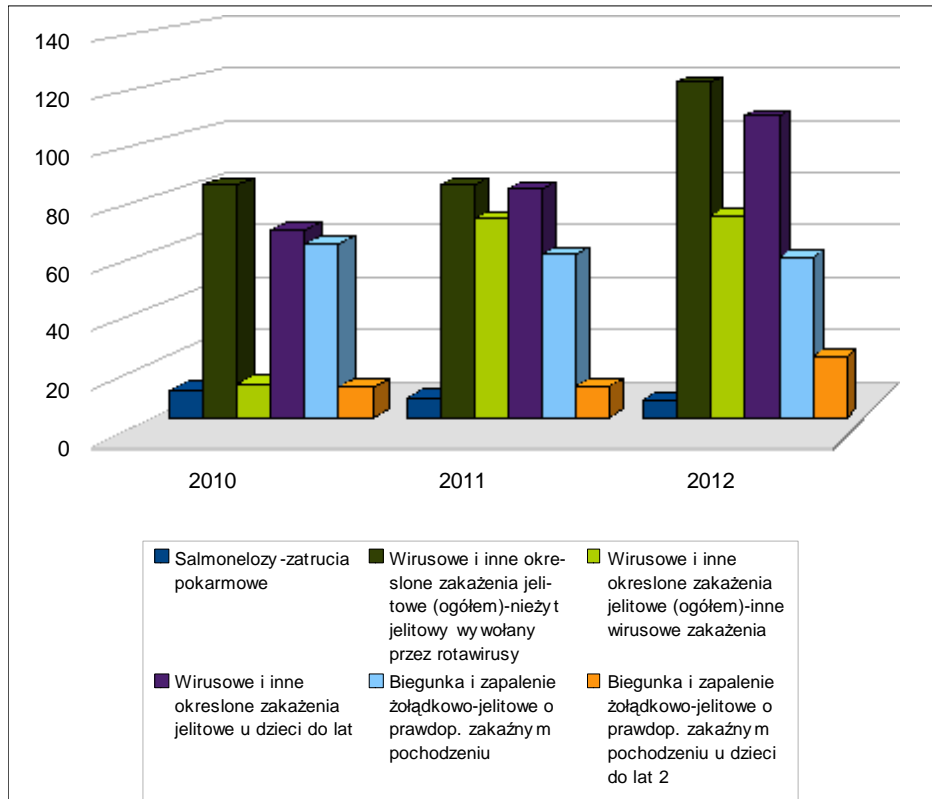
29	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu		ogółem	59	78,53	58	75,91
30				w tym u dzieci do lat 2	11	576,22	22	808,53
31	A20	Dżuma ^{UE}		-	-	-	-	-
32	A21	Tularemia ^{UE}		-	-	-	-	-
33	A22	Wąglik ^{UE}		-	-	-	-	-
34	A23	Brucelozą: nowe zachorowania ^{UE}		-	-	-	-	-
35	A24.0	Nosacizna ^{PL}		-	-	-	-	-
36	A27	Leptospiroza ^{UE}		-	-	-	-	-
37	A28.2	Jersinioza pozajelitowa ^{UE}		-	-	-	-	-
38	A31	Mikobakteriozy - inne i BNO		1	1,33	1	1,31	1,31
39	A32	Listerioza ^{UE}		-	-	-	-	-
40	A33-35			ogółem	-	-	-	-
41	A33	Tężec ^{UE}		noworodków	-	-	-	-
42	A36	Błonica ^{UE}		-	-	-	-	-
43	A37	Krzusiec ^{UE}		-	-	35	45,8	45,8
44	A38	Płonica (szkarlatyna) ^{PL}		32	42,59	17	22,25	22,25
45	A39			ogółem	-	-	-	-
46	A39.0;A39.8	Choroba meningokokowa, inwazyjna ^{UE/PL/8}		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	-	-	-	-
47	A39.1-4			posocznica	-	-	-	-
48	A39.5-9			inna określona i nie określona	-	-	-	-
49	wym.niżej			ogółem	3	3,99	2	2,62
50	A46	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna ^{/PL 9}		róża	3	3,99	2	2,62
51	A48.3			zespół wstrząsu toksycznego	-	-	-	-
52	B95.0/O85			gorączka połogowa	-	-	-	-
53	B95.0/(...)			inna określona i nie określona ^{/10}	-	-	-	-
54	A48.1			choroba legionistów ^{UE}	-	-	-	-
55	A48.2	Legionelloza		gorączka z Pontiac ^{PL}	-	-	-	-
56	A69.2	Borelioza z Lyme ^{PL}		6	7,99	3	3,93	3,93
57	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)		-	-	-	-	-
58	A75	Dur wysypkowy		-	-	-	-	-
59	A78	Gorączka Q ^{UE}		-	-	-	-	-
60	A77; A79	Gorączka płamista i inne riketsjozy		-	-	-	-	-
61	A80.1-2,4	Poliomyelitis ^{UE/PL}		wywołane dzikim wirusem	-	-	-	-
62	A80.0,3-8			wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego	-	-	-	-
63	—	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		-	-	-	-	-
64	A81.0	Encefalopatie gąbczaste		choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD) ^{PL}	-	-	-	-
65	A81.0			wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD) ^{UE}	-	-	-	-
66	A81			inne i nie określone	-	-	-	-
67	A82	Wścieklizna ^{UE}		-	-	-	-	-

68	Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień ^{/11}		9	11,98	15	19,63
69	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu ^{PL}		-	-	-	-
70	B00.4	Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe	-	-	-	-
71	A81.1;A83;A85;B02.0		inne określone	1	1,33	-	-
72	A86		nie określone	-	-	-	-
73	—		w innych chorobach objętych MZ-56 ^{/12}	-	-	-	-
74	A87.0	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	-	-	-	-
75	B00.3		opryszczkowe	-	-	-	-
76	A87.1-9;B02.1		inne określone i nie określone	1	1,33	1	1,31
77	—		w innych chorobach objętych MZ-56 ^{/13}	-	-	-	-
78	A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna) ^{PL}		-	-	-	-
79	A92.3	Gorączka zachodniego Nilu ^{UE}		-	-	-	-
80	A95	Żółta gorączka ^{UE}		-	-	-	-
81	A96.2;A98.3-4	Wirusowe gorączki krwotoczne ^{UE}	Ebola, Marburg, Lassa ^{/14}	-	-	-	-
82	A92.0;A96.0-1,8-9;A98.0-2,5-8,A99		inne określone i nie określone ^{/14}	-	-	-	-
83	A98.5	Choroba wywołana przez hantawirusy ^{PL}		-	-	-	-
84	B01	Ospa wietrzna		575	765,39	369	482,91
85	B03	Ospa prawdziwa ^{UE}		-	-	-	-
86	B05	Odra ^{UE}		-	-	-	-
87	B06	Różyczka ^{UE}		3	3,99	7	9,16
88	B08.8	Pryszczycza		-	-	-	-
89	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A ^{UE}	-	-	-	-
90	B16		typu B - ostre ^{UE}	-	-	-	-
91	B18.0-1		typu B - przewlekłe ^{/15}	5	6,65	1	1,31
92	B17.1; B18.2		typu C: wg definicji przypadku - 2009 r. ^{UE /16,17}	5	6,65	2	2,62
93	B17.1; B18.2		typu C: wg definicji przypadku - 2005 r. ^{UE /15,17}	7	9,32	-	-
94	odpowiednio		typu B+C (zakażenie mieszane) ^{/18}	-	-	-	-
95	B17.0,2-8;B18.8-9;B19		inne i nie określone	-	-	-	-
96	B20-B24	AIDS-Zespół nabytego upośledzenia odporności ^{UE/PL}		-	-	-	-
97	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE/19}		1	1,33	1	1,31
98	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic) ^{UE}		7	9,32	12	15,7
99	B50-B54	Malaria (zimnica) ^{UE}		-	-	-	-
100	B67	Bąblowica (echinokoza) ^{UE}		-	-	-	-
101	B69	Wągrzyca (cysticerkoza)		-	-	-	-
102	B75	Włośnica ^{UE}		-	-	-	-
103	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	ogółem	-	-	-	-

104	B95.3/G04.2;G00.1		zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	-	-	-	-
105	A40.3		posocznica	-	-	-	-
106	B95.3/(...)		inna określona i nie określona	-	-	-	-
107	B96.2/D59.3	Zespół hemolityczno-mocznicy w przebiegu zak. <i>E. coli</i> UE/21		-	-	-	-
108	wym. niżej		ogółem	-	-	-	-
109	B96.3/G04.2;G00.0	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna UE/PL 22	zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	-	-	-	-
110	A41.3		posocznica	-	-	-	-
111	B96.3/(...)		inna określona i nie określona	-	-	-	-
112	G01;G04.2;G05.0 ;	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56 ²³	-	-	-	-
113	G00.2-8;G04.2		inne określone	-	-	1	1,31
114	G00.9;G04.2		inne, nie określone	-	-	-	-
115	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		-	-	1	1,31
116	G04.0,8-9	Zapalenie mózgu inne i nie określone		-	-	-	-
117	J09	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi UE/PI 24		-	-	-	-
118	J10-J11	Grypa UE/PL	ogółem	322	428,62	2	2,62
119			u dzieci w wieku 0-14 lat	141	1127	-	-
120	P35.0	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona UE	-	-	-	-
121	P35.1-9		inne określone i nie określone	-	-	-	-
122	P37.1	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza UE	-	-	-	-
123	P37.2		listerioza UE	-	-	-	-
124	P37.3-9		inne określone i nie określone	-	-	-	-
125	U04	SARS-Zespół ostrej niewydolności oddechowej UE/24		-	-	-	-
126	T60	Zatrucia pestycydami - ostre ²⁵		-	-	-	-
127	T61	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm ²⁵	ryby, skorupiaki i inne produkty morza	-	-	-	-
128	T62.0		grzyby	-	-	-	-
129	T62.1-2		jagody i inne części roślin	-	-	-	-
130	T64	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie ²⁵	mikotoksyny	-	-	-	-
131	—		dioksyny	-	-	-	-
132	—		polichlorowane bifenyle	-	-	-	-
133	—		inne określone i nie określone	-	-	-	-
134	—	Grypa wywołana nowym wirusem A(H1N1) UE/PL	ogółem	3	3,99	-	-
135	—		u dzieci w wieku 0-14 lat	-	-	-	-
Suma kontrolna				1445	1923,46	861	1126,8

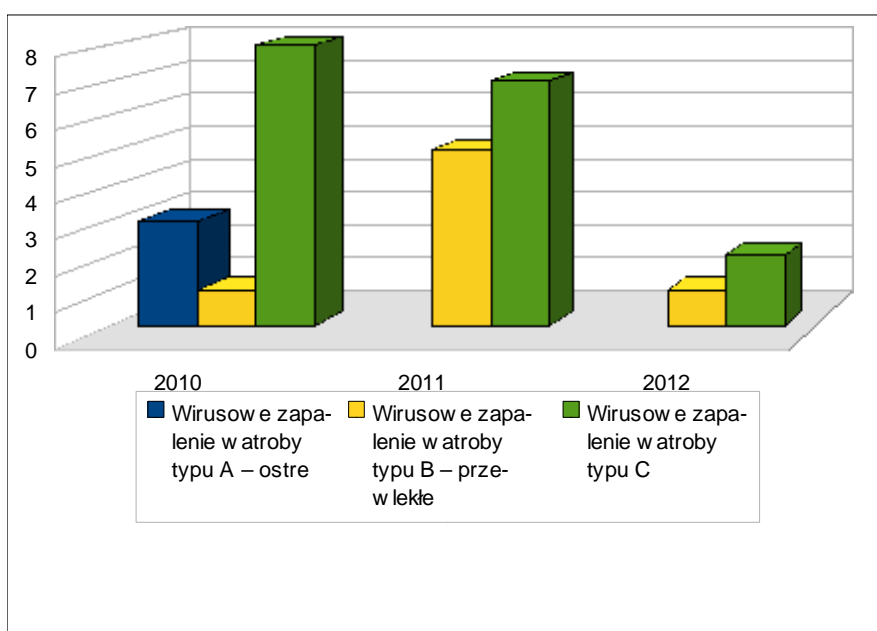
Zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe

(liczba zachorowań w trzech ostatnich latach)

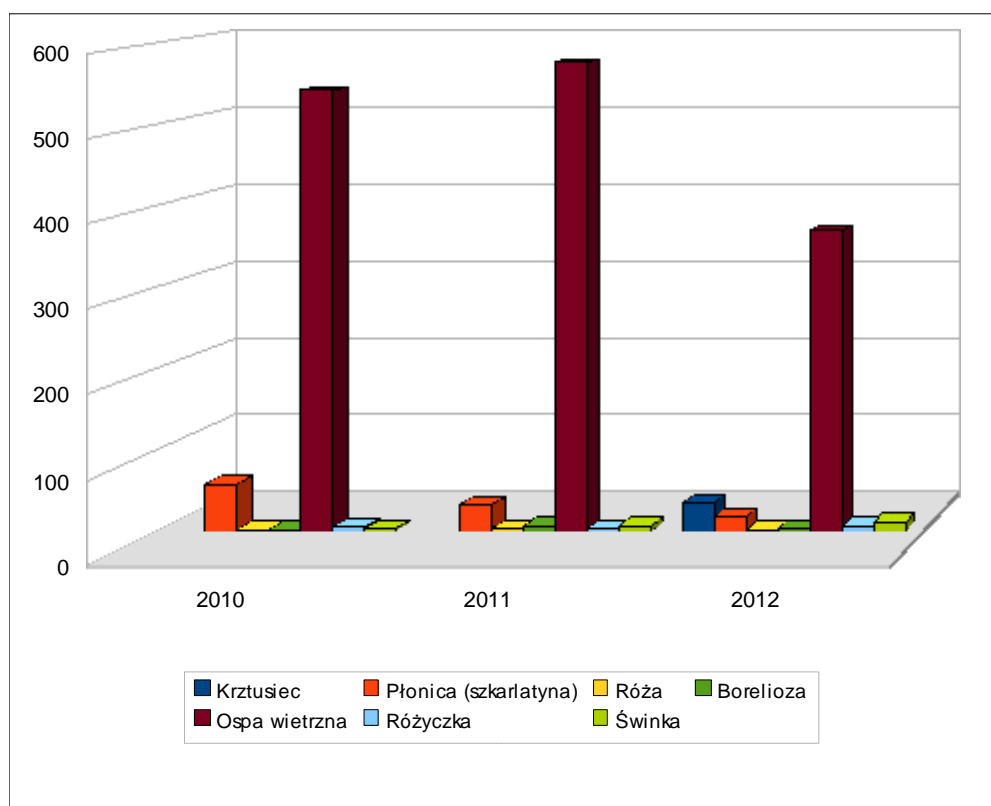

Wirusowe zapalenie wątroby

(liczba zachorowań w trzech ostatnich latach)

Inne choroby zakaźne
(liczba zachorowań w trzech ostatnich latach)

II. OPIS JEDNOSTEK CHOROBY

II.1. Choroby, szerzące się drogą pokarmową

W 2012r. nie odnotowano zachorowań na dur brzuszny, dury rzekome, czerwonkę bakteryjną, jersiniozę, zatruc enterotoksyną gronkowcową, toksyną botulinową czy grzybami.

Zatrucia pokarmowe (A02.0)

W 2012r. ogółem zgłoszono 6 przypadków zatruc pokarmowych t. j. o 1 zachorowanie mniej niż w roku 2011. W mieście odnotowano 4 przypadki, we wsi 2 przypadki.

W 4 przypadkach nie ustalono źródła zatrucia, w 2 przypadkach domniemane źródło - jaja.

Najwięcej zachorowań (podobnie jak w 2010r. i 2011r.) nastąpiło w grupie wiekowej 0 - 4 lat - 3 przypadki, w grupie 5 - 9 lat - 1 przypadek, w grupie 10 - 19 lat - 1 przypadek, w grupie >60 lat - 1 przypadek.

Dominujący czynnik etiologiczny to pałeczka Salmonella Enteritidis – w 5 przypadkach, 1 zachorowanie wywołane przez Salmonellę spiecies.

Biegunki u dzieci do lat 2 (A04; A09; A08)

A04 – W 2012r. (podobnie jak w 2011r) odnotowano 1 przypadek innych bakteryjnych zakażeń jelitowych u dzieci do lat 2 - 3 - miesięczna dziewczynka, hospitalizowana, przypadek potwierdzony badaniem laboratoryjnym - Campylobacter Jeyuni.

A08, A09 - Ogólna liczba zachorowań - **131**, czyli o **37** więcej niż w roku 2011r. i o **52** zachorowania więcej niż w 2010r.

Hospitalizowanych w roku 2012- **98** dzieci. Wszystkie dzieci hospitalizowane badane.

U **85** dzieci wyhodowano wirus Rota, u **13** dzieci wykryto Adenowirus.

Dzieci leczone ambulatoryjnie – **33** – nie badane.

Współczynnik zapadalności w 2010r. - 4144,8, w 2011r. - 4976,42, w 2012r. - 4005,88

W porównaniu z 2011r. zanotowano wzrost zachorowań o 31,33%

Ognisk zachorowań nie odnotowano.

WZW typu A

W 2012r. nie odnotowano zachorowań na wzw A.

II. 2. Ogniska zachorowań.

W 2012r. nie odnotowano ognisk zatrucia pokarmowego.

Tab.2. Ogniska zachorowań (inne niż zbiorowe zatrucia pokarmowe) w 2012r.

Czynnik etiologiczny	Miejsce wystąpienia zachorowań	LICZBA				
		ognisk	zachorowań	hospitalizowanych	Dzieci do lat 14	Zgonów
wirus ospy wietrznej	Zespół Szkolno - Przedszkolny w Pyzdrach	1	4	0	4	0
	SSP w Pyzdrach	1	6	0	6	0
	Gimnazjum w Pyzdrach	1	3	0	2	0
	SSP nr 1 we Wrześni	2	6	0	6	0
	SSP w Pietrzykowie	1	3	0	3	0
	SSP w Grabowie Królewskim	1	7	0	7	0
	Przedszkole w Kołaczkowie	1	2	0	2	0
	SSP w Kołaczkowie	1	6	0	6	0
	Zespół Szkół w Otocznej	1	4	0	4	0
	Przedszkole Miś Uszatek we Wrześni	3	25	0	25	0
	Przedszkole w Sokolnikach	1	6	0	6	0
	Przedszkole Koszałek Opalek w Miłosławiu	1	5	0	5	0
	Przedszkole Bajkowy Świat w Orzechowie	1	4	0	4	0
	SSP w Bieganowie	1	4	0	4	0
	Przedszkole Wesoła Nutka we Wrześni	2	9	0	9	0
	Przedszkole Pszczółka Maja we Wrześni	1	12	0	12	0
szczepy paciorkowców wywołujące szkarlatynę	Przedszkole Bajkowy Świat w Orzechowie	1	2	0	2	0
Bordetella pertussis wywołująca krztusiec	ZSP we Wrześni	1	6	3	0	0
	Gimnazjum w Kołaczkowie	1	3	3	0	0
	Gimnazjum nr 1 we Wrześni	1	4	0	0	0
	ZSZ we Wrześni	1	2	2	0	0
	Zespół Szkół w Nowym Folwarku	1	3	0	2	0
	LO we Wrześni	1	3	1	0	0
wirus świnki	Przedszkole Tęczowa Chatka we Wrześni	1	2	0	2	0
Razem		28	131	9	111	0

1. Ogniska zachorowań na ospę wietrzną.

Ogółem zanotowano 20 ognisk zachorowań.

- Zespół Szkolno - Przedszkolny w Pyzdrach - 4 zachorowania w okresie 02.01.2012 - 12.04.2012
- SSP w Pyzdrach - 6 zachorowań w okresie 02.01.2012 - 01.02.2012
- Gimnazjum w Pyzdrach - 3 zachorowania w okresie 03.01.2012 - 25.01.2012
- SSP nr 1 we Wrześni - 3 zachorowania w okresie 16.01.2012 - 03.02.2012; oraz 3 zachorowania w okresie 06.11.2012 - 07.11.2012
- SSP w Pietrzykowie - 3 zachorowania w okresie 02.02.2012 - 04.05.2012
- SSP w Grabowie Królewskim - 7 zachorowań w okresie 05.03.2012 - 17.05.2012
- Przedszkole w Kołaczkowie - 2 zachorowania w okresie 16.03.2012 - 13.04.2012
- SSP w Kołaczkowie - 6 zachorowań w okresie 30.03.2012 - 25.04.2012
- Zespół Szkół w Otocznej - 4 zachorowania w okresie 07.04.2012 - 09.04.2012
- Przedszkole Miś Uszatek we Wrześni - 11 zachorowań w okresie 27.03.2012 - 28.05.2012; oraz 8 zachorowań w okresie 13.10.2012 - 16.11.2012 i 6 zachorowań w okresie 12.12.12 - 25.12.12.
- Przedszkole w Sokolnikach - 6 zachorowań w okresie 28.04.2012 - 01.06.2012
- Przedszkole Koszałek Opalek w Miłosławiu - 5 zachorowań w okresie 26.04.2012 - 08.06.2012
- Przedszkole Bajkowy Świat w Orzechowie - 4 zachorowania w okresie 16.03.2012 - 26.04.2012
- SSP w Bieganowie - 4 zachorowania w okresie 23.05.2012 - 25.05.2012
- Przedszkole Wesoła Nutka we Wrześni - 5 zachorowań w okresie 26.06.2012 - 13.07.2012; oraz 4 zachorowania w okresie 09.08.2012 - 07.09.2012
- Przedszkole Pszczółka Maja we Wrześni - 12 zachorowań w okresie 06.12.12 - 25.12.12

2. Ogniska zachorowań na szkarlatynę.

Odnotowano 1 ognisko:

- Przedszkole w Orzechowie - 2 zachorowania w okresie 15.10.2012 - 03.11.2012

3. Ogniska zachorowań na krztusiec.

Odnotowano 6 ognisk:

- ZSP we Wrześni - 6 zachorowań w okresie 14.03.2012 - 07.06.2012r
- Gimnazjum w Kołaczkowie - 3 zachorowania w okresie 26.03.2012 - 01.05.2012
- Gimnazjum nr 1 we Wrześni - 4 zachorowania w okresie 04.05.2012 - 05.07.2012

- ZSZ nr we Wrześni - 2 zachorowania w okresie 19.03.2012 - 02.05.2012
- Zespół Szkół w Nowym Folwarku - 3 zachorowania w okresie 04.05.2012 - 24.05.2012
- LO im. Sienkiewicza we Wrześni - 3 zachorowania w okresie 31.05.2012 - 18.06.2012

4. Ogniska zachorowań na świnkę.

Odnotowano 1 ognisko:

- Przedszkole Tęczowa Chatka we Wrześni - 2 zachorowania w okresie 18.06.2012 - 03.07.2012

II.3. Choroby w zakresie, których prowadzi się szczepienie ochronne.

W 2012r nie odnotowano zachorowań na odrę, tężec, nagminne porażenie dziecięce oraz ostre porażenie dziecięce.

Krztusiec

W 2012r. odnotowano **35** zachorowań na krztusiec (w latach 2010 i 2011 - 0 zachorowań).

17 zachorowań wśród kobiet, 18 wśród mężczyzn. 18 zachorowań w mieście, 17 na wsi.

3 osoby nieszczepione, w 2 przypadkach brak danych o szczepieniu, 18 osób hospitalizowanych.

Najwięcej zachorowań w grupie wiekowej 15 - 19 lat - 16 zachorowań; w grupie wiekowej 0 - 4 lat - 7 zachorowań; 5- 9lat - 3 zachorowania; 10 - 14 lat - 6 zachorowań; > 20 lat - 3 zachorowania.

Klasyfikacja przypadków: 16 przypadków potwierdzonych; 17 przypadków możliwych; 2 przypadki prawdopodobne.

W 34 przypadkach wykonano badanie laboratoryjne; 1 przypadek bez badań - kontakt z przypadkiem potwierdzonym.

Różyczka

W2012 r. zarejestrowano **7** zachorowań na różyczkę (w tym 3 u kobiet), tj. o **4** więcej niż w 2011r.

4 zachorowania zanotowano w mieście, **3** na wsi.

5 zachorowań w grupie wiekowej 0 - 10 lat, 1 zachorowanie w grupie wiekowej 11- 19 lat, 1 zachorowanie powyżej 20 lat

Wśród zachorowań 3 osoby nieszczepione.

Nie stwierdzono powikłań, ani hospitalizacji

Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)

W 2012r. odnotowano 12 zachorowań na świnkę (o 5 więcej niż w 2011r.). Zachorowania wystąpiły w grupie wiekowej 0 - 5 lat - 4 zachorowania, w grupie wiekowej 6 - 10 lat - 3 zachorowania, w grupie wiekowej 11 - 19 lat - 2 zachorowania, w grupie wiekowej 20 i powyżej - 3 zachorowania.

6 zachorowań wśród mężczyzn, 6 wśród kobiet.

Powikłań i hospitalizacji nie było. Wśród zachorowań 8 wystąpiło po szczepieniu (patrz tab.)

Lp.	Płeć	Wiek	Okres od ostatniego szczepienia do zachorowania	Nazwa i seria szczepionki
1.	K	3l	1r. 11mies. 15dni	PRIORIX s.A69CB999A
2.	K	8l 4mies.	7l. 3mies. 23dni	MMR s.HU18420
3.	K	7l	5l. 8mies. 29dni	MMR s.ND42270
4.	K	4l 2mies.	3l. 27dni	MMR s.NJ19770
5.	M	2l 8mies.	1r. 6mies. 24dni	PRIORIX s.A69CC278A
6.	M	9l 2mies.	1mies. 16dni	MMR s.G008404
7.	M	10l 1mies.	1r. 5dni	PRIORIX s.A69CC598A
8.	K	13l 8mies.	12 dni	MMR s.H008700

WZW typu B

W 2012r. odnotowano 1 zachorowanie wzw B przewlekłe (o 4 mniej niż w 2011r.), kobieta 31 lat, zamieszkała na wsi, niepracująca, brak danych o szczepieniu p/wzwB.

Nie notowano zachorowań na wzw B ostre.

II.4. Neuroinfekcje oraz choroby: meningokokowa, pneumokokowa i wywołana przez Hemophilus influenzae.

W 2012r. zarejestrowano 2 przypadki zapalenia opon mózgowo - rdzeniowych (o 1 więcej niż w 2011r.), były to zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych nieokreślone oraz paciorkowcowe zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych

Nie notowano zachorowań na meningokokowe, pneumokokowe oraz wywołane przez *Hemophilus influenzae* zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych i mózgu.

Pierwszy przypadek - zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych G00.2 - paciorkowcowe

data zachorowania 22.02.2012r., data zgłoszenia do PSSE we Wrześni 05.03.2012r. - zachorowanie zgłoszono na podstawie objawów klinicznych oraz badań krwi; badanie płynu mózgowo - rdzeniowego - posiew ujemny; zejście choroby - wyleczenie.

Drugi przypadek - zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych G03.9 - inne i nieokreślone

data zachorowania styczeń 2012r., data zgłoszenia do PSSE we Wrześni 19.01.2012r. - zachorowanie zgłoszono na podstawie objawów klinicznych; posiew płynu mózgowo - rdzeniowego - wynik ujemny; zejście choroby - zalecono kontynuację leczenia w poradni neurologicznej.

II.5. Choroby odzwierzęce

W roku 2012 nie zanotowano zachorowań na włośnicę, leptospirozę, tasiemczycę w tym bąblowicę toksoplazmozę i listeriozę.

II.6. Inne choroby zakaźne

W 2012r. nie notowano zachorowań na posocznice, salmonellozy pozajelitowe, kamylobakteriozę oraz zakażeń enterokrwotocznymi szczepami *E.coli*.

Ospa wietrzna

W 2012r. zgłoszono **369** zachorowań (współczynnik zapadalności wynosi 482,91), to o 206 zachorowań mniej niż w 2011r. i o 172 mniej niż w 2010r. Najwięcej zachorowań odnotowano w grupie wiekowej 0 - 4 r.ż. - 174 zachorowań i w grupie wiekowej 5 - 10 r.ż. - 132 zachorowania, czyli grupa przedszkolna i szkolna. W grupie wiekowej 11 - 19 lat - 36 zachorowań; 20 i powyżej - 26 zachorowań. Najwięcej zachorowań wystąpiło w okresie zimowym i wiosennym (styczeń - 46; marzec - 43; kwiecień - 74; maj - 37; grudzień - 49).

Najmniej zachorowań jesienią (sierpień - 6, wrzesień - 4, październik - 9). Szczyt zachorowań notowano wiosną (marzec i kwiecień).

Borelioza

W 2012r. zarejestrowano **3** przypadki zachorowania na boreliozę, (o 3 mniej niż w 2011r.) 1 zachorowanie wśród kobiet i 2 wśród mężczyzn, 1 zachorowanie w mieście, 2 na wsi.

Pacjenci leczeni ambulatoryjnie. 2 przypadki potwierdzone badaniem serologicznym, 1 przypadek na podstawie objawów klinicznych; źródło zakażenia domniemane - kleszcz, w 2 przypadkach ukąszenie jednokrotne, w 1 przypadku wielokrotne (leśnik); ukąszenia na terenach parkowych i leśnych gmin: Gostyń, Miłosław i Zielonej Góry.

Odnotowano 1 przypadek narażenia zawodowego - leśnik (pracuje w nadleśnictwie Jarocin), kilkukrotne ukąszenia kleszcza - pierwsze zgłoszenie zachorowania do PSSE we Wrześni w lipcu 2012r (z dokumentacji medycznej wynika, że borelioza wykryta w 2004r)

WZW typu „C”

W 2012r. ogółem zarejestrowano **2** przypadki zachorowań na wzw typu C (wg def. z 2009r), tj. o 5 mniej niż w 2011r. 1 zachorowanie zanotowano w mieście i 1 na wsi. 1 przp. w grupie wiekowej 20 - 29 lat i 1 w grupie wiekowej 30 - 39 lat. 1 zachorowanie wśród kobiet i 1 wśród mężczyzn. W obu przypadkach prawdopodobna droga zakażenia poprzez kontakt z placówkami służby zdrowia. Chorzy szczepieni p/wzwB.

II.7. Zatrucia chemicznymi środkami ochrony roślin.

W 2012r. nie zanotowano zatruć chemicznymi środkami ochrony roślin.

II.8. Zapobieganie wściekliznie.

W 2012 roku odnotowano 112 przypadków styczości i narażenia na zakażenie wścieklizną.

15 osób szczepionych p/wściekliznie: 12 z powodu braku obserwacji zwierząt, w 2 przypadkach zwierzęta zdechły przed ukończeniem obserwacji (wyniki badań wirusologicznych ujemne), w 1 przypadku obserwacja zwierzęcia ukończona, ujemna, ale pogryzienie dotyczyło twarzy (usta).

8 pokąsań przez psy, 6 przez koty i 1 przez świnię.

O wszystkich przypadkach pogryzień informowano Powiatowego Lekarza Weterynarii we Wrześni.

III. SZCZEPIENIA OCHRONNE

III.1. Placówki wykonujące szczepienia ochronne.

Tab.3. Liczba placówek wykonujących szczepienia ochronne

Liczba ogółem	oddziały noworodkowe	gabinety lekarzy rodzinnych	szkoły	inne
21	1	15	0	5

III.2. Niepożądane odczyny poszczepienne.

W 2012r. do PSSE we Wrześni wpłynęły 2 zgłoszenia niepożądanego odczynu poszczepiennego:

1. po szczepieniu BCG - dziewczynka w 3mies. życia, 50 dni po szczepieniu - zmiany w okolicy nadobojczykowej lewej - powiększenie węzłów chłonnych, przebieg bezgorączkowy, pacjentka hospitalizowana, leczenie antybiotykiem; przypadek zakwalifikowany jako NOP łagodny

2. po szczepieniu DTP, IMOVAX POLIO i ACT-HIB - chłopiec w 7mies. życia, w 2 godz. po szczepieniu wystąpiły drgawki z następującą gorączką do 38,6°C, dziecko hospitalizowane, przypadek zakwalifikowany jako NOP poważny

III.3. Przechowywanie, transport, termin ważności preparatów szczepionkowych.

Przechowywanie preparatów szczepionkowych prawidłowe, w zamykanych lodówkach zaopatrzonych w termometry. Monitoring temperatury prowadzony systematycznie i rejestrowany prawidłowo.

Nie stwierdzono obecności preparatów szczepionkowych przeterminowanych.

Transport prawidłowy w termotorbach.

Placówki mają opracowaną instrukcję postępowania w przypadku sytuacji awaryjnej urządzeń chłodniczych lub braku dostawy prądu.

IV. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Lecznictwo stacjonarne

Od 01.01.2010r. Szpital Powiatowy we Wrześni Spółka z o.o. podlega kontroli Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu. Nie widnieje w ewidencji obiektów Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej we Wrześni.

Lecznictwo ambulatoryjne

W 2012r. oddział epidemiologii przeprowadził 91 kontroli, w tym 12 dotyczyły realizacji szczepień ochronnych, a 79 dotyczyły stanu sanitarno - higienicznego obiektów oraz zagadnień dezynfekcji i sterylizacji.

Skontrolowano 81 obiektów:

- a) 21 przychodni lekarzy rodzinnych oraz specjalistycznych
- b) 1 pogotowie ratunkowe
- c) 3 laboratoria
- d) 32 gabinety stomatologiczne
- e) 12 indywidualnych praktyk lekarskich
- f) 1 grupową praktykę lekarską
- g) 1 indywidualną praktykę pielęgniarek
- h) 2 grupowe praktyki pielęgniarek
- i) 1 obiekt wykonujący usługi rehabilitacyjne
- j) 7 innych obiektów

Wnioski:

Placówki kontrolowane przez pion epidemiologii pod względem sanitarno – higienicznym ocenia się pozytywnie:

- w gabinetach zabiegowych używa się sprzęt jednorazowego użycia oraz wielokrotnego użycia poddawany sterylizacji
- wyposażenie w sprzęt medyczny odpowiednie we wszystkich placówkach
- wnętrza gabinetów wyposażone w sprzęt niezniszczony, o powierzchniach gładkich łatwo zmywalnych, nadających się do dezynfekcji
- zaopatrzenie w materiały opatrunkowe wystarczające, w większości placówek używane są materiały zakupione w aptece, a w mniejszości po sterylizacji
- czystość bieżąca odcinków kontrolowanych przez pion epidemiologii utrzymana
- w skontrolowanych obiektach używane są w większości środki dezynfekcyjne

gotowe, dobrane i stosowane prawidłowo zgodnie z przeznaczeniem i zagrożeniem, z aktualną datą ważności

- nie stwierdzono nieprawidłowości w przygotowywaniu roztworów roboczych środków dezynfekcyjnych oraz w przechowywaniu stężonych preparatów środków dezynfekcyjnych
- nie stwierdzono również nieprawidłowości w przechowywaniu i transporcie wyrobów sterylnych. Przygotowanie sprzętu do sterylizacji, prowadzenie dokumentacji wykonanych procesów sterylizacyjnych – prawidłowe. Rejestry emisji lamp bakteriobójczych prowadzone prawidłowo i systematycznie.
- postępowanie z odpadami medycznymi i zużytym sprzętem jednorazowym - prawidłowe (tylko w jednym obiekcie do magazynowania odpadów przeznaczone jest miejsce piwniczne, 3 obiekty nie magazynują odpadów dłużej niż 72h, wszystkie pozostałe obiekty do magazynowania odpadów posiadają lodówki)

Działania podjęte w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami

(polecenia, decyzje, szkolenia, wystąpienia do dyrektorów placówek)

W 2012r. podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji, sterylizacji, antyseptyki oraz realizacji szczepień ochronnych. Po każdej przeprowadzonej kontroli w czasie jej omawiania, prowadzona jest dyskusja pozwalająca znaleźć maksymalnie dobre rozwiązanie do prawidłowego funkcjonowania placówki, zgodnego z obowiązującymi wymogami sanitarno – higienicznymi.

IV.1. Współpraca z innymi jednostkami.

W 2012r. współpracowano z:

- Inspekcją Weterynaryjną w zakresie wymiany informacji, monitorowania i analizy sytuacji epidemiologicznej zoonoz.
- Starostwem Powiatowym w zakresie działania na wypadek ataku bioterrorystycznego lub pojawienia się szczególnie niebezpiecznych chorób
- mediami (prasa lokalna, biuletyn Starostwa Powiatowego) w zakresie możliwości umieszczania artykułów, informacji, komunikatów)
- placówki służby zdrowia w zakresie dystrybucji materiałów oświatowych
- z WSSE i PSSE w zakresie przekazywania formularzy zachorowań na chorobę zakaźną i wywiadów epidemiologicznych

Ocena stanu sanitarnego
w zakresie Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

I. CHARAKTERYSTYKA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOCI I ŻYWIENIA.

1. Zakres nadzoru sanitarnego

1.1 Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna we Wrześni w 2012r. nadzorowała obszar 681,60 km² zamieszkały przez 73.778 osób, w tym 38.597 w mieście i 35.181 na wsi.

Teren powiatu wrzesińskiego obejmuje:

- miasto i gminę Września
- miasto i gminę Miłosław
- miasto i gminę Kołaczkowo
- miasto i gminę Pызdry
- miasto i gminę Nekla

1.2. W 2012r. obejmowano nadzorem **672** obiekty żywności, żywienia i przedmiotów użytku.

W nadzorowanych obiektach przeprowadzono 752 kontroli i rekontroli.

Ogółem wydano 793 pism administracyjnych w tym:

- 110 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości,
- 1 decyzja o zawieszeniu zatwierdzenia,
- 5 decyzji o zawieszeniu działania;
- 3 decyzje zakazujące prowadzenie działalności,
- 1 decyzja zakazująca wprowadzanie do obrotu,
- 13 upomnień,
- 123 decyzje zatwierdzające,
- 8 decyzji warunkowo zatwierdzających,
- 343 decyzje rachunkowe,
- 125 decyzji uchylających i wygaszających,
- 42 decyzje zmieniające termin wykonania niezgodności,
- 18 decyzji umarzających postępowanie administracyjne,
- 1 decyzja o wykreśleniu z rejestru.

1.3. W 2012r. nie wydano tytułów wykonawczych, natomiast wydano 1 postanowienie.

1.4. W 2012r. złożono 17 zażaleń dotyczących m.in.:

-11 przypadków wprowadzania do środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej (np. hot - dogów, wyrobów z drobiu, mleka, parówek, pierogów, płatków owsianych, rozmrożonej żywności, karpia) – W każdym przypadku przeprowadzono kontrole tematyczną w obiektach wprowadzających do obrotu środki spożywcze o niewłaściwej jakości zdrowotnej, wydano 1 decyzję administracyjną i ukarano mandatem karnym w wysokości 200,00zł. Po przeanalizowaniu dokumentacji odpisywano do osób składających zażalenie.

-nieodpowiednie warunki higieniczno – sanitarne w obiektach handlu obwoźnego. W wyniku otrzymania zażalenia przeprowadzono wspólnie z Policją 2 kontrole tematyczne, wydano decyzję, ukarano mandatami karnymi, łącznie w wysokości 550,00zł

-prowadzenia działalności nie zgłoszonej właściwemu terenowo PPIS. Po otrzymaniu zażalenia przeprowadzono 2 kontrole tematyczne, spisano protokół, ukarano mandatami karnymi w wysokości 450,00zł i przekazano sprawy właściwym terenowo Inspektorom Sanitarnym.

1.5. Nałożono 54 mandaty karne na sumę 9.900,00 zł.

1.6. Skierowano 4 wnioski o nałożenie kary pieniężnej do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu. Trzy z nich rozpatrzono i ukarano na łączną kwotę 5000,00zł.

1.7. Wystawiono 343 decyzje płatnicze na łączną kwotę 21.260,00 zł.

1.8. Wdrażanie **GHP/GMP i HACCP**

Lp. Mz	Nazwa obiektu	Liczba obiektów	2012r.			
			GHP/GMP		HACCP	
2.	Automaty do lodów	7	6	86%	0	0%
4.	Piekarnie	15	15	100%	15	100%
5.	Ciastkarnie	11	11	100%	11	100%
7.	Browary	1	1	100%	1	100%
10.	Zakłady garmażeryjne	2	2	100%	2	100%
11.	Zakłady przemysłu zbożowo - młynarskiego	3	3	100%	3	100%
14.	Wytwórnia koncentratów spożywczych	2	2	100%	2	100%
17.	Wytwórnice suplementów diety	1	1	100%	1	100%
21.	Inne wytwórnie żywności	14	14	100%	9	64%
22.	Sklepy spożywcze	295	270	92%	35	12%
23.	Kioski	16	10	63%	0	0%
24.	Magazyny hurtowe	17	15	88%	7	41%
25.	Obiekty ruchome i tymczasowe	9	3	33%	0	0%
27.	Inne obiekty obrotu żywnością	60	15	25%	0	0%
28.	Zakłady Żywnienia zbiorowego typu otwartego	127	95	75%	45	35%
29.	Zakłady Żywnienia zbiorowego typu zamkniętego	63	50	79%	33	43%
31	Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1	1	100%	0	0%

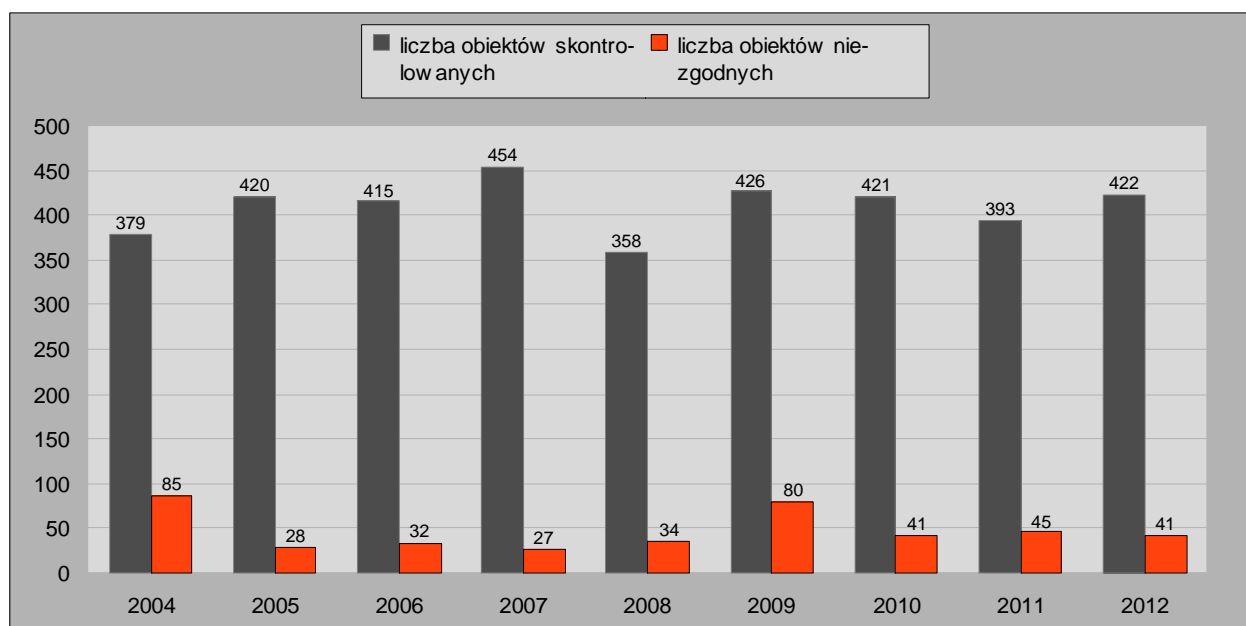
Porównując stan wdrożenia GHP/GMP i HACCP z 2011r. zaobserwowano, że w 2012r. uległo polepszeniu wdrożenie GHP/GMP i HACCP w zakładach produkcyjnych oraz zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego.

2.Zestawienie porównawcze dotyczące działalności ON.HŻŻ w latach 2004-2012

Rok	Liczba obiektów	Liczba kontroli i rekontroli	Liczba decyzji nakazujących	Liczba upomnień	Liczba decyzji zmieniających, przedłużających	Liczba decyzji zakazujących prowadzenie działalności	Liczba decyzji wygaszających / uchylających	Liczba decyzji uiszczenia opłaty	Liczba decyzji wyrażających zgodę / zatwierdzających	Liczba decyzji warunkowo wyrażających zgodę / zatwierdzających	Mandaty	
											(i)Liczba	Kwota
2004	685	729	205	66	82	1	14	66	96	-	2	150
2005	638	797	164	89	68	3	47	93	128	-	34	4.150,00
2006	644	701	162	42	54	3	79	52	90	27	36	6.200,00
2007	666	771	121	65	65	4	113	205	133	72	21	3.500,00
2008	632	655	136	39	61	4	81	308	149	22	21	2.850,00
2009	662	769	169	48	39	2	92	491	94	19	80	14.100,00
2010	652	695	142	29	46	4	114	446	114	12	39	7.300,00
2011	634	626	154	21	53	6	100	388	85	7	48	8.250,00
2012	672	752	110	13	42	4	125	343	123	8	54	9.900,00

3.Porównanie stanu sanitarnego obiektów niezgodnych w latach 2004-2012.

Lata	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów niezgodnych	Odsetek obiektów niezgodnych
2004	379	85	22,4 %
2005	420	28	6,7 %
2006	415	32	7,7 %
2007	454	27	6,0 %
2008	358	34	9,5 %
2009	426	80	19,0 %
2010	421	41	9,7 %
2011	401	45	11,2%
2012	422	41	9,7%

Na podstawie w/w danych liczbowych można stwierdzić, że stan sanitarny zakładów produkcji i obrotu żywnością oraz przedmiotami użytku jest na porównywalnym poziomie. Odsetek zakładów o złym stanie sanitarnym niewiele obniżył się z 11,2% w 2010r. do 9,7% w 2012r.

3.1. Ocena stanu sanitarnego grup obiektów niezgodnych za 2012r. w porównaniu z 2011r.

Lp. Mz	Nazwa obiektu	Procent obiektów niezgodnych w 2012r.	Procent obiektów niezgodnych w 2011r.
2	II. Automaty do lodów	100%	0%
22a	III. Markety	36,4%	0%
23	IV. Kioski	29,0%	0%
22	V. Sklepy spożywcze	24,0%	20,1%
28a	Zakłady małej gastronomii	10,3%	14,3%
4	Piekarnie	17,0%	0%
24	VI. Magazyny hurtowe	11,0%	7,1%
28	VII. Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	10,0%	8,8%
11	VIII. Zakłady przemysłu zbożowo - młynarskiego	0%	33,3%
29p	IX. Inne zakłady żywienia	0%	9,1%

Porównując stan sanitarny grup obiektów niezgodnych za lata 2011 i 2012r. można stwierdzić, że niewiele polepszył się stan sanitarny w 2012r. Zakłady małej gastronomii, zakłady przemysłu zbożowo – młynarskiego i inne zakłady żywienia poprawiły swój stan

sanitarny, co świadczy o większej świadomości właścicieli obiektów i zakładów. Pogorszył się stan sanitarny w obiektach: automaty do lodów, marketach, kioskach, sklepach spożywczych, piekarniach i magazynach hurtowych ze względu na nie kontrolowanie na bieżąco orzeczeń lekarskich do celów sanitarno - epidemiologicznych pracowników mających kontakt z żywnością, nie pilnowanie terminów przydatności do spożycia, obecność szkodników. Do grupy obiektów niezgodnych w 2012r. dołączyły m.in. automaty do lodów, . Zaobserwowano, że stan sanitarny w 2011r. pogorszył się w związku z wprowadzaniem do obrotu środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej (po terminie przydatności do spożycia).

Niezgodności, które zadecydowały o złym stanie sanitarno – technicznym w wymienionych grupach obiektów opisane są poniżej:

1. Automaty (na 1 obiekt oceniony, jako niezgodny z wymaganiami uznano 1, co stanowi 100% ocenionych)

Automaty to najmniejsza grupa ewidencjonowanych obiektów żywności i żywienia, stanowią 1% wszystkich obiektów będących pod nadzorem. Obiekt został uznany jako niezgodny ze względu na brak zaświadczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych zatrudnionych pracowników.

2. Markety (na 11 obiektów ocenionych, jako niezgodne z wymaganiami uznano 4, co stanowi 36,4%)

Markety są nieliczną grupą ewidencjonowanych obiektów żywności i żywienia, stanowią 4,1% wszystkich sklepów. Wykazują one odpowiedni stan sanitarno – techniczny, są wyposażone w odpowiedni sprzęt i urządzenia, posiadają wdrożone GHP/GMP i system zapewnienia bezpieczeństwa żywności HACCP. Niemniej jednak stwierdzono podczas kontroli przeterminowane środki spożywcze, które spowodowały, że oceniono obiekty jako niezgodne.

3. Kioski (na 7 obiektów ocenionych, jako niezgodne z wymaganiami uznano 2, co stanowi 29,0 %)

Kioski to kolejna nieliczna grupa, które stanowią 2,4% wszystkich obiektów. Niezgodności jakie spowodowały, że obiekty uznano jako niezgodne to:

✓środki spożywcze o niewłaściwej jakości zdrowotnej;

✓brak ciągłości łańcucha chłodniczego

4. Sklepy spożywcze (na 88 obiektów ocenionych, jako niezgodne z wymaganiami uznano 21, co stanowi 24,0% ocenianych)

Sklepy spożywcze są najliczniejszą grupą ewidencjonowanych obiektów żywności i żywienia, stanowią 46% wszystkich nadzorowanych obiektów. Stan sanitarny sklepów spożywczych jest zróżnicowany. Zdecydowaną większość stanowią małe sklepy, które systematycznie poprawiają swój stan sanitarno – techniczny. Niestety nadal w nich stwierdza się uchybienia w zakresie:

- brak aktualnych zaświadczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych pracowników,
- brak odpowiedniej jakości zdrowotnej środków spożywczych (artykuły po upływie terminu przydatności do spożycia),
- brak bieżącej ciepłej wody przy zlewozmywakach, umywalkach w sali sprzedaży,
- brak zachowanej ciągłości łańcucha chłodniczego artykułów spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie,
- artykuły spożywcze sprzedawane luzem nie zabezpieczone przed działaniem zanieczyszczeń zewnętrznych,
- brak odpowiedniej odzieży ochronnej pracowników (głównie nakrycia głowy),
- wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych niewiadomego pochodzenia (brak oznakowania, brak identyfikacji dostawcy),
- brak wdrożonej GHP i prowadzonych zapisów z wykonanych czynności (np. monitoring i rejestracja temperatur),
- brak zachowanej segregacji środków spożywczych w urządzeniach chłodniczych,
- brak zachowanej czystości bieżącej,

5. Zakłady Małej gastronomii (na 27 obiektów ocenionych, jako niezgodne z wymaganiami uznano 6, co stanowi 22,0% ocenianych)

- brak aktualnych zaświadczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych pracowników;
- prowadzenie działalności lub też rozszerzenie działalności bez zgody Inspektora Sanitarnego;
- wykorzystywanie do produkcji środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej;

- brak odzieży ochronnej zatrudnionych pracowników;
- brak bieżącej ciepłej wody przy zlewozmywaku;
- brudne ściany i sufity w obiekcie;
- brak zachowanej segregacji środków spożywczych pochodzenia roślinnego i zwierzęcego w urządzeniu chłodniczym;
- brak skutecznej dezynfekcji w toaletach dla pracowników i klientów;
- brak szafki na odzież ochronną i osobistą;
- brak przestrzegane zakazu palenia w obiekcie;
- ubytki w płytkach w pomieszczeniach magazynowych;
- brak skutecznej dezynfekcji szkła bufetowego;
- brak zapewnionego dostępu pracownikom do pomieszczeń socjalnych;
- zniszczona wykładzina podłogowa w sali konsumpcyjnej i na zapleczu;
- brak do wglądu dokumentów potwierdzających pochodzenie półproduktów;
- zły stan urządzeń chłodniczych;
- brak czystości i porządku w pomieszczeniach obiektu;
- brak zachowanej czystości bieżącej.

6. Piekarnie (na 12 obiektów ocenionych, jako niezgodny z wymaganiami uznano 2, co stanowi 17,0% ocenianych)

- brak aktualnych zaświadczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych pracowników;
- brak czystości porządku w obiekcie;
- brak zachowanej czystości bieżącej;
- obecność śladów gryzoni.

7. Magazyny hurtowe (na 14 obiektów skontrolowanych, jako niezgodne z wymaganiami uznano 1, co stanowi 7,1% ocenianych)

- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej;
- zniszczona podłoga w pomieszczeniach magazynowych.

8. Zakłady Żywnienia Zbiorowego otwarte (na 21 obiektów skontrolowanych, jako niezgodne z wymaganiami uznano 2, co stanowi 10,0% ocenianych)

- brak aktualnych zaświadczeń do celów sanitarno – epidemiologicznych zatrudnionych pracowników;
- brudne ściany i sufity we wszystkich pomieszczeniach obiektu;
- brak do wglądu dokumentacji GHP, GMP;
- wykorzystywanie do produkcji środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej;
- brak bieżącej ciepłej i zimnej wody przy zlewozmywaku i umywalce w kuchni, w obieralni warzyw;
- brak zachowanej segregacji odzieży ochronnej od osobistej w szafce pracowników;
- brak identyfikacji producenta na środkach spożywczych mrożonych;
- brak zachowanej czystości bieżącej,

3.2. Miejsca obrotu dopalaczami

- liczba skontrolowanych miejsc obrotu – 0
- liczba obiektów zamkniętych – 3
- liczba kontroli miejsc sprzedaży – 4
- liczba obiektów otwartych - 0
- liczba pobranych próbek - 0

Po uzyskaniu wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego o zamknięciu wszystkich obiektów wprowadzających do obrotu środki zastępcze tzw. dopalacze nie pojawiły się więcej na terenie objętym naszym nadzorem inne miejsca prowadzące taki handel. Niemniej jednak sprawdzano podejrzane miejsca sprzedaży oraz kontrolowano sprzedaż internetową. W związku ze zgłoszeniem Polski do udziału w międzynarodowej akcji o nazwie „Operation Pangea IV – International Week of Action” - skierowanej przeciwko nielegalnemu handlowi produktami leczniczymi, suplementami diety, substancjami zastępczymi przeprowadzono z policją we wskazanych miejscach 4 kontrole. W wyniku podjętych czynności kontrolnych nie stwierdzono w obrocie w/w środków.

II. STAN SANITARNY ŚRODKÓW TRANSPORTU ŻYWNOŚCI.

1. W 2012 roku skontrolowano 6 środków transportu żywności

1.1. Porównanie skontrolowanych środków transportu żywności w latach 2005-2012

Środki transportu	2005r.	2006r.	2007r.	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.
Liczba kontroli	32	12	43	12	26	2	8	6

W ewidencji ogółem w 2012r.	Ilość skontrolowanych ogółem	Ilość kontroli ogółem	Ilość ocenionych wg arkusza ogółem	Stwierdzone nieprawidłowości – dot. wszystkich skontrolowanych środków	Decyzje merytoryczne	Decyzje zatwierdzające/warunkowe	Zatwierdzone/warunkowo zatwierdzone	GHP/HAC CP w obiektach zgodnie z ewidencją
19	6	6	1	-	-	4	18	16

2. W 2012r. wydano 4 decyzje zatwierdzające środki transportu zezwalających na przewóz artykułów spożywczych pochodzenia roślinnego. Obiekty obrotu żywnością korzystają z usług zakładów produkcyjnych lub magazynów hurtowych, które zapewniają dowóz artykułów spożywczych do obiektów, zapewniając ciągłość łańcucha chłodniczego. Dodatkowo dokonywano kontroli środków transportu wchodzących w skład zakładów produkcyjnych.

III. JAKOŚĆ ZDROWOTNA KRAJOWYCH ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH.

4.1. Badanie żywności

W 2012 roku pobrano do badań zgodnie z planem poboru prób w ramach monitoringu i urzędowej kontroli na 2012r. 137 prób krajowych, UE i z importu w tym:

- 87 prób mikrobiologicznych w ramach urzędowej kontroli,
- 47 prób fizykochemicznych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu.

Ponadto w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dodatkowo pobrano 12 prób:

- 2 próby kosmetyków do badań mikrobiologicznych,
- 1 próbę kosmetyków do badań fizykochemicznych,
- 1 próba płatków ryżowych w związku z zażaleniem klienta,

- 3 próby soli w związku z podejrzeniem zafałszowania solą wypadową badań fizykochemicznych;
- 2 próby soli w związku z otrzymywanymi kwestionowanymi wynikami dotyczącymi niewłaściwej zawartości jodanu potasu;
- 1 próbę soli w związku z zażaleniem klienta na żelazocyjanek potasu do badań fizykochemicznych;
- 1 próba kaszy jęczmiennej w związku z otrzymanym Powiadomieniem NEWS;
- 1 próba makaronu na zawartość glutenu na prośbę PSSE Środa Wlkp. .

Zestawienie porównawcze pobranych prób w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w latach 2004-2012.

Lata	Ogólna liczba prób pobranych do badania w ramach U + U i M	Ogólna liczba próbek zdyskwalifikowanych	Liczba próbek zbadanych mikrobiologicznie	Liczba próbek zdyskwalifikowanych mikrobiologicznie	Liczba próbek zbadanych fizykochemicznie	Liczba próbek zdyskwalifikowanych fizykochemicznie
2004	165	1	137	0	-	-
2005	295	4	227	3	-	-
2006	162	7	130	5	-	-
2007	176	3	140	0	0	3
2008	139	8	82	4	57	4
2009	203	3	141	1	62	2
2010	182	7	95	1	87	6
2011	151	8	94	1	57	7
2012	146	3	91	0	55	3

Krajowe środki spożywcze o niewłaściwej jakości zdrowotnej w latach 2008-2012

2011r.		2012r.
Mikrobiologiczne	Fizykochemiczne	Fizykochemiczne
1 próba filet drobiowy (Salmonella)	1 próba konserw warzywnych (oznakowanie)	3 próby soli (zaniżona zawartość jodanu potasu)
	2 próby pasztetowej (oznakowanie)	
	3 próby surówek (oznakowanie)	
1 próba	6 prób	3 próby

W 2012 roku zmniejszyła się liczba kwestionowanych wyników poboru prób w kierunku badań fizykochemicznych. Zakwestionowane zostały środki spożywcze pochodzenia roślinnego, ze względu na zaniżoną zawartość jodanu potasu. Zakład produkujący kwestionowany środek znajduje się pod naszym nadzorem. W związku z licznymi kwestionowanymi wynikami i brakiem utrzymania właściwych parametrów zawartości jodanu potasu Inspektor Sanitarny we Wrześni toczy wobec zakładu postępowanie administracyjne.

4.2. Znakowanie środków spożywczych

Podczas urzędowych kontroli sanitarnych przeprowadzanych w nadzorowanych obiektach sprawdzano prawidłowość znakowania środków spożywczych. W wyniku podjętych działań kontrolnych stwierdzano, że w wielu przypadkach znakowanie środków spożywczych jest niezgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi, w związku z czym wydawano decyzje administracyjne. Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami w znakowaniu środków spożywczych były:

- brak oznakowania środków spożywczych (brak identyfikacji dostawcy),
- nieczytelne oznakowanie środków spożywczych opakowanych w folie z tworzywa sztucznego,
- informacje znajdujące się na opakowaniu wprowadzały konsumenta w błąd, m.in. ze względu na błędną informację dotyczącą składu produktu,
- umieszczanie informacji, że zakład posiada system HACCP, przez co sugerował, że inne zakłady nie mają wdrożonego systemu pomimo obowiązku wynikającego z Ustawy o bezpieczeństwie żywności;
- nieprawidłowe oznakowanie datą minimalnej trwałości lub jej nieczytelność,
- umieszczanie informacji dotyczącej wartości odżywczej nie w kolejności określonej przepisami tj. wartość energetyczną, zawartość białka, węglowodanów, tłuszczu.

4.3. GMO

W 2012r. PSSE we Wrześni nie została uwzględniona w planie poboru prób w ramach monitoringu i urzędowej kontroli w kierunku wykrywania organizmów genetycznie zmodyfikowanych. Jednakże, podczas przeprowadzanych urzędowych kontroli w zakładach produkcyjnych zwracano szczególną uwagę na surowce wykorzystywane do produkcji, które mogą stanowić żywność genetycznie modyfikowaną. Ponadto podczas bieżącego nadzoru kontrolowano w obrocie poprawność znakowania środków spożywczych, głównie GMO.

4.4. Suplementy diety

Do zadań Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku jest również nadzór nad suplementami diety, środkami spożywczymi wzbogacającymi, środkami spożywczymi

specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Z przedmiotowych działań sporządzane są miesięczne sprawozdania dotyczące nadzorowania w/w środków spożywczych w obiektach, z powiadomień GIS oraz sprzedaży internetowej. Zgodnie z planem poboru prób na 2012r. pobrano 2 próby suplementów diety w kierunku obecności substancji dodatkowych. Otrzymane wyniki badanych prób nie zostały zakwestionowane.

W 2012 roku oceniono 34 środki spożywcze w zakresie zgodności oznakowania z obowiązującymi przepisami prawnymi:

- oceniono 4 suplementy diety i 7 środków spożywczych wzbogacających oraz 1 środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego z powiadomień GIS w sprawie rejestracji i wprowadzania do obrotu na terytorium RP suplementów diety;
- oceniono 15 suplementów diety i 5 środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego w trakcie urzędowych kontroli;
- oceniono 9 suplementów diety i 3 środki spożywcze wzbogacające oferowane na stronach internetowych;

4.5. RAPID ALERT SYSTEM FOR FOOD AND FEED - RASFF

W ramach systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt – otrzymano w 2012r. :

- 17 powiadomień alarmowych dotyczących :

- ✓ stwierdzenia wysokiej migracji ołowiu i kadmu z obszaru szklanek Dalia;
- ✓ stwierdzenia obecności glutenu w produkcie bezglutenowym Pałeczki kukurydziane;
- ✓ przekroczenia dopuszczalnego limitu migracji formaldehydu z produktu Talerz z melaminy;
- ✓ przekroczenia poziomu migracji formaldehydu z produktu Łyżka z melaminy;
- ✓ obecność niedozwolonych substancji w suplementach diety Be MAN oraz NoEnd;
- ✓ obecność 1,3 dimetyloaminyloaminy (DMAA) w suplementie Jack3D;
- ✓ obecność 1,3 dimetyloaminyloaminy (DMAA) w suplementie Lipo-6 Black;
- ✓ obecność 1,3 dimetyloaminyloaminy (DMAA) w suplementie NeuroCore;
- ✓ przekroczona zawartość ochratoksyny A w rodzyńkach sułtańskich Bakalland;
- ✓ podwyższonego poziomu kadmu w tuńczyku w oleju Statesman;
- ✓ obecność 1,3 dimetyloaminyloaminy (DMAA) w suplementie Extreme Beta Cret;
- ✓ obecność 1,3 dimetyloaminyloaminy (DMAA) w suplementie Ripped Freak;
- ✓ migracja ołowiu i kadmu z obszaru kompletu do soków - Pomarańcz (szklanki, dzbanek);

- ✓ stwierdzenie obecności *Pseudomonas aeruginosa* w wodzie źródlanej niegazowanej Primavera;
- ✓ przekroczony dopuszczalny limit ochratoksyny A w Melvit Razowa mąka żytnia do wypieku chleba;
- ✓ przekroczenia dopuszczalnego limitu kwasu octowego w produkcie Salaterka plastikowa;
- ✓ stwierdzenia obecności fragmentów szkła w żywności Babydream Bio marchewka z ziemniakami i kurczakiem Rossmann.

- 17 powiadomień typu NEWS dotyczących m.in.:

- ✓ obecności cezu-134, 137 w rybach i produktach rybołówstwa;
- ✓ obecności glinu w zupkach VIFON;
- ✓ zmienionych cech organoleptycznych w kaszkach jęczmiennych pochodzących ze Słowacji;
- ✓ zmienionych cech organoleptycznych przegotowanej wody z Czajników Melisa;
- ✓ zanieczyszczenia bakterią *Salmonella* Herbaty Grande Rooibos;
- ✓ wykrycia genu BT 176 wskazującego na nieautoryzowaną genetyczną modyfikację kukurydzy w popcornie „Soltino”;
- ✓ zmienionych cech organoleptycznych w produkcie Helio Słoneczne Owoce Śliwki Kalifornijskie;
- ✓ przekroczenie dopuszczalnej zawartości kwasu sorbowego w produkcie Śliwki suszone bez pestek;
- ✓ przekroczenia maksymalnego poziomu benzoesanu sodu w Musztardzie sarepskiej;
- ✓ migracja ołowiu i kadmu z obszaru kompletu do soków - Jabłko (szklanki, dzbanek);
- ✓ migracja ołowiu i kadmu z obszaru kompletu do soków - Cytryna (szklanki, dzbanek);
- ✓ zanieczyszczenia drobnoustrojami z gatunku *Serratia* w Płynie do kąpieli dla dzieci Babyderam;
- ✓ zmienione cechy organoleptyczne w Dżemie wiśniowym niskosłodzonym Pinczów;
- ✓ stwierdzenia obecności glutenu w Mące kukurydzianej;
- ✓ wysokiej zawartości kadmu w produkcie Mak niebieski – cały;
- ✓ obecność 1,3 dimetyloaminy (DMAA) w suplemencie Hemo-Rage;
- ✓ obecność szkodników w Kaszy jęczmiennej wiejskiej Cenos.

W 2012r. w systemie RASFF odnotowano więcej zgłoszeń - powiadomień alarmowych i news głównie w związku z przekroczeniem dopuszczalnego limitu migracji ołowiu i kadmu z przedmiotów użytku (czajnik elektryczny, szklanki, talerze, łyżki). W każdym przypadku

zgodnie z kompetencjami podjęto właściwe działania o czym informowano na bieżąco Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu. Szczególnie dokładnie zajęto się sprawą kaszy jęczmiennej wyprodukowanej przez zakład będący pod naszym nadzorem. Kwestionowany środek spożywczy został wycofany z obrotu i zutylizowany.

4.6. RAPEX

W ramach unijnego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Produktach Niebezpiecznych – **RAPEX** w roku 2012 objęto nadzorem wyroby do wybielania zębów. Na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej we Wrześni nie ma zakładów produkujących kosmetyki, pomimo tego działając w systemie RAPEX podejmowano odpowiednie działania mające na celu wyeliminowanie z obrotu zgłoszonych w systemie produktów kosmetycznych. W 2012r. zgłoszono w ramach systemu kosmetyk pn. „Babydream Pflegebad”, który to został wycofany z sieci sklepów Rossmann Dodatkowo pobrano do badań laboratoryjnych trzy próby kosmetyków, jedną próbę do badań mikrobiologicznych, dwie próby do badań fizykochemicznych. W wyniku otrzymanych wyników oceniono próby pod kątem fizykochemicznym i mikrobiologicznym pozytywnie zgodnie z odpowiednimi wymaganiami prawnymi. Dodatkowo w związku z otrzymanym pismem WPWIS w Poznaniu dotyczącym stosowania henny do malowania ciała, która zawiera fenylenodiaminę (PPD) znajdująca się w składzie jako substancja do farbowania włosów w utleniających produktach przeprowadzono kontrolę w zakładzie kosmetycznym. W wyniku podjętych działań nie stwierdzono stosowania w/w substancji.

IV.NADZÓR NAD PRZEDMIOTAMI UŻYTKU.

JAKOŚĆ ZDROWOTNA PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Na terenie powiatu wrzesińskiego wybudowano zakład produkcyjny prowadzący działalność w zakresie produkcji folii przeznaczonej do kontaktu z żywnością. Zakład ten otrzymał 13 lipca 2012r. decyzję zatwierdzającą na prowadzenie działalności.

Jednakże w ramach funkcjonowania systemu RASFF otrzymano 5 powiadomień alarmowych i 3 powiadomienia News dotyczące wycofania z obrotu z terenu powiatu wrzesińskiego dekorowanych szklanek, misek, czajników elektrycznych pochodzących z Chin ze względu na przekroczenie dopuszczalnego limitu kadmu i ołowiu. W wyniku podjętych czynności

kontrolnych zabezpieczano produkty i wycofywano z obrotu. W planie poboru prób na 2012r. nie zostaliśmy ujęci w celu badania przedmiotów użytku.

V. OCENA SPOSOBU ŻYWIENIA

W 2012 roku dokonano 6 teoretycznych ocen sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego. W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono nieprawidłowości w 4 jadłospisach. Najczęściej stwierdzane niezgodności w zakresie sporządzania jadłospisów to:

- brak surówek z warzyw w obiedzie;
- brak warzyw i owoców w śniadaniu;
- brak produktów białkowych pochodzenia zwierzęcego w podwieczorku;
- brak pieczywa razowego w śniadaniu.
- brak warzyw i owoców w podwieczorku

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości w jadłospisach, informowano o tym fakcie obiekty i nakazano zmodyfikować jadłospisy.

Ponadto stwierdzono nadmierne spożycie produktów zawierających duże ilości cukrów prostych (chleb z nutellą, drożdżówki, batony). Niepokojące jest, że w wielu przypadkach stwierdzono niedobór surowych warzyw i owoców w posiłkach.

VI. INFORMACJA O WSPÓŁPRACY Z INNYMI JEDNOSTKAMI KONTROLNYMI: NIK, IH, WIS, IJHARS, ORGANIZACJAMI KONSUMENCKIMI, ŚRODKAMI MASOWEGO PRZEKAZU.

W grudniu 2007 roku zostało podpisane nowe porozumienie ramowe pomiędzy Powiatowym Lekarzem Weterynarii i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym dzięki, któremu poszerzono i uściślono współpracę między inspekcjami.

W 2012r współpraca polegała m.in. na :

- uzyskiwaniu danych z bazy weterynaryjnej i na wzajemnym przekazywaniu decyzji zakazujących;
- informowaniu Inspekcji Weterynaryjnej o stwierdzonych nieprawidłowościach wynikających z przeprowadzonych urzędowych kontroli;

- wzajemne informowanie się o wynikach badań laboratoryjnych wskazujących jakość środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego mogących mieć wpływ na zdrowie ludzi (np. nieprawidłowe oznakowanie mleka w proszku);
- rozpatrywanie zażalenia dotyczącego zanieczyszczenia karpia świeżego.

1. Współpracujemy z Policją podczas przeprowadzanych kontroli problemowych lub też podczas wyjaśniania spraw dotyczących nadzorowanych obiektów.

2012 rok to czas intensywnej współpracy z Policją. Od początku roku w związku z tzw. „afērą solnā” przeprowadzono 7 kontroli podczas, których zabezpieczono 415,70kg soli podejrzanej jako sól wypadowā (niespożywcza) i 1449,09kg gotowego produktu zawierającego w swoim składzie sól wypadowā. Dalej w związku ze stwierdzeniem w obrocie skażonego alkoholu pochodzenia Czeskiego przeprowadzono 30 kontroli w tym z Policją 3 kontrole podczas, których zabezpieczono alkohol Czeski. Kolejne 2 kontrole przeprowadzone z policjā dotyczyły środków transportu prowadzających nielegalnie handel obwoźny. Cztery kontrole dotyczyły zgłoszenia Polski do udziału w międzynarodowej akcji o nazwie „Operation Pangea IV – International Week of Action” - skierowanej przeciwko nielegalnemu handlowi produktami leczniczymi, suplementami diety, substancjami zastępczymi. W wyniku podjętych czynności kontrolnych nie stwierdzono w obrocie w/w środków. Koniec 2012r. to wycofywanie z obrotu denaturatu podejznanego o zanieczyszczenie metanolem.

2. Stacja współpracuje ze środkami masowego przekazu, udzielając informacji dotyczących aktualnych zagadnień z zakresu żywności i żywienia. W związku z rozpoczynającym się sezonem grzyboznawczym zamieszczono artykuł w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej informacje o zasadach zbierania grzybów oraz, że pracownicy Inspekcji Sanitarnej posiadający uprawnienia grzyboznawcy i pełnią dyżur w stacji, udzielając informacji i porad na temat grzybów. Rok 2012 nie obfitował w wysyp grzybów, udzielano tylko niewielu porad. Nie wystawiono atestów na grzyby świeże.

WNIOSKI I POSTULATY.

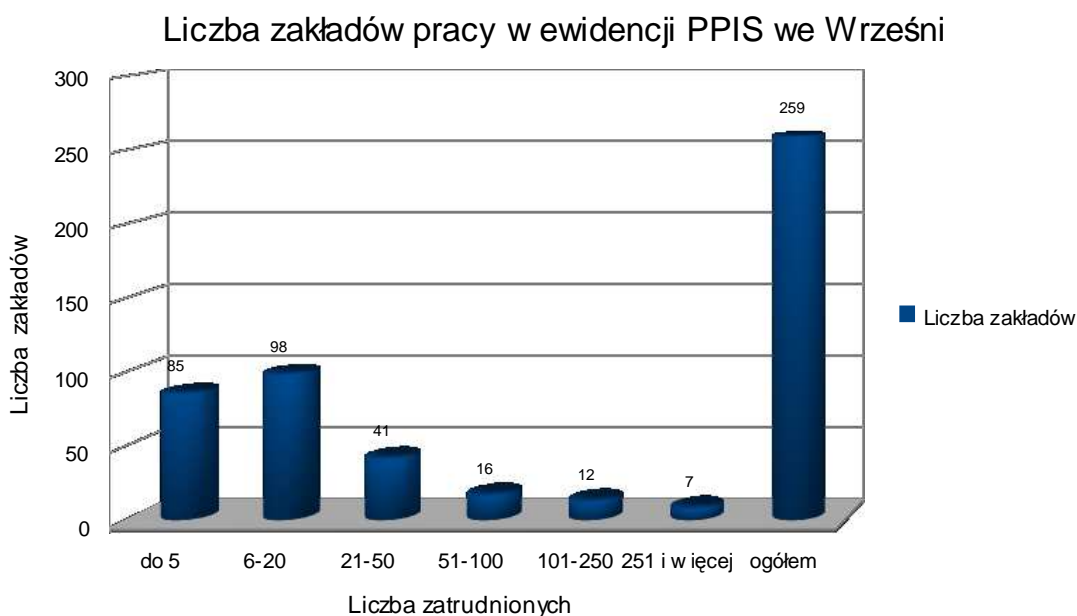
W 2012r. na terenie objętym nadzorem przez PSSE we Wrześni nie zanotowano ognisk zachorowań.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa sanitarnego i przeciwepidemicznego należy:

1. Kontynuować działania poprawiające stan sanitarny zakładów żywnościowo – żywieniowych poprzez kontrolowanie wprowadzania Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej,
2. Wzmocnić nadzór nad obiektami żywności i żywienia, które ze względu na dużą produkcję i obrót żywności przekładają się na dużą liczbę konsumentów, ze szczególnym uwzględnieniem tych obiektów, które zlokalizowane są na szlakach turystycznych,
3. Zwracać szczególną uwagę na skuteczność przeprowadzania zabiegów mycia i dezynfekcji urządzeń, sprzętu i pomieszczeń,
4. Sprawdzać postęp wdrażania systemu bezpieczeństwa żywności HACCP,
5. We współpracy z Policją wzmocnić nadzór nad obiektami wprowadzającymi do obrotu środki zastępcze.

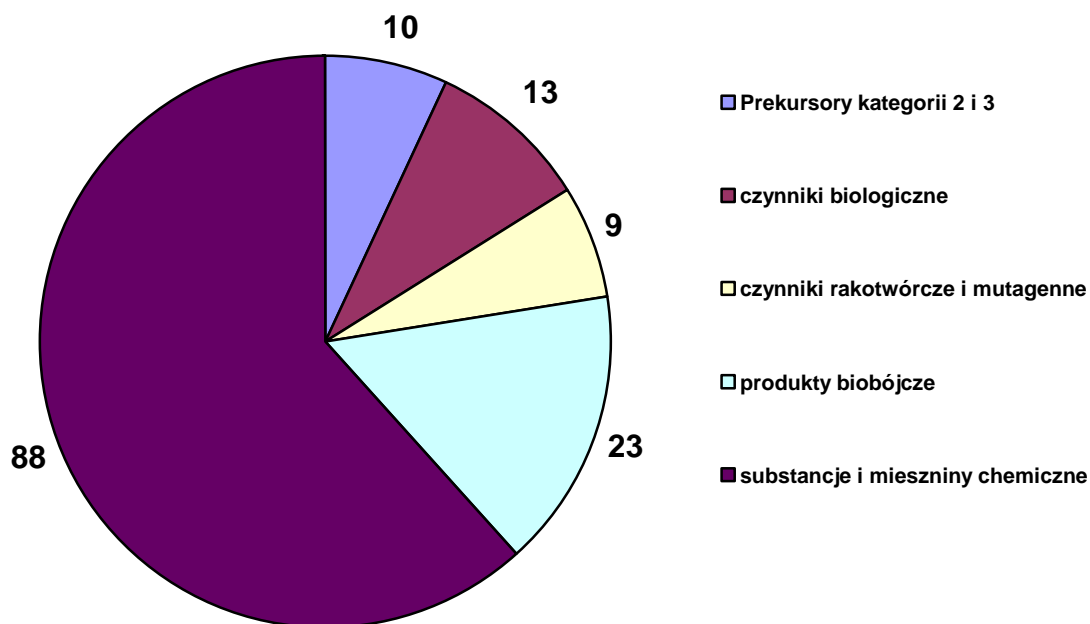
Ocena stanu sanitarnego w zakładach pracy

W roku 2012 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni obejmował swym nadzorem 259 zakładów pracy zatrudniających ogółem 8305 osób, z których zdecydowaną większość stanowiły zakłady zatrudniające do 100 osób. W grupie tej prym wiodły zakłady małe zatrudniające do 20 osób.

W roku 2012 kontrolą objęto 88 zakłady pracy, przeprowadzając w nich 118 kontroli. Zakres przedmiotowy kontroli obejmował: - przegląd i ocenę warunków pracy oraz zaplecza sanitarno-technicznego, produkcję, stosowanie, wprowadzanie do obrotu substancji i mieszanin chemicznych, czynniki biologiczne, produkty biobójcze, prekursorzy oraz ewidencjonowano substancje i procesy rakotwórcze występujące w środowisku pracy.

Kontrole w blokach tematycznych

Z powyższego wykresu jednoznacznie wynika, że najwięcej kontroli w powiecie przeprowadzono w ramach nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi. Sytuacja powtórzyła się więc z lat poprzednich.

W roku 2012 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni wydał ogółem 25 decyzji / w tym 4 przedłużające oraz 3 uchylające/ wynikających z nadzoru bieżącego w zakresie Higieny Pracy. Zawierały one łącznie 40 nakazów w tym:

- ▲ 5 nakazów zawierało tematykę substancji i mieszanin chemicznych (uchylenia stwierdzone w tym zakresie: brak spisu substancji i mieszanin niebezpiecznych, brak instrukcji bezpiecznego stosowania produktów chemicznych)
- ▲ 6 nakazów dotyczyło złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń pracy i pomieszczeń sanitarno-socjalnych
- ▲ 4 nakazy dotyczyły oceny ryzyka zawodowego / brak oceny ryzyka lub była ona niekompletna/
- ▲ 1 nakaz dotyczył czynników rakotwórczych /obniżyć zapylenie – drewno bukowe/
- ▲ 20 nakazów dotyczyło badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy, brak rejestrów pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz, w tym 6 nakazów związanych było z problemem obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych

dla zdrowia w środowisku pracy.

- ▲ 4 nakazy dotyczyły braku programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas.

Najczęściej stwierdzane uchybienia dotyczyły podobnych zagadnień jak w latach ubiegłych; najwięcej nakazów dotyczyło problematyki badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy – jak rok wcześniej. Nie wydano w roku sprawozdawczym żadnej decyzji w zakresie prekursorów, detergentów oraz w zakresie produktów biobójczych i czynników biologicznych.

W dalszym ciągu stwierdzamy, że pracodawcy coraz większą uwagę przywiązują do problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy w swoich zakładach, starając się realizować podstawowe obowiązki zgodnie z wymaganymi przepisami w tym zakresie.

Czynniki szkodliwe w środowisku pracy

Z ewidencji narażonych prowadzonej w formie monitoringu wynika, że przekroczenia NDS/NDN czynników szkodliwych występują w powiecie wrzesińskim ogółem w 68 zakładach pracy. Liczba narażonych pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w powiecie wrzesińskim wynosi 873 osoby, a więc w porównaniu z rokiem poprzednim (800 osób) narażenie utrzymuje się na podobnym poziomie. Liczbę narażonych pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w zakładach pracy objętych nadzorem przedstawia załączona tabela.

Czynnik szkodliwy	Liczba osób narażonych w		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Czynniki chemiczne	0	1	0
Hałas	588	782	857
Pyły	16	33	7
Mikroklimat gorący	7	7	9
Drgania mechaniczne	0	0	6
Liczba osób narażonych na 1-n czynników	593	800	873

Pracodawcy starają się poprawiać w miarę możliwości warunki pracy w swoich zakładach. Zapewniają więc pracownikom ochrony indywidualne /np.ochronniki słuchu, maski przeciwpyłowe itp./ oraz stosują zmiany organizacyjne, typu zmniejszenie czasu ekspozycji

pracownika na działanie czynnika szkodliwego /np. hałasu/, posiadają i starają się realizować programy walki z hałasem lub z wibracją oraz starają się ograniczać do minimum liczbę osób pracujących w narażeniu. Również zapewniają pracownikom dostęp do informacji o wynikach pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia i ryzyku zawodowym oraz zapewniają opiekę lekarską. Kontrole sanitarne potwierdziły również w tym roku, że pracownicy są świadomi skutków zagrożeń wynikających z pracy przez nich wykonywanej, dlatego też w trosce o swoje zdrowie chętnie korzystają z zabezpieczeń jakie oferuje im pracodawca.

Na terenie powiatu wrzesińskiego w **17 zakładach pracy** uległy poprawie warunki pracy pracowników w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych. Łącznie **poprawiono w nich warunki pracy 205 osobom, w tym 135 osobom w zakresie hałasu, 68 osobom w zakresie zapylenia /pył całkowity lub respirabilny/ oraz 2 osobom w zakresie czynników chemicznych.**

Poprawa warunków pracy związana była:

- w przypadku hałasu z obniżeniem czasu pracy, zmianę parametrów ustawień pracy maszyn, poprzez wprowadzenie rotacji pracowników oraz ze zmniejszeniem liczby osób zatrudnionych na stanowiskach z przekroczeniami NDN, bądź też z likwidacją stanowisk pracy.
- w przypadku zapylenia oraz czynników chemicznych z poprawą skuteczności istniejącego ciągu wentylacyjnego lub też na skutek zainstalowania nowej wentylacji.

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi w powiecie wrzesińskim

3 sierpnia 2012 r. weszła w życie nowelizacja Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy /Dz.U.2012, poz.890/, która to wprowadziła zmianę w wykazie czynników rakotwórczych i mutagennych wyłączając z niego wykaz biologicznych czynników rakotwórczych /WZW B i C – dotyczący głównie pracowników podmiotów leczniczych/. Fakt ten stał się powodem znacznego spadku liczby osób pracujących w ekspozycji z czynnikiem rakotwórczym w 2012 r. w porównaniu do roku poprzedniego.

W ewidencji PSSE znajduje się 28 zakładów /w tym 16 stacji paliw/ , w których występują czynniki rakotwórcze. W 2012 r. wytypowano do kontroli **9 zakładów pracy przeprowadzając w nich 9 kontroli**. Ogółem pracowało w 2012r w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi **120 osób w tym 30 kobiet** /w roku 2011 było to 379 osób/. Osoby te nie pracowały w warunkach przekroczonych wartości NDS, lecz jedynie pozostawały w ekspozycji z czynnikiem rakotwórczym. Podczas kontroli w 2012r. spotkano się z następującymi

czynnikami rakotwórczymi: pyły drewna twardego, związki chromu VI, pył azbestu. W roku 2012 w 1 z kontrolowanych obiektów stwierdzono uchybienia w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi, wydano więc 1 decyzję dot. czynników rakotwórczych, która zawierała 1 nakaz. Uchybienie stwierdzone w tym zakresie dotyczyło problemu obniżenia w środowisku pracy do obowiązującej normy higienicznej pyłu drewna twardego-buk / decyzja została wykonana - potwierdzona wynikami pomiarów/. Ponadto w 2012 r. w 1 zakładzie pracy w wyniku zmiany technologii produkcji wyeliminowano czynnik rakotwórczy, dzięki czemu poprawiono warunki pracy 7 osobom.

Zakłady w dalszym ciągu poprawiają stan bezpieczeństwa przy pracy z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi poprzez:

- ograniczanie do niezbędnego minimum liczby pracowników mających kontakt z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi;
- zapoznanie z kartami charakterystyki substancji lub preparatów rakotwórczych lub mutagennych stosowanych w działalności zawodowej;
- zapoznanie pracowników z oceną ryzyka zawodowego na stanowisku pracy; zapewnienie prawidłowego oznakowania stanowisk pracy, na których występuje kontakt z czynnikami rakotwórczymi oraz zaopatrzenie w instrukcje bezpiecznej pracy;
- wyposażenie pracowników w środki ochrony indywidualnej;
- wprowadzenie zakazu spożywania posiłków w miejscach kontaktu z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi.

W roku sprawozdawczym nie stwierdzono chorób zawodowych wywołanych czynnikiem rakotwórczym lub mutagennym.

Chemia - Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi

Dystrybucja

Na terenie powiatu wrzesińskiego w 2012 r. skontrolowano **17 podmiotów wprowadzających** do obrotu produkty chemiczne /w tym 1 to producent/. We wszystkich tych podmiotach przeprowadzono **ogółem 16 kontroli**. Kontrolowano w nich karty charakterystyki i oznakowanie dla losowo wybranych produktów chemicznych wprowadzanych do obrotu.

W trakcie czynności kontrolnych w **4 obiektach** wprowadzających do obrotu stwierdzono **niezgodne z prawem oznakowanie**, kwestionując je dla **4 produktów** chemicznych oraz w **2 obiektach** stwierdzono **karty charakterystyki niezgodne z prawem** i zakwestionowano je dla **2 produktów**. Podmioty te zaopatrywały się w produkty niebezpieczne u producentów krajowych lub w dużych hurtowniach krajowych, były więc wprowadzającymi końcowymi w łańcuchu dostaw i nie miały wpływu na błędy zawarte w kartach charakterystyki czy też w oznakowaniu. W związku z tym PPIS we Wrześni w 2012 r. **nie wydał żadnej decyzji** na te podmioty w zakresie wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych, lecz wystosowywał podobnie jak w latach poprzednich pisma do właściwych terenowo inspektorów sanitarnych z prośbą o podjęcie działań w powyższym zakresie i wyegzekwowanie poprawnych kart charakterystyk i etykiet.

Stosowanie

W 2012 r. na terenie powiatu wrzesińskiego **69 podmiotów gospodarczych było dalszymi użytkownikami w rozumieniu rozporządzenia REACH** / 5 z nich był formulatorem, zaś pozostali stosowali w działalności zawodowej substancje i mieszaniny niebezpieczne./ W

obiektach tych przeprowadzono **ogółem 69 kontroli**, w trakcie których sprawdzano karty charakterystyki oraz oznakowanie dla losowo wybranych produktów chemicznych. W przypadkach, gdy stosujący posiadali nieprawidłowe karty charakterystyk oraz błędnie oznakowane produkty niebezpieczne kierowano w tej sprawie pisma informujące do właściwych terenowo inspektorów sanitarnych, że producent/dystrybutor z ich terenu wprowadza do obrotu produkty niebezpieczne bez prawidłowych kart i niewłaściwie oznakowane, prosząc o podjęcie działań w tym zakresie i powiadomienie o wynikach kontroli. **U 11 stosujących** spotkano **karty charakterystyki niezgodne z obowiązującymi przepisami**, zakwestionowano je **dla 11 produktów**. Natomiast z problemem **niewłaściwego oznakowania zetknięto się w 14 zakładach** pracy, kwestionując je dla **14 produktów** niebezpiecznych. Z problemem braku kart charakterystyki u dalszych użytkowników nie spotkano się w roku sprawozdawczym.

Wydano **4 decyzje w zakresie stosowania** substancji i mieszanin chemicznych, które zawierały 5 nakazów. Uchybienia stwierdzone w tym zakresie to: brak spisu substancji i mieszanin niebezpiecznych oraz brak instrukcji bezpiecznego stosowania produktów chemicznych na stanowiskach pracy.

Prekursory w powiecie wrzesińskim

Na terenie działalności PPIS we Wrześni nie ma producentów prekursorów kategorii 2 i 3. W 2012r. było jedynie 2 dystrybutorów prekursorów kategorii 3. Kontrola w tych podmiotach wykazała, że wprowadzały one do obrotu prekursory kategorii 3 (aceton). Dystrybutorzy posiadali zeszyt, w którym prowadzona była ewidencja podmiotów zakupujących prekursor - dysponowali więc informacją w zakresie identyfikacji podmiotów zakupujących. Informacje te zbierali wyłącznie dla własnych potrzeb, gdyż obecnie obowiązujące przepisy prawne w tym zakresie nie nakładają na nich takiego obowiązku. Sposób przechowywania i zabezpieczenia prekursorów był właściwy i wykluczał dostęp osób niepowołanych.

W 2012 r. w 8 zakładach pracy stosowano prekursory kategorii 2 i 3, wykorzystując je w działalności zawodowej, z tego prekursory z 2 kategorii spotkano tylko w 1 obiekcie (nadmanganian potasu – niewielkie ilości wykorzystywane do analiz laboratoryjnych).

W roku 2012 w ramach **nadzoru nad prekursorami kategorii 2 i 3 przeprowadzono 10 kontroli**. Ogółem kontakt z prekursorami w 2012 r. miały 33 osoby. W zakresie prekursorów **nie wydano żadnej decyzji** w roku 2012.

Produkty biobójcze w powiecie wrzesińskim

Na terenie powiatu wrzesińskiego jest **1 podmiot będący producentem i jednocześnie dystrybutorem preparatów biobójczych** /odpowiedzialny za pierwsze wprowadzenie/. Są to impregnaty do drewna. Dla wszystkich produktów biobójczych zakład uzyskał decyzje z Ministerstwa Zdrowia pozwalające na obrót tymi produktami. Posiada on również prawidłowe karty charakterystyki dla tych preparatów oraz zapewnia właściwe ich oznakowanie, zgodne i spójne z kartą charakterystyki .

Ponadto na terenie powiatu wrzesińskiego jest **5 hurtowni**, które w 2012 roku wprowadzały do obrotu produkty biobójcze, jednak nie były one podmiotami, które jako pierwsze wprowadzały do obrotu produkt biobójczy. **Ogółem** więc jest w powiecie wrzesińskim **6 podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzenie do obrotu produktu biobójczego**.

Stosowanie produktów biobójczych w 2012 roku w działalności zawodowej stwierdzono w **15 zakładach pracy**. Wykorzystywane były one do dezynfekcji urządzeń, maszyn i pomieszczeń pracy.

Ogółem w 2012 r. w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi (produkcja, dystrybucja, stosowanie) przeprowadzono **23 kontrole /w tym 8 dot. dystrybucji oraz 15 stosujących/**.

Kontakt z preparatami biobójczymi w 2012r. **miało 97 osób** (w tym: 34 osoby w dystrybucji oraz 63 osoby stosowały je w działalności zawodowej). W zakresie produktów biobójczych **nie wydano żadnej decyzji** w roku 2012.

Czynniki biologiczne w powiecie wrzesińskim

W ewidencji PSSE -Września są **71 zakłady pracy**, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne. W roku 2012 **objęto kontrolą w zakresie szkodliwych czynników biologicznych 13 obiektów** . Wśród tych obiektów było:

5 zakładów produkujących żywność (m. in.: piekarnie, masarnie, paszarnia, gorzelnia)

3 zakłady przemysłu drzewnego

2 zakłady rolne /rolnicze spółdzielnie/

1 zakład usług leśnych

1 zakład /sortownia śmieci/

1 zakład /przedsiębiorstwo wodociągów i kanalizacji/.

W w/w obiektach przeprowadzono **13 kontroli** , które wykazały, że ogółem w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi **w roku 2012 pracowało 129 osób**, w tym: wszyscy oni mieli kontakt z 2 grupą zagrożenia czynnikami biologicznymi (stwierdzono to w 13

zakładach), spośród nich dla 37 osób mogło dojść do zawodowego kontaktu również z 3 grupą zagrożenia(dot. 3 zakładów pracy).

Kontrole przeprowadzone w tych obiektach wykazały, że:

Pracodawcy starają się organizować procesy pracy w sposób pozwalający na uniknięcie lub przynajmniej zminimalizowanie uwalniania się szkodliwego czynnika biologicznego w miejscu pracy. W przypadku kontaktu z czynnikami biologicznymi III grupy zagrożenia prowadzone są rejestry prac oraz rejestry pracowników narażonych na działanie tych czynników. Rejestry te zawierają informacje wymagane obecnie obowiązującymi przepisami prawnymi.

Pracownicy są systematycznie szkoleni w zakresie bezpiecznej pracy ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi. Są zobowiązani do stosowania opracowanych i wdrożonych procedur bezpiecznego postępowania z czynnikami biologicznymi, dzięki którym m.in. zapewnia się właściwe warunki zbierania i usuwania odpadów; właściwą dezynfekcję sprzętu, narzędzi, powierzchni blatów roboczych i pomieszczeń pracy; zapewnia się właściwe postępowanie w razie awarii lub wypadku związanego z uwolnieniem się szkodliwego czynnika biologicznego oraz narażenia na szkodliwy czynnik biologiczny zakwalifikowany do grupy 3 zagrożenia. Jak do tej pory nie odnotowano w tych obiektach przypadku awarii w związku z uwolnieniem się do środowiska czynnika biologicznego.

Pracownikom zapewnia się odpowiednie środki ochrony indywidualnej, które stosują podczas wykonywanej pracy (odzież i obuwie robocze , ochrony układu oddechowego, rękawice ochronne). Zapewnia się również bezpieczne warunki niszczenia odzieży i środków ochrony indywidualnej / opracowane i stosowane procedury postępowania /. Wykonywane są na bieżąco badania lekarskie wstępne, okresowe i kontrolne, w których uwzględnia się narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne. Jako profilaktykę, niektóre zakłady stosują szczepienia ochronne, np. przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, przeciwko tężcowi itp.

W roku sprawozdawczym w żadnym z kontrolowanych obiektów nie stwierdzono uchybień w zakresie nadzoru nad czynnikami biologicznymi, wobec czego nie wydano żadnej decyzji dotyczącej czynników biologicznych.

W roku 2012 nie odnotowano choroby zawodowej spowodowanej występowaniem w środowisku pracy szkodliwego czynnika biologicznego.

Choroby zawodowe w powiecie wrzesińskim

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni w roku 2012 wpłynęły 2 orzeczenia lekarskie o rozpoznaniu choroby zawodowej. W związku z tym wydano w 2012 r 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej (1 z nich dotyczyła poz. 15 oraz 1 poz. 20 z wykazu chorób zawodowych). Od żadnej z wydanych przez PPIS we Wrześni decyzji strony nie wniosły odwołania do WPWIS w Poznaniu.

Przed wydaniem decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej przeprowadzано postępowania wyjaśniające, będące uzupełnieniem do przesłanej wcześniej dokumentacji pacjenta i oceny narażenia zawodowego. Porównanie liczby chorób zawodowych stwierdzonych w powiecie w latach poprzednich obrazuje poniższa tabela.

Liczba chorób zawodowych stwierdzonych w powiecie wrzesińskim w latach 2010-2012

Numer choroby zawodowej	2010r.	2011 r.	2012r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków	Liczba przypadków
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15	2		1
16			
17			
18			
19			
20			1
21	1		
22			
23			
24			
25			
26			
Razem:	3	0	2

Z niniejszej tabeli wynika, że w 2012 r. liczba stwierdzonych chorób zawodowych w powiecie wrzesińskim w porównaniu z rokiem ubiegłym zwiększyła się. We wszystkich przypadkach stwierdzone w 2012r. w powiecie wrzesińskim choroby zawodowe dotyczyły osób w grupie wiekowej powyżej 50 lat oraz z powyżej 20-letnim okresem narażenia na czynnik szkodliwy. W 2012 r. na terenie powiatu wrzesińskiego nie stwierdzono żadnego przypadku choroby zawodowej z poz. 26 wykazu chorób „Choroby zakaźne lub pasożytnicze”. Sytuacja taka utrzymuje się już od wielu lat.

Kontrole akcyjne w powiecie wrzesińskim

Rapex

Kontynuacja realizacji systemu szybkiego ostrzegania o niebezpiecznych produktach niezwykłościowych przeznaczonych dla konsumentów. Szukano u dystrybutorów wyrobów, które naruszały wymagania bezpieczeństwa i stwarzały poważne zagrożenie dla życia lub zdrowia konsumentów, co było powodem umieszczenia ich w systemie RAPEX . Kontrole wykazały, że żaden z kontrolowanych podmiotów nie wprowadzał do obrotu notyfikowanych wyrobów.

Promocja Zdrowia w zakładach pracy

Realizacja tego zagadnienia w 2012r. przebiegała w sposób następujący:

W ramach kontynuacji krajowego programu „*Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu*” zbieraliśmy jak co roku od zakładów pracy dane dotyczące przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995r o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, wypełniając kwestionariusz . Co miesiąc analiza ww. kwestionariuszy była przesyłana do HP WSSE - Poznań /zgodnie z poleceniem PWIS w Poznaniu/. Ogółem wypełniono niniejsze kwestionariusze w 73 zakładach pracy, w 3 zakładach urządzone są typowe palarnie, zaś w pozostałych jest całkowity zakaz palenia, lub też pali się w wyznaczonych miejscach /z reguły na zewnątrz zakładu pracy/

- *Przekazywanie pracodawcom materiałów dydaktyczno – oświatowych zachęcających do wdrażania polityki prozdrowotnej.*

Realizacja polegała na pozostawianiu pracodawcom podczas kontroli sanitarnych materiałów dydaktycznych zachęcając tym samym do rozpropagowania ich wśród swoich

pracowników podkreślając, że zdrowie to podstawowy warunek dobrego życia, dający w efekcie lepsze funkcjonowanie pracowników w życiu zawodowym.

Do wybranych zakładów pracy w powiecie dostarczono w 2012 r. materiały informacyjne związane z rozpoczętą europejską kampanią **„Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy – Partnerstwo dla prewencji”** koordynowaną przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy. Zachęcano zainteresowane przedsiębiorstwa, a przede wszystkim kadrę kierowniczą, pracowników i inne zainteresowane strony do aktywnego udziału w tej kampanii, do połączenia sił i podjęcia działań służących poprawie bezpieczeństwa i zdrowia w miejscu pracy. Również w siedzibie naszej stacji stworzono „gazetkę informacyjną” związaną z tą kampanią, która jest ogólnie dostępna dla petentów.

W dalszym ciągu stoimy na stanowisku, że brakuje materiałów dotyczących „Promocji Zdrowia” konkretnie w zakładach pracy, na stanowiskach pracy. Zapewne materiały takie byłyby wspaniałymi wskazówkami zarówno dla pracodawców jak i pracowników w zakresie jak należy pracować, żeby efekty pracy były jak najlepsze przy jednoczesnym realizowaniu zdrowego stylu życia.

Podczas kontroli w zakładach pracy prowadzone są w dalszym ciągu rozmowy zachęcające pracodawców do wdrażania właściwych działań mających na celu ochronę zdrowia pracowników i zagwarantowanie bezpieczeństwa pracy drogą eliminacji lub przynajmniej minimalizacji ryzyka zawodowego. Udaje się zaobserwować widoczne efekty w tym zakresie w niektórych zakładach pracy. Pracodawcy coraz częściej szukają nowych rozwiązań i możliwości minimalizowania zagrożeń w swoim środowisku pracy.

WNIOSKI

1. Nastąpił wzrost w przypadku liczby stwierdzanych chorób zawodowych w powiecie wrzesińskim.
2. Z ewidencji narażonych prowadzonej w formie monitoringu wynika, że ogólna liczba narażonych pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w powiecie wrzesińskim w porównaniu z rokiem poprzednim była na podobnym poziomie.
3. Ponad czterokrotnie zmalała liczba narażonych na nadmierne zapylenie w środowisku pracy.
4. Pracodawcy starają się organizować procesy pracy w sposób pozwalający na uniknięcie lub przynajmniej zminimalizowanie uwalniania się szkodliwego czynnika biologicznego w miejscu pracy.

5. Brak w powiecie osób narażonych na czynniki rakotwórcze. Pracodawcy ograniczają do niezbędnego min. liczbę pracowników mających kontakt/eksponowanych/ z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi.
6. Brak w dostatecznej ilości materiałów edukacyjnych dotyczących „Promocji Zdrowia” w zakładach pracy - na stanowiskach pracy.

Ocena stanu sanitarnego
w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży

1. Liczba placówek pod nadzorem (ogółem): 75 , w tym:

- 53 placówki stałe
- 22 placówki wypoczynku

2. Ogólna liczba kontroli: 131 w tym:

- 120 kontroli placówek stałych,
- 11 kontroli placówek wypoczynku

Udział w 1 kontroli sanitarnej obiektu należącego do pionu HK, udział w 10 odbiorach obiektów /przedszkoli, punktu przedszkolnego, hali sportowej, poszczególnych sal zajęć w placówkach/.

3. Nie przeprowadzono interwencji.

4. Liczba zamknięć / unieruchomień / wyłączeń z użytkowania obiektu lub jego części:

<i>Nazwa placówki</i>	<i>Przyczyna zamknięcia/ unieruchomienia/ wyłączenia z użytkowania, w przypadku wyłączenia z użytkowania należy podać co wyłączone</i>
Nie dotyczy	Nie dotyczy

6. Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek:

Rodzaj placówki	Liczba placówek								
	nowo od-danych w nowych obiektach	nowo otwartych w obiektach istniejących	zlikwidowanych	po remontach generalnych	z nowo od-danymi obiektami sportowymi	z modernizowanymi blokami i sportowymi	z nowo otwartymi blokami żywienia	z modernizowanymi blokami żywienia	
	1	2	3	4	5	6	7	8	
Żłobki	0 1	0	0	0	0	0	0	0	0
Przedszkola	0 2	1	3	2	0	0	0	0	0
Szk. Podst.	0 3	0	0	1	0	1	1	0	0
Gimnazja	0 4	0	0	0	0	0	0	0	0
Licea	0 5	0	0	0	0	0	0	0	0
Technika	0 6	0	0	0	0	0	0	0	0
Zas. Szk. Zaw.	0 7	0	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół	0 8	0	1	1	0	0	1	0	0
Szk. Wyższe	0 9	0	0	1	0	0	0	0	0
Pozostałe placówki	1 0	0	0	1	0	0	0	0	0
OGÓŁEM	1 1	1	4	6	0	1	2	0	0

Uwagi:

kolumna 1 wiersz 2 – dotyczy punktu przedszkolnego

kolumna 3 wiersz 09 - dot. Wydziału Zamiejscowego Wyższej Szkoły Handlu i Rachunkowości w Poznaniu mieszczącego się we Wrześni

kolumna 3 wiersz 10 - dot. Międzynarodowego Domu Spotkań Młodzieży w Mikuszewie

wiersz 8 - w 1 placówce zlikwidowano 1 filię szkoły podstawowej mieszczącą się w odrębnym obiekcie

kolumna 6 wiersz 3 i 8 – dot. montażu konstrukcji na placu zabaw

kolumna 5 wiersz 3 - dot. oddanej do użytku hali sportowej przy szkole.

6. Charakterystyka placówek

Wszystkie objęte nadzorem placówki stałe w powiecie wrzesińskim są zaopatrywane w **wodę przez wodociągi publiczne**. Wszystkie placówki posiadają dostęp do bieżącej ciepłej wody w

sanitariatach. Nie odnotowano ponadnormatywnej liczny uczniów na urządzenia sanitarne. W tej kwestii brano pod uwagę najliczniejszą liczbę uczniów/dzieci przebywających jednocześnie w placówkach. Nadzorowane w powiecie wrzesińskim placówki nauczania i wychowania **nie posiadają ustępów zewnętrznych.**

Nie odnotowano budynków nieprzystosowanych do pełnionej funkcji oraz nie stwierdzono uchybień dotyczących czystości i porządku w objętych nadzorem obiektach.

wykaz placówek z sanitariatami zewnętrznymi:

<i>Nazwa placówki</i>	<i>Działania podjęte celem likwidacji sanitariatów zewnętrznych</i>	<i>Przewidywany termin likwidacji</i>
Nie dotyczy	0	0

wykaz placówek w złym stanie technicznym:

<i>Nazwa placówki</i>	<i>Krótki opis</i>
Przedszkole „Bajkowy Świat”, ul. Miłosławska 48, 62-322 Orzechowo	Zły stan techniczny nawierzchni tarasu .
Przedszkole „Pszczółka Maja”, ul. Zielonogórska 17, 62-300 Września	Zły stan techniczny nawierzchni tarasu .
Samorządowa Szkoła Podstawowa Nr 6, ul. Batorego 8, 62-300 Września	Zły stan techniczny nawierzchni boisk szkolnych.
Samorządowa Szkoła Podstawowa w Lisewie, Lisewo 108, 62-310 Pызdry	Zły stan techniczny nawierzchni boisk szkolnych.
Samorządowa Szkoła Podstawowa w Chwalibogowie, 62-323 Chwalibogowo	Brak całkowitego ogrodzenia terenów sportowych szkoły.
Gimnazjum Nr 1, ul. Kosynierów 32, 62-300 Września	Zły stan techniczny ogrodzenia szkoły.

W porównaniu z rokiem 2011 liczba budynków wymagających przeprowadzenia remontów w poszczególnych pomieszczeniach oraz na terenie obiektów w 2012r. uległa zmniejszeniu.

- poprawiono stan sanitarno-techniczny nawierzchni ciągów komunikacyjnych, stolarki drzwiowej w 1 szkole podstawowej /SP/, poprawiono stan sanitarno-higieniczny podłóg, parapetów w 1 SP, poprawiono stan techniczny nawierzchni boisk, dróg i przejść w 1 SP, ponadto stwierdzono niekompletne ogrodzenie terenów sportowych w 1 SP;

W porównaniu z rokiem 2011 warunki we wszystkich gimnazjach uległy poprawie.

Uczniowie szkół podstawowych byli dowożeni na basen kryty we Wrześni. W miesiącach zimowych uczniowie korzystają również na zajęciach w-f z lodowiska na terenie basenu odkrytego we Wrześni.

W szkole policealnej, w której prowadzone są zajęcia typowo językowe i 1 szkole średniej program zajęć nie przewiduje zajęć wychowania fizycznego , dlatego warunki do prowadzenia w-f są zbędne.

Dostęp do bieżącej wody z wodociągów nie uległ zmianie.

Urządzenia ustępowe we wszystkich kontrolowanych placówkach znajdują się wewnątrz obiektów. Sanitariaty w placówkach wyposażone są w bieżącą ciepłą wodę.

Część kontrolowanych placówek jest podłączonych do kanalizacji centralnej, część posiada szambo lub przydomową oczyszczalnię ścieków.

Nie stwierdzono ponadnormatywnej liczby uczniów przypadających na urządzenie ustępowe. Prawidłowa dostępność do urządzeń sanitarnych w kilku placówkach jest utrzymana jednak dzięki organizacji zajęć (dwuzmianowość).

7. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

*Ocena dostosowania mebli szkolnych/przedszkolnych do wzrostu uczniów/przedszkolaków.

Placówka /typy szkół	Liczba uczniów objętych badaniem/ sprawdzeniem uczniów			Liczba uczniów korzystających z niewłaściwych stanowisk		
	w 2010r.	w 2011r.	w 2012r.	w 2010r.	w 2011r.	w 2012r.
Przedszkola	161	372	475	15	0	0
Szkoły podstawowe	190	112	197	27	0	0
Gimnazja	21	70	0	0	0	0
Zespoły Szkół Ogólnokształcących	20	41	0	-	0	0
:						
- przedszkola	89	301	179	10	0	0
- szkoły podstawowe	-	-	-	-	0	0
- gimnazja						

Porównanie dostosowania mebli szkolnych / przedszkolnych do wzrostu uczniów /przedszkolaków w latach : 2010, 2011, 2012

Wyniki dot. prawidłowości dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów w roku 2011 i 2012 są porównywalne. W latach 2011 i 2012 nie odnotowano niewłaściwie dobranych stanowisk do wzrostu uczniów/przedszkolaków. Wychowawcy badanych grup/oddziałów posiadają imienne listy uczniów z wyróżnionym wzrostem i przypisanym numerem/kolorem stanowisk, z których powinni korzystać.

W salach zajęć, w których brak do tej pory stołów i krzeseł z certyfikatami zamieszcza się właściwe oznakowania (kolory, numery) na meblach zgodnie z wymaganą Polską Normą dot. wymiarów funkcjonalnych mebli (PN-EN 1729-1). Umożliwia to uczniom prawidłowy dobór stanowisk pracy podczas zajęć.

* Ocena higieniczna rozkładów zajęć lekcyjnych w szkołach:

ROK	1. Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie*:			2. Liczba nieprawidłowości w oddziałach	3. Stwierdzono nieuwzględnienie zaleceń w zakresie*:					Liczba nie przestrzeganych zaleceń w oddziałach
	równomiernego rozłożenia zajęć dydaktycznych w poszczególnych dniach tygodnia				różnorodności zajęć w każdym dniu		łączenia w kilkugodzinne bloki zajęć z tego samego przedmiotu		wypoczynku między lekcjami	
	A	B	C		D	E	F	G	H	
	zajęcia nie rozplanowały się o stałej porze	przekroczone dopuszczalną maksymalną liczbę godzin w poszczególnych dniach na przestrzeni tygodnia	różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia wynosi 2 godziny i więcej		niewzględniono w każdym dniu zajęć z elementami ruchu	nie uwzględniono zajęć z elementami ruchu w dniu, w którym występował maksymalna liczba godzin	zdwojenie godzin danego przedmiotu więcej niż 1 raz w tygodniu i/lub zdwojenie godzin lekcji w ciągu dnia pracy ucznia z 2 lub więcej przedmiotów	zdwojenie liczby godzin lekcji z 2 lub więcej przedmiotów w poniedziałek i/lub w piątek	przerwy między lekcjami 5 minutowe i/lub brak przerw 20 minutowej lub 2 przerw 15 minutowych	
2010	0	2	12	14	26	6	5	0	0	5
2011	0	3	3	6	11	4	27	3	13	43
2012	0	7	9	15	1	0	0	0	0	1

Porównawcze zestawienie stwierdzonych nieprawidłowości w poszczególnych zakresach w oddziałach w latach 2010, 2011, 2012.

Uwaga: w tabeli podano liczbę oddziałów, w których stwierdzono nieprawidłowości w podanym zakresie.

Najczęściej występującą nieprawidłowością w ocenianych rozkładach zajęć lekcyjnych jest różnica godzin lekcyjnych pomiędzy dwoma kolejnymi dniami tygodnia wynosząca ponad 1 godzinę. W porównaniu z latami 2010 i 2011 liczba nieprzeznaczonych zaleceń w planie zajęć zmniejszyła się. Nie występują przerwy 5 minutowe.

Zdwojenie zajęć wychowania fizycznego w 1 dniu tygodniu występujące w szkołach podstawowych istnieją celowo ze względu na odbywanie zajęć na basenie krytym poza placówką szkolną.

W większości placówek szkolnych zajęcia lekcyjne odbywają się w trybie jednozmianowym, dwuzmianowość istnieje głównie w placówkach miejskich.

*Ocena dostosowania wagi plecaków/tornistrów do masy ciała uczniów szkół podstawowych w roku 2012.

Placówka /typy szkół	Liczba uczniów noszących plecaki/tornistry dostosowane do wagi ciała (waga plecaka/tornistra wynosi 10-15% masy ciała ucznia)	Liczba uczniów noszących plecaki/tornistry niedostosowane do wagi ciała (waga plecaka/tornistra wynosi powyżej 15% masy ciała ucznia)
Szkoły podstawowe funkcjonujące samodzielnie	63	8
Szkoły podstawowe funkcjonujące w zespołach szkół	67	23

Dane oparte są o pomiary wagi plecaków/tornistrów i masy ciała uczniów dokonane podczas kontroli sanitarnych.

Kontrolą objęto uczniów z zespołów szkół funkcjonujących na terenach wiejskich. Dyrektorzy szkół informowali, że dzieci te w zdecydowanej większości są dowożone z domów do szkół autobusami.

8. Dodatkowe, istotne informacje, dotyczące warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych

- Zagęszczenie uczniów w salach zajęć w szkołach nie budzi zastrzeżeń. Ławki szkolne w klasach ustawione są w odpowiedniej odległości od tablicy, zachowane są również odległości między stanowiskami pracy uczniów w pracowniach komputerowych.
- Temperatura w salach zajęć podczas kontroli sanitarnych kształtowała się na poziomie 19-23° C.
- Warunki zdrowotne w objętych kontrolą 37 pracowniach komputerowych - uznano za odpowiednie.
- Stwierdzono prawidłowe wyposażenie sanitariatów w środki higieniczne: papier toaletowy, mydło w dozownikach oraz ręczniki papierowe lub suszarki do rąk.
- W zakresie systemu wentylacyjnego pomieszczeń placówek nauczania i wychowania stwierdza się, iż starsze budynki szkolne, oddane do użytku przed 1980r. nie są w pełni wyposażone w system wentylacyjny. W salach zajęć możliwe jest wietrzenie poprzez otwieranie okien.
- Odzież wierzchnią uczniowie mają możliwość pozostawiać:
  - w szatni ogólnej / w 14 szkołach/,

- w szafkach usytuowanych na korytarzach /w 5 szkołach/,
- na wieszakach na korytarzach /w 5 szkołach – dotyczy małych szkół wiejskich/,
- w szatni ogólnej oraz na wieszakach na korytarzach – w 2 placówkach,
- w szafkach i na wieszakach – w 2 placówkach,
- na wieszakach w salach zajęć /w szkole policealnej - dotyczy osób dorosłych/.
- W zakresie stanu umeblowania i posiadanego sprzętu sportowego stwierdza się że placówki nauczania i wychowania sukcesywnie są wyposażane w stoły, krzesła oraz sprzęt sportowy posiadające odpowiednio certyfikaty i atesty.
- Metody stosowane na terenach wokół obiektów pozwalają na wyeliminowanie możliwości zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi /stosowane są znaki zakazu wstępu zwierząt, tereny są ogrodzone, piaskownice są przykryte/.
- W dalszym ciągu zauważa się w placówkach zbyt małą ilość pełnowymiarowych sal gimnastycznych i tzw. szkolnego zespołu sportowego. Rozwiązaniem w zdecydowanej liczbie szkół podstawowych jest organizacja salek rekreacyjnych oraz zajęcia na basenie krytym.
- Nie odnotowano przypadków świerzbu ani wszawicy w szkołach.
- Podczas pobytu w szkołach dzieci otrzymują ciepłe posiłki oraz napoje, klasy I-III szkół podstawowych otrzymują również owoce i warzywa,
- We wszystkich skontrolowanych placówkach istnieje całkowity zakaz palenia tytoniu - zakaz ten jest przestrzegany.

9. Krótkie podsumowanie – wnioski.

W roku 2012 kontrolą objęto 97,5% będących pod nadzorem placówek stałych (2 placówki nie objęte kontrolą do końca roku 2012 zakończyły swoją działalność). Pod względem sanitarno-higienicznym i technicznym pozytywnie oceniono 90% placówek stałych. Placówki wypoczynku zimowego i letniego nie budziły zastrzeżeń.

W kontrolowanych placówkach bieżąca czystość jest zachowana, jest dostęp do niezbędnych środków higienicznych oraz ciepłej wody w sanitariatach.

W roku 2012r. zakończono 6 decyzji administracyjnych, w tym 4 z lat ubiegłych. Obecnie w toku jest 16 decyzji administracyjnych.

Warto wspomnieć, iż współpraca z dyrekcjami placówek oraz innymi pionami PSSE nadal oceniana jest pozytywnie. Dyrekcje chętnie wykorzystują otrzymywane materiały edukacyjne, w miarę możliwości realizują wydane decyzje oraz polecenia.

W 2012r kontynuowano współpracę z organami prowadzącymi placówki nauczania i wychowania oraz z lokalnymi instytucjami.

Ocena stanu sanitarnego
w zakresie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

Działania podejmowane w ramach profilaktyki zdrowotnej w 2012 roku

Profilaktyka HIV/AIDS

Celem programu jest uświadomienie, że zagrożenie HIV dotyczy każdego człowieka, odniesienie możliwości zakażenia wirusem HIV do samego siebie i partnera. Działania skierowane były do szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz społeczności lokalnej.

Działania podjęte na terenie powiatu wrzesińskiego w ramach profilaktyki HIV/AIDS:

✓ Międzygimnazjalny konkurs wiedzy o AIDS. 10 lutego 2012 roku w Gimnazjum nr 1 we Wrześni odbył się XII Międzygimnazjalny Konkurs Wiedzy o AIDS. Wzięło w nim udział 20 uczniów z 10 gimnazjów z powiatu wrzesińskiego. W etapie powiatowym uczniowie rozwiązywali test składający się z 30 pytań. Komisja po przeprowadzeniu pisemnej dogrywki ogłosiła wyniki. Zwycięzcami zostali:

- * I miejsce - Adam Kupś (Gimnazjum w Miłosławiu)
- * II miejsce - Katarzyna Ludwiczak (Gimnazjum nr 1 Września)
- * III miejsce - Kinga Choroś (Zespół Szkół w Nowym Folwarku)

Ponadto komisja przyznała dwa wyróżnienia:

- * Magdaleny Hursowicz - Gimnazjum w Kołaczku
- * Inez Niszczyk - Gimnazjum nr 1 we Wrześni

Fundatorem nagród dla uczniów był ZR PCK oraz Urząd Miasta i Gminy we Wrześni.

✓ Konkurs fotograficzny „Młodość-Bezpieczeństwo-HIV”. Konkurs został ogłoszony w ramach profilaktyki HIV/AIDS wynikającej z Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS na lata 2012-2016. W roku szkolnym 2012/2013 była to 10 edycja konkursu. Adresatami byli uczniowie klas I-III szkół gimnazjalnych. Tegoroczne zadanie konkursowe polegało na wykonaniu przez uczniów tematycznej fotografii barwnej lub czarno-białej o wymiarze 10 x 15 odzwierciedlającej hasło konkursowe.

Regulamin został przesłany do 14 szkół gimnazjalnych 100% będących na terenie powiatu wrzesińskiego. Zamieszczono na stronie internetowej PSSE we Wrześni ogłoszono w „Przegląd Powiatowy” 2 razy - nakład jedno razowy 9000, „Wiadomości Wrzesińskie” 10400 nakład, portal „nowawrzesnia.pl”. Prace wpłynęły z 1 szkoły i z placówki opiekuńczo wychowawczej.

Laureatem I miejsca w etapie powiatowym został Paweł Pućka – Ośrodek Wspomagania Dziecka i Rodziny w Kołaczkwie oraz w etapie wojewódzkim zajął III miejsce. Urząd Miasta i Gminy przekazał gadżety o Wrześni dla laureatów przekazał gadżety o Wrześni oraz przedstawiciel brał udział w pracach komisji. W prace komisji włączył się również nauczyciel sztuki ze SP w Bieganowie. Informacja o rozstrzygnięciu konkursu ukazała się na stronie internetowej PSSE we Wrześni, portalu „nowawrzesnia.pl”, „Przeglądzie Powiatowym” i „Wiadomościach Wrzesińskich”. Wręczenie nagród w powiecie odbyło się 18.12.2012 w Kinie Trójka we Wrześni, dzięki współpracy z UMiG Września. Po wręczeniu nagród młodzież obejrzała film.

Zwycięska praca

19. Konkurs „Olimpiada wiedzy o AIDS”. Olimpiada skierowana była do uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych. Organizatorami byli: Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna oraz Starostwo Powiatowe we Wrześni. Olimpiada składała się z 2 etapów (szkolny i powiatowy). Regulamin został przesłany do 5 szkół ponadgimnazjalnych – 100%. W dniu 11 grudnia 2012 roku w Zespole Szkół Politechnicznych we Wrześni odbył się etap powiatowy olimpiady - wzięło udział 20 uczniów - 2,4% młodzieży klas II z 4 szkół – 80% z terenu powiatu wrzesińskiego. W etapie powiatowym uczniowie mieli za zadanie napisać test, w którym znajdowały się pytania zamknięte i otwarte dotyczące profilaktyki HIV/AIDS. Po napisaniu testu młodzież oglądała film dotyczący profilaktyki HIV/AIDS („Miało być inaczej”, „Życ z HIV”).

Zostały wręczone nagrody za I, II, III miejsce oraz dyplomy wraz z gadżetami dla uczestników oraz podziękowania za pomoc w organizacji działania. Nagrody oraz gadżety o Wrześni uzyskano ze Starostwa Powiatowego we Wrześni. Informacja o rozstrzygnięciu

konkursu ukazała się na stronie internetowej PSSE we Wrześni, portalu „nowawrzesnia.pl”.

Laureaci „Olimpiady Wiedzy o AIDS”

✓ Szkolenia Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra HIV. Zostały zorganizowane dwa szkolenia.

Jedno we współpracy z Komendą Powiatową Policji we Wrześni i Urzędem Miasta i Gminy we Wrześni, drugie z Polskim Towarzystwem Oświaty Zdrowotnej i Urzędem Marszałkowskim Województwa wielkopolskiego. Jego celem było podniesienie poziomu wiedzy w zakresie HIV i AIDS wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. W szkoleniu brali udział uczniowie klas I, II którzy dotarli na spotkanie w dniu 31.05.2012 i 18.10.2012 łącznie 36 osób z 4 szkół. Dla szkół zostały przygotowane pakiety edukacyjne (płyta CD, ulotki). Uczniowie uczestniczyli w zajęciach wg konspektu, z którym wcześniej zapoznali się dyrektorzy placówek. W każdej szkole został wytypowany opiekun grupy młodzieży. Szkolenie prowadził pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia we Wrześni Anna Węcłewska. Młodzież po ukończeniu szkolenia otrzymała dyplomy potwierdzające posiadanie wiedzy nt. HIV/ AIDS. Spotkanie było podzielone na dwie części. I część teoretyczna – wykład; II część warsztatowa. Szkolenie cieszyło się dużym uznaniem i aprobatą młodzieży. Powierzone zadanie – edukacja rówieśnicza przyjęli otwarcie i postarają się podołać zadaniu oraz będą się włączać do organizacji obchodów Światowego Dnia AIDS, Światowego Dnia Pamięci o Zmarłych na AIDS w swoich szkołach. Uczniowie na koniec szkolenia zostali poinformowani, że wszelkie materiały na temat kampanii posiadają pedagodzy szkolni/koordynatorzy wychowania zdrowotnego. Została przeprowadzona

ankieta na rozpoczęcie i zakończenie szkolenia. W lokalnej prasie ukazały się informacje nt. szkolenia.

Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - kontra HIV – 31.05.2012

Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - kontra HIV – 18.10.2012

✓ Światowy Dzień AIDS. W ramach obchodów Światowego Dnia AIDS do w szkołach ponadgimnazjalnych odbyła się akcja „Czerwona kokardka” 31.11.2012 i/lub 03.12.2012. Akcja polegała na przypinaniu uczniom, pracownikom szkół ponadgimnazjalnych powiatu wrzesińskiego czerwonych kokardek. Działaniem zostało objętych – 3200 osób. Materiały (wstążkę i szpilki) zakupiono ze środków ze Starostwa Powiatowego. Akcję w placówkach przeprowadzały panie pielęgniarki wraz z koordynatorami wychowania zdrowotnego i pedagogami szkolnymi oraz Młodzieżowymi Liderami Zdrowia. Przy okazji akcji zostały w szkołach

zorganizowane gazetki ścienne informacyjne, audycje przez radiowęzeł 4 jedna ze szkół zaprojektowała i wydrukowała ulotki.

„Trzymaj Formę”

VII. Program realizowany jest we współpracy ze Stowarzyszeniem "Polska Federacja Producentów Żywności". Dotyczy on zbilansowanej diety i aktywności fizycznej. Adresowany jest do uczniów klas I-III szkół gimnazjalnych, uczniów klas V-VI szkół podstawowych oraz ich rodziców. Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

W roku szkolnym 2011/2012 programem zostało objętych ogółem 27 placówek na terenie powiatu wrzesińskiego w tym szkoły gimnazjalne – 14 szkół – 100% i szkoły podstawowe – 22 szkoły – 100%.

W 17 szkołach program dodatkowo był realizowany w klasach IV szkoły podstawowej (% względem klas IV w szkołach podstawowych): 599 uczniów – 79% / 30,5 klas - 79, wynikało to z tego iż w klasie IV w ścieżce programowej dużo czasu poświęca się na racjonalne odżywianie, budowę człowieka. Program w każdej szkole był realizowany z dużym zaangażowaniem koordynatora w miarę możliwości i potrzeb lokalnych.

Pracownik OZiPZ uczestniczył w trzech spotkaniach – Zespole Szkół w Otocznej i Gimnazjum nr 2 we Wrześni.

Program był oceniony przez pracownika OZiPZ podczas wizytacji oświatowo zdrowotnych i promocji zdrowia w 25 placówkach czyli 93 % placówek realizujących program (gimnazja 13 - 93%, szkoła podstawowa 20 - 90%).

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Celem programu jest zmniejszanie zachorowań, inwalidztwa zdrowotnego i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia i oddechowego, nowotwory, zdrowie dzieci itp.) poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie); zmniejszenie liczby osób ekspozowanych na szkodliwe czynniki dymu tytoniowego w miejscach publicznych, w miejscu pracy, także w barach i restauracjach; zmniejszenie zawartości toksycznych substancji w papierosach sprzedawanych na polskim rynku.

VIII. Działania w ramach programu na terenie powiatu wrzesińskiego:

A. Konkurs „Palić nie palić oto jest pytanie”. Konkurs został ogłoszony w miesiącu lutym. Regulamin przesłano do 22 – placówek – 100%. Nawiązano współpracę Urzędem Miasta i

Gminy we Wrześni oraz z Gimnazjum w Kołaczku. Przyznano: I miejsce: Wiktoria Marczak – Szkoła Podstawowa w Czeszewie; II miejsce: Edyta Bukowska – Szkoła Podstawowa w Bieganowie; III miejsce: Stefan Malewski – Samorządowa Szkoła Podstawowa w Kaczanowie; wyróżnienie: Katarzyna Zimna – Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 2 we Wrześni.

Laureaci wraz z opiekunami i komisją

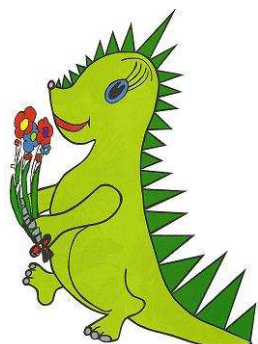
- ✓ Światowy Dzień bez Tytoniu. Powiat wrzesiński po raz kolejny włączył się w działania w ramach obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu. Założenia, hasło Światowego Dnia bez Tytoniu 2012 r przesłano do placówek wychowawczych 42 (przedszkola 9, zespoły szkół 11, szkoły podstawowe 14, gimnazja 4, szkoły ponadgimnazjalne 4). Zamieszczono również informację na stronie internetowej PSSE we Wrześni i przekazano do lokalnej prasy.
- ✓ Szkolenie Młodzieżowi Liderzy Zdrowia. Szkolenie zostało zorganizowane we współpracy z Komendą Powiatową Policji we Wrześni i Urzędem Miasta i Gminy we Wrześni. W szkoleniu brali udział uczniowie klas I szkół gimnazjalnych powiatu wrzesińskiego, którzy dotarli na spotkanie w dniu 30.05.2012 łącznie 22 osoby z 11 szkół. Uczniowie uczestniczyli w zajęciach wg konspektu.

Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - tytoń

-Program edukacyjne:

- ✓ „Czyste powietrze wokół nas” Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. Program skierowany jest dla dzieci 5 i 6 letnich uczęszczających do przedszkoli i do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Obejmuje również rodziców dzieci oraz pracowników przedszkoli i szkół podstawowych.

Na terenie powiatu wrzesińskiego w roku szkolnym 2011/2012 programem zostało objętych 30 placówek. 16 placówek kontynuowało program (5 przedszkoli i 11 szkół podstawowych) a do 14 został program wdrożony (4 przedszkola, 10 szkół podstawowych). 1 placówka zrezygnowała z kontynuacji programu.

Ogółem program był realizowany w 9 – przedszkolach - 100 % placówek pod nadzorem OZ i w 20 szkołach podstawowych w oddziale przedszkolnym – 90 % placówek pod nadzorem OZ gdzie jest odpowiednia grupa wiekowa do przeprowadzenia programu.

Podczas wizytacji program został oceniony w 26 placówkach z 30 zgłoszonych do realizacji program 87 % z wizytacji wynika, że programem objętych było 1180 uczniów i 1082 rodziców. Działania edukacyjne programu „Czyste powietrze wokół nas” sprzyjały kształtowaniu postaw prozdrowotnych dzieci w zakresie profilaktyki palenia tytoniu. W niektórych placówkach w

celu zwiększenia zainteresowania prowadzone były zajęcia plastyczne, prezentacje, jak i przedstawienia nt. o szkodliwości palenia tytoniu.

Przedszkolny Program Edukacji Antynikotynowej spotkał się z aprobatą dzieci, nauczycieli oraz rodziców.

- „*Nie pal przy mnie proszę*” Celem programu jest zachęcanie do abstynencji tytoniowej oraz wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności skutecznego radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Na terenie powiatu wrzesińskiego programem zostało objętych 27 placówek. 16 placówek kontynuowało program a do 11 został program wdrożony.

Podczas wizytacji program został oceniony w 22 placówkach z 27 zgłoszonych do realizacji program 81 % z wizytacji wynika, że programem objętych było 998 uczniów i 998 rodziców

- „*Znajdź właściwe rozwiązanie*” Celem programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród młodzieży szkolnej. Cele szczegółowe to: zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego, kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich oraz postaw asertywnych

związanych z unikaniem czynnego i biernego palenia tytoniu. Adresatami programu są uczniowie starszych klas szkół podstawowych i gimnazjów.

Na terenie powiatu wrzesińskiego programem: zostało objętych 27 placówek w tym 22 szkoły podstawowe – 100% i 13 gimnazja – 93%.

Podczas wizytacji program został oceniony w 20 placówkach z 27 zgłoszonych do realizacji program 74 % z wizytacji wynika, że programem objętych było 2234 uczniów.

- „Rzuć palenie razem z nami” O działaniach w ramach kampanii „Rzuć palenie razem z nami” koordynatorzy wychowania zdrowotnego przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zostali poinformowani pisemnie. W placówkach

organizowane były gazetki ściennie i pogadanki. Działania odbywały się głównie w listopadzie.

W ramach obchodów kampanii „Rzuć palenie razem z nami” zostały zorganizowane:

- ✓ *Badania poziomu dwutlenku węgla w wydychanym powietrzu* Badania zostały skierowane do uczniów szkół ponadgimnazjalnych powiatu wrzesińskiego – głównie klas I. Akcja została przeprowadzona w placówkach przez panie pielęgniarki środowiska szkolnego w terminie 26.11.2012-10.12.2012. Smokerlyzer został wypożyczony z WSSE w Poznaniu. Ustniki (500 sztuk) zostały zakupione ze środków finansowych Starostwa Powiatowego we Wrześni. W badaniach brało udział 500 uczniów. Akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem i w porównaniu z rokiem ubiegłym mniej młodzieży pali tytoń i część uczniów z osób które paliły tytoń w roku 2011 rzuciło palenia, ale mimo to wśród badanych było dużo osób uzależnionych od palenia. Młodzież chętnie brała udział w akcji. Podczas badań prowadzone były rozmowy indywidualne - pogadanki nt. skutków palenia tytoniu. Akcja prowadzona jest od 2008 roku. Wyniki akcji w 2012 roku:

Normy:

Kolor diody	Opis	Dorośli (ppm)	Nieletni (ppm)
Zielony	Osoba niepaląca	0-6	0-4
Żółty	Strefa zagrożenia	7-10	5-6
1 Czerwony	Osoba paląca	11-15	7-10
2 Czerwony	Osoba często paląca	16-25	11-15
3 Czerwony	Osoba uzależniona	26-35	16-25
4 Czerwony	Osoba silnie uzależniona	36-50	26-35
4 Czerwony migający	Nałogowiec	50+	36+

NIELETNI

Chłopcy

Rocznik	Ilość uczniów w przedziale					
	0-4	5-6	7-10	11-15	16-25	26-35
1998	3	-	-	-	-	-
1997	5	-	-	-	-	-
1996	28	11	8	5	8	1
1995	30	12	10	18	21	3
Razem	66	23	18	23	29	4

DOROŚLI - PEŁNOLETNI

Chłopcy

Rocznik	Ilość uczniów w przedziale				
	0-6	7-10	11-15	16-25	26-35
1994	26	5	8	10	5
1993	8	9	7	5	-
1992	8	1	1	3	1
1991	4	-	1	1	-
Razem	46	15	17	19	6

Dziewczęta

Rocznik	Ilość uczniów w przedziale					
	0-4	5-6	7-10	11-15	16-25	26-35
1998	-	1	1	-	-	-
1997	4	-	-	-	-	-
1996	50	11	10	11	8	1
1995	15	4	7	4	4	-
Razem	69	16	18	15	12	1

Dziewczęta

Rocznik	Ilość uczniów w przedziale				
	0-6	7-10	11-15	16-25	26-35
1994	42	15	5	4	5
1993	7	8	7	2	0
Razem	49	23	12	6	5

Projekt PL0432 „Bądźmy zdrowi, wiemy – więc działamy”

- ✓ Projekt Kampania „Odświeżamy nasze miasta Tobacco Free Cities”.

Tobacco Free Cities”
Sanitarnego, rozpoczął

wzmocnienie realizacji ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych poprzez egzekucję zapisów w zakresie przestrzegania zakazu palenia oraz oznakowania stref bezdymnych prowadzoną w ramach nadzoru bieżącego przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Projekt finansowany jest przez Międzynarodową Unię z Chorobami Płuc oraz Światową

Fundację ds. Walki z Chorobami Płuc. Obie organizacje zrzeszone są w ramach Inicjatywy Bloomberga, założonej przez burmistrza Nowego Jorku Michaela Bloomberga. Na terenie powiatu wrzesińskiego w ramach realizacji projektu:

- Nawiązano współpracę z Komendą Powiatową Policji we Wrześni, Urzędem Miasta i Gminy we Wrześni, Strażą Miejską we Wrześni, Starostwem Powiatowym we Wrześni, Powiatowym Rzecznikiem ds. Konsumentów. W/w instytucje wchodzi w skład koalicji w powiecie wrzesińskim, która co kwartał miała swoje spotkania.
- Pracownik OZiPZ PSSE we Wrześni udzielał informacji w przygotowanych punktach dla rodziców dzieci klas „0” podczas festynów rodzinnych w: Samorządowej Szkole Podstawowej nr 1 we Wrześni w dniu 26.05.2012 oraz 15.06.2012 w Przedszkolu nr 6 „Pszczółka Maja” we Wrześni, gdzie była możliwość skorzystania z porad dotyczących profilaktyki tytoniowej, jak rzucić palenie, gdzie obowiązuje zakaz palenia oraz otrzymania ulotek. Ogółem wzięło udział 300 osób.
- W dniu 25.05.2012 roku w Gimnazjum nr 2 we Wrześni osoby dorosłe podczas festynu prozdrowotnego miały możliwość wykonania badania tlenku węgla w wydychanym powietrzu oraz skorzystać z porad jak rzucić palenie, gdzie nie wolno palić, jakie są skutki palenia tytoni. Z badań skorzystało: 55 osób z porad 100.
- Został zorganizowany punkt informacyjno - edukacyjny wraz z wystawą ulotek na holu PSSE we Wrześni. W Starostwie Powiatowym we Wrześni, Komendzie Powiatowej Policji we Wrześni, Urzędzie Miasta i Gminy we Wrześni oraz Straży Miejskiej we Wrześni zostały wystawione ulotki dot. profilaktyki tytoniowej oraz informacji o zakazie palenia tytoniu.
- Nawiązano współpracę z Biblioteką Publiczną i Pedagogiczną, ustalono, że w bibliotekach zostaną utworzone punkty informacyjnego wraz z materiałami edukacyjnymi dot. profilaktyki tytoniowej i projektu. Brak informacji o liczbie korzystających z materiałów.
- W dniu 30 i 31.10.2012 we współpracy ze Strażą Miejską we Wrześni i Komendą Powiatową Policji we Wrześni zostały oznakowane przystanki komunikacyjne na terenie Miasta i Gminy Września nakleją zakazu palenia zgodną z ustawą z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r., Nr 10, poz. 55 z późn zm.) Przekazano również osobie odpowiedzialnej za przystanki komunikacyjne na terenie Miasta i Gminy Września,

Miłośław, Nekla, Pызdry i Kołaczkowo materiały informacyjno - edukacyjne o projekcie, zakazie palenia i profilaktyce tytoniowej jak i tabliczki ze znakiem zakazu palenia

- W dniu 24.10.2012 w firmie „Zelka Sp. Z o.o” w Psarach Małych oraz w dniu 26.10.2012 w firmie „Dekspol PPH” zostało zorganizowane spotkania edukacyjno – informacyjne. Ogółem w spotkaniu uczestniczyły 32 osoby – 0,04% mieszkańców powiatu. Podczas spotkań pracownicy firm zostali zapoznani: ze skutkami czynnego i biernego palenia tytoniu, z korzyściami z rzucenia palenia, ze znowelizowaną ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych jak i z konsekwencjami jej nieprzestrzegania oraz z zasadami tworzenia miejsc wolnych od dymu tytoniowego, a głównie miejsc pracy i z założeniami projektu „Odświeżamy nasze miasta. TOB3CIT”. Podczas spotkań zostały przekazane uczestnikom materiały informacyjno - edukacyjne, a zakładom pracy przekazano tabliczki ze znakiem zakazu palenia tytoniu i poradniki jak tworzyć miejsca pracy wolne od dymu tytoniowego.
  - Zbierano informację nt. przydzielania upomnień/mandatów przez Straż Miejsca we Wrześni
- ✓ Raporty dotyczące palenia tytoniu w Polsce. Raporty zostały zamieszczone na stronie internetowej PSSE we Wrześni.

Podczas wizytacji program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu został oceniony w 18 placówkach – 36% placówek.

„Moje Dziecko Idzie do Szkoły”

Celem programu jest poprawa stanu zdrowia dzieci rozpoczynających naukę w szkole poprzez podniesienie poziomu wiedzy rodziców o zdrowiu dzieci w zakresie: prawidłowego żywienia, higieny osobistej,

przestrzegania wymogów sanitarnych przy przygotowaniu i spożywaniu posiłków, szczepień ochronnych, zdrowego stylu życia.

W roku szkolnym 2011/2012 program był realizowany przez wszystkie szkoły i przedszkola z powiatu wrzesińskiego w których są klasy 0 - 31 placówek w tym 22 szkół podstawowych i 9 przedszkoli. Pracownik przeprowadził 45 wizytacje z czego 30 placówek realizujących program - 67% a realizujących program 30/31 - 97% . W programie brało udział z wizytowanych placówek: 1312 dzieci, 1369 rodziców.

W ramach realizacji programu odbywały się festyny rodzinne.

Na terenie powiatu został zorganizowany konkurs plastyczny pt.: „Jestem mały-zdrowy, dzięki...” Organizatorem konkursu była Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna we Wrześni oraz Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej – Oddział Terenowy w Poznaniu. Konkurs skierowany był do uczniów klas „0” przedszkoli i szkół podstawowych powiatu wrzesińskiego, w których realizowany był program „Moje Dziecko Idzie do Szkoły”.

Celem konkursu było kształtowanie postaw i zachowań związanych ze zdrowym stylem życia. Umiejętność wyrażania własnych przemyśleń i spostrzeżeń na temat zdrowego stylu życia. Uczniowie mieli za zadanie stworzyć plakat pt.: „Jestem mały - zdrowy, dzięki...”, uwzględniając tematykę: postawy i zachowania związane ze zdrowym stylem życia poprzez: dbanie o higienę osobistą; promowanie czystego powietrza wokół siebie jak i powietrza bez dymu nikotynowego; kształtowanie zasad racjonalnego odżywiania i aktywności fizycznej; zwracanie uwagi na prawidłową postawę ciała, siedzenie i odpowiedni plecak do szkoły; szczepienia ochronne.

Regulamin konkursu został przesłany do 31 placówek, zamieszczony na stronie internetowej PSSE we Wrześni, przekazano do mediów. Na etap powiatowy wpłynęło 11 prac z 11 placówek – 35% placówek.

Komisja powiatowa przyznała: I miejsce - Aleksandra Jankowiak z Przedszkola „Polne Kwiatki” w Gutowie Małym; II miejsce - Natalia Kuśmierz z Przedszkola „Bajkowy Świat” w Orzechowie; III miejsce - Natalia Nowacka z Samorządowej Szkoły Podstawowej nr 6 we Wrześni. W dniu 21.06.2012 roku we Wrzesińskim Ośrodku Kultury we Wrześni odbyło się uroczyste podsumowanie i rozstrzygnięcie konkursu. Nagrody dla laureatów zostały zakupione ze środków PTOZ. Informacja o finale umieszczona była na stronie internetowej PSSE we Wrześni w „Przeglądzie Powiatowym”, „Wiadomości wrzesińskie” i TVWielkopolska.

Program został przyjęty zarówno przez rodziców jak i uczniów bardzo pozytywnie. Realizatorzy programu – wychowawcy klas zaobserwowali wzrost zainteresowania tematyką zdrowego stylu życia. Rodzice na spotkaniach z wychowawcami chętnie dzielili się swoimi uwagami, spostrzeżeniami przemyśleniami dotyczącymi zagadnień zawartych w broszurce „Moje dziecko idzie do szkoły”. Wzrosła jakość drugich śniadań przynoszonych do szkół przez dzieci.

PL 0432 „Bądźmy zdrowi, wiemy - więc działamy” jest realizowany na terenie powiatu wrzesińskiego od 2009 roku. Celem ogólnym Projektu jest poprawa stanu zdrowia populacji dzieci i młodzieży w Polsce, a celem bezpośrednim zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży narażonych na nadwagę, otyłość i choroby dietozależne na terenie województwa wielkopolskiego poprzez zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie oraz kształtowanie właściwych nawyków i umiejętności prozdrowotnych.

Na terenie powiatu wrzesińskiego:

- ✓ „Maraton zdrowia i sprawności fizycznej”. Został zorganizowany dla uczniów klas I szkoły gimnazjalnej. Turniej odbył się 22.06.2012 roku w Gimnazjum nr 2 we Wrześni. Organizatorem była Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna we Wrześni (z pracownicy Anna Węcłewska - OZiPZ, Magdalena Witasik – HŻŻiPU, Alicja Dzierzewska Epidemiologii), oraz nauczyciele z Gimnazjum nr 2 we Wrześni (pani: A. Reszelewska, I. Rydz, I. Szamałek, E. Bosacka – Płocka). Partnerami było Starostwo Powiatowe we Wrześni i Urząd Miasta i Gminy we Wrześni i „NZOZ ZDROWIE” – Elżbieta Nowaczyk pielęgniarka.

W maratonie brało udział 10 drużyn sześciuosobowych z I klas szkół gimnazjalnych z 10 szkół – 71% placówek w powiecie (14 placówek w powiecie). „Maraton zdrowia i sprawności fizycznej” składał się z zadań dotyczących wiedzy z zakresu prawidłowego żywienia i zadań promujących aktywność fizyczną. Wszystkie drużyny zaliczały po kolei stanowiska, na których zdobywały punkty. Oto zadania z jakimi zmierzyła się młodzież: segregacja produktów spożywczych na tłuszcze, węglowodany, białka, warzywa i owoce; obliczanie BMI; ułożenie piramidy zdrowia; rozwiązanie krzyżówki dotyczącej zdrowia człowieka; bieg po drabince ułożonej na podłodze w jedną i drugą stronę z jabłuszkiem na tacy; rzuty do kosza; zbijanie kręgli; układanie rymowanek z 6 wylosowanych wyrazów; skoki przez skakankę; rzuty lotkami do tarczy oraz wykonanie kanapek.

Komisja przyznała: I miejsce – Zespół Szkół Specjalnych we Wrześni; II miejsce – Gimnazjum w Kołaczku; III miejsce – Zespół Szkół Społecznych w Grzybowie; IV miejsce – Zespół Szkół w Nekli; V miejsce – Zespół Szkół w Targowej Górcy; VI miejsce – Gimnazjum nr 2 we Wrześni; VII miejsce – Gimnazjum nr 1 we Wrześni; VIII miejsce – Zespół Szkół w Zasutowie; IX miejsce – Zespół Szkół w Otocznej; X miejsce – Zespół Szkół w Nowym Folwarku.

Uczestnicy maratonu

- ✓ Festyny: zostały zorganizowane 2 festyny dla dzieci z klas „0” w Przedszkolu „Miś Uszatek” w Nekli i „Koszałek – Opałek” w Miłosławiu. Dzieci z Nekli z grupy Pajacyki i Wiewiórki rozpoczęły spotkanie od części artystycznej (piosenki i wierszyki dotyczące zdrowego stylu życia), brały udział w konkurencjach sportowych, układały: owocowe puzzle, owocowo-warzywny szal Pani Jesieni, piły sok ze szklanki przez słomkę. Między konkurencjami odgadywały zagadki. Dzieci z grup Wiewiórki, Biedronki, Borowiki z Przedszkola w Miłosławiu spotkanie rozpoczęło się od przedstawienia o „Zdrowym Czerwonym Kapturku” w wykonaniu kadry przedszkola. Każde dziecko brało udział w zabawach ruchowych, zagadkach, rozwiązywały krzyżówkę. Rysowały co służy zdrowiu na płatkach kwiatów oraz robiły zdrowe kanapki, które wspólnie zjadły. Całe spotkanie zostało podsumowane wierszem „Na zdrowie”.

W festynach wzięło udział 112 dzieci – 4% dzieci kl. „0”. Każde dziecko otrzymało owoc.

Przedszkole „Kozatek – Opatek” w Miłostawiu

Uczestnicy festynu Przedszkole „Miś Uszatek” w Nekli

- ✓ Szkolenie dla młodzieży gimnazjalnej. Zostało zorganizowane w dn. 22.11.2012 w zakresie racjonalnego odżywiania, aktywności fizycznej, w którym wzięło udział 18 os. – 0,7%. Szkolenie składało się z części teoretycznej i warsztatowej. Młodzież

dowiedziała się co to są składniki odżywcze i racjonalne odżywianie, jak się odczytuje etykiety produktów, uczyła się również podziału produktów spożywczych na grupy, budowy piramidy zdrowia, wykonała plakaty zachęcające do racjonalnego dożywiania i aktywności fizycznej dla osób dorosłych, młodzieży i małych dzieci, zapoznała się chorobami związanymi z zaburzeniami odżywiania, uczyła się obliczania BMI i WHR oraz przygotowywała zestawy ćwiczeń dla młodzieży. Całość szkolenia podsumowana była wspólnym rozwiązaniem krzyżówki i kalamburów. Młodzież będzie się włączać w pomoc w organizacji działań dotyczących racjonalnego odżywiania i aktywności fizycznej w placówkach oraz prowadzić edukacje rówieśniczą. Została przeprowadzona ankieta na rozpoczęcie i zakończenie szkolenia.

Uczestnicy szkolenia

- ✓ Konkurs „Bądźmy zdrowi”. Konkurs został ogłoszony w dniu 15.10.2012. Regulamin przesłano do 14 placówek – 100% będących na terenie powiatu wrzesińskiego. Prace wpłynęły z 3 placówek – 21% i 1 placówki opiekuńczo wychowawczej. Posiedzenie komisji konkursu odbyło się 23.11.2012. Komisja przyznała: I miejsce Wiktoria Nowak - Gimnazjum Nr 1 we Wrześni (praca reprezentowała powiat w etapie wojewódzkim o otrzymała wyróżnienie), II miejsce Michalina Pera - Gimnazjum w Kołaczku, III miejsce Monika Waleryszak - Zespół Szkół w Orzechowie. Przyznano również wyróżnienie Hannie Lewińskiej z Ośrodka Wspomagania Dziecka i Rodziny w Kołaczku. W dniu 18.12.2012 odbył się finał i uroczyste wręczenie nagród etapu powiatowego. Uroczystość miała miejsce w kinie „Trójka” we Wrześni, odbyła się dzięki współpracy z Urzędem Miasta i Gminy we Wrześni. Nagrody otrzymano z

WSSE w Poznaniu. Uczestnicy na zakończenie obejrzeni film „Asterix i Oberix...”. Informacje dotycząca podsumowania konkursu zamieszczono na stronie internetowej PSSE we Wrześni oraz przekazano do lokalnej prasy.

Laureatka I miejsca

Ochrona zdrowia Matki i Dziecka

Badania ankietowe „Zachowania zdrowotne kobiet w ciąży”

W terminie 23-27.04. 2012 oraz 22-26.X.2012 zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród kobiet, które urodziły dzieci - znajdujące się na oddziale ginekologiczno – położniczym. Celem badań było określenie ryzykownych zachowań zdrowotnych kobiet w ciąży oraz ich wpływu na zdrowie potomstwa

Szkoły Promujące Zdrowie

Na terenie powiatu wrzesińskiego są 3 szkoły, które posiadają tytuł „Szkoły Promującej Zdrowie, jest to 6 % placówek objętych nadzorem OZiPZ PSSE we Wrześni. Placówki zostały zwizytowane przez pracownika OZiPZ 100% oraz wypełniono protokół Szkoły Promującej Zdrowie. Do tych placówek należą: Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 1 we Wrześni ul. Szkolna 1, Zespół Szkół Specjalnych im. J. Korczaka we Wrześni ul. Batorego 8, Gimnazjum nr 1 ul. Kosynierów 32 we Wrześni. Jedna z placówek należących do Wielkopolskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie – Gimnazjum nr 1 we Wrześni stara się o uzyskanie Krajowego Certyfikatu Szkoły Promującej Zdrowie.

Wszystkie placówki realizują i włączają się w programy i akcje proponowane przez PIS.

Światowy Dzień Zdrowia W 2012 roku Światowy Dzień Zdrowia przebiegał pod hasłem „Odporność na antybiotyki i jej globalne rozprzestrzenianie”. W obchody jak co roku włączył się powiat wrzesiński. W ramach obchodów przesłano informację nt. założeń i obchodów wraz z hasłem ŚDZ do placówek wychowania (42 placówki).

Dopalacze

Zostały zorganizowane 2 szkolenia – w dniu 30 i 31.05.2012 we współpracy z Komendą Powiatową Policji we Wrześni i Urzędem Miasta i Gminy we Wrześni szkolenia. Szkoleniem objęte zostały szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne z powiatu wrzesińskiego. W szkoleniu brali udział uczniowie klas I szkół gimnazjalnych, którzy dotarli na spotkanie w dniu 30.05.2012 łącznie 22 osób z 11 szkół – 79%, natomiast ze szkół ponadgimnazjalnych udział brali uczniowie klas I,II, którzy dotarli na spotkanie w dniu 31.05.2012 łącznie 16 osób z 4 szkół – 80%.

Dla szkół zostały przygotowane pakiety edukacyjne (płyta CD – 15 szt. wydano, ulotki 195 szt. wydano). Szkolenie odbyło się w Sali konferencyjnej Komendy Powiatowej Policji we Wrześni. Uczniowie uczestniczyli w zajęciach wg konspektu. Konspekt i cel szkolenia został przesłany do szkół, z którymi zapoznali się dyrektorzy placówek. W każdej szkole został wytypowany opiekun grupy młodzieży.

Za przeprowadzenie szkolenia odpowiedzialni byli członkowie zespołu ds. profilaktyki w zakresie „dopalaczy”. Spotkanie było podzielone na dwie części. I część teoretyczna – wykład; II część warsztatowa. Szkolenie cieszyło się dużym uznaniem i aprobatą młodzieży. Chętnie włączali się do zajęć grupowych oraz do dyskusji. Powierzone zadanie – edukacja rówieśnicza przyjęli otwarcie i postarają się podołać zadaniu.

Została przeprowadzona ankieta na rozpoczęcie i zakończenie szkolenia. Młodzież po ukończeniu szkolenia otrzymała dyplomy potwierdzające posiadanie wiedzy na temat szkodliwego wpływu używania dopalaczy i substancji psychoaktywnych. Informacja nt. szkoleń ukazała się stronie internetowej KPP we Wrześni, UMiG we Wrześni i PSSE Września.

Młodzieżowi Liderzy Zdrowia szkoła ponadgimnazjalna (od lewej) i gimnazjum

Wnioski

Realizacja programów przebiegała zgodnie z opracowanymi harmonogramami działań. W ramach nadzoru nad placówkami zaplanowano na rok 2012 i wykonano 50 wizytacji w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w powiecie wrzesińskim – 106%. Pozytywny i wymierny skutek odnosi stała bardzo dobra współpraca m.in. ze Starostwem Powiatowym we Wrześni, Urzędem Miasta i Gminy we Wrześni, Szpitalem Powiatowym oraz wewnątrz PSSE Września m.in. z działem Epidemiologia i Higiena Dzieci i Młodzieży, Organizacja i Statystyka

Od lat obserwuje się przychylne nastawienie dyrekcji placówek do proponowanych przez PIS programów edukacyjnych. Mile widziane było by zwiększenie materiałów edukacyjnych do działań akcyjnych i programowych co umożliwi jeszcze lepszą realizację programów.

Ocena stanu sanitarnego
w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

1. REALIZACJA ZADAŃ

Decyzje, postanowienia i opinie sanitarne udzielano na piśmie w trybie i terminie ustalonym przepisami.

Pozytywne projekty opatrzone były klauzulą Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni.

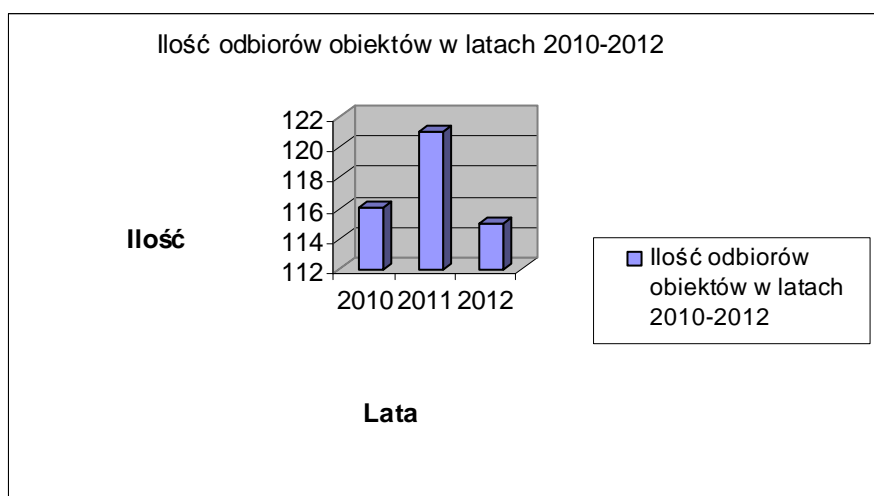
Praca terenowa obejmowała:

- wizje lokalne przeprowadzane każdorazowo przed udzieleniem opinii o lokalizacji lub zmianie przeznaczenia obiektu lub terenu;
- odbiory indywidualne zgłaszanych do uruchomienia obiektów lub udział w komisjach odbiorowych obiektów podlegających Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Przy inwestycjach mogących powodować uciążliwość dla środowiska, otrzymywane oceny oddziaływania na środowisko konsultowane były drogą służbową z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu.

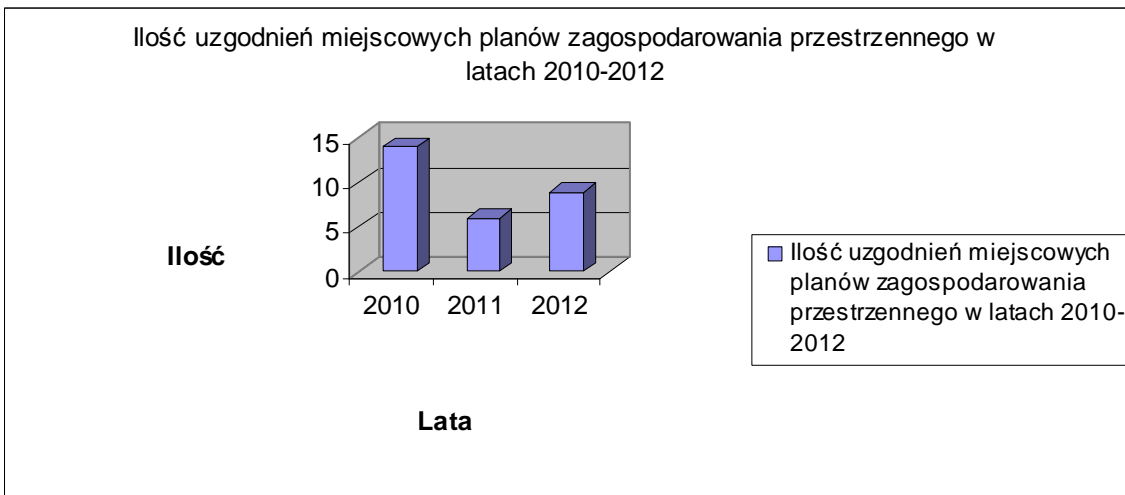
Ogółem przeprowadzono 137 kontrole, w tym:

- opinia środowiskowych uwarunkowań	- 13
- ocena obiektów przeznaczonych do adaptacji	- 9
- odbiory i pozwolenia na działalność	- 115

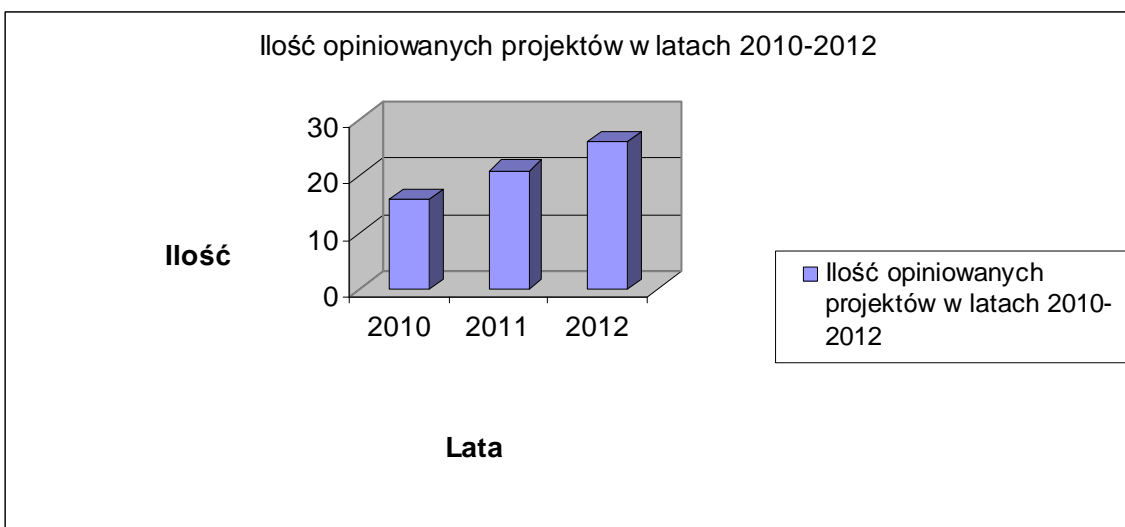
2.STATYSTYCZNA OCENA PRACY ZNS

-Ogółem liczba wydanych opinii, decyzji i postanowień	- 373
- w tym płatniczych:	- 139
- zaopiniowano pozytywnie bez zastrzeżeń	- 234
pozytywnie z zastrzeżeniami	- 0
negatywnie	- 0
B. Ilość opinii do planów zagospodarowania przestrzennego	- 9

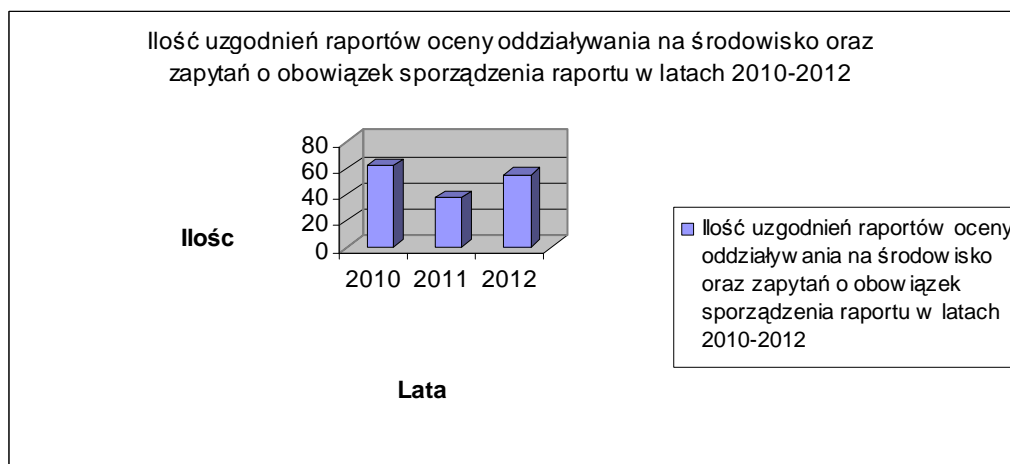
C. Rodzaj zaopiniowanej dokumentacji:

- lokalizacja i zagospodarowanie terenu	- 0
- projekty nowych obiektów lub ich rozbudowy	- 17
- projekty adaptacji i ocena pomieszczeń do adaptacji lub zmiany sposobu przeznaczenia	- 9

D. Oceny oddziaływania na środowisko

E. Rodzaje opiniowanych obiektów:

- przedsiębiorstwa produkcyjne	- 0
- obiekty usługowe i zakłady rzemieślnicze	- 7
- obiekty gastronomiczne i sklepy	- 5
- hurtownie i magazyny spożywcze	- 1
- budynki mieszkalne i biurowe	- 6
- obiekty służby zdrowia i gabinety	- 2
- obiekty hotelarskie	- 1
- obiekty szkolno - oświatowe	- 3
- inne	- 1

1. PODSUMOWANIE I UWAGI

Odbiory dokonywane były pisemnie z wypisanymi zaleceniami i zastrzeżeniami do usunięcia w określonym terminie.

Nie wydano żadnej opinii negatywnej w przypadku odbiorów budynków, zaopiniowania dokumentacji projektowej i uwarunkowań środowiskowych. Większość opiniowanych obiektów oraz odbiorów, to tereny gminy Września. Nie było obiektu, który zmuszałby do wniesienia sprzeciwu podczas uruchomienia.

Przekazano do użytkowania:

- sklepów i zakładów gastronomicznych - 12
- hurtowni i magazynów spożywczych - 2
- aptek i gabinetów lekarskich, pielęgniarских - 27
- zakładów fryzjerskich i kosmetycznych, solaria, gabinety masażu - 17
- zakładów pracy i warsztatów - 11
- sklepów i magazynów przemysłowych - 5
- szkoły, przedszkola i obiekty towarzyszące - 14
- budynki mieszkalne wielorodzinne - 9
- budynku usługowo - handlowe - 6
- sale ćwiczeń, siłownie, - 3
- obiekty hotelarskie i noclegowe - 4
- inne - 5

**PRZYKŁADY ODBIERANYCH OBIEKTÓW PRZEZ PPIS WE WRZEŚNI
W 2012r**

Zakład produkcji folii plastycznej FLEX ul. Sikorskiego we Wrześni

Hala magazynowo - produkcyjna ALLFLEX POLSKA w Psarach Małych

Przychodnia lekarza rodzinnego ul. Legii Wrzesińskiej we Wrześni

Budynek mieszkalny wielorodzinny ul. Gendka we Wrześni

Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Nekli

Siłownia „ODEON” we Wrześni

Zakończenie

Pracownicy Inspekcji Sanitarnej pionu Oddziału Nadzoru w 2012 roku przeprowadzili w powiecie wrzesińskim ogółem 1941 kontrole sanitarnych na podstawie, których wydano 1219 decyzji administracyjnych, w tym 527 stanowiły decyzje płatnicze. Wstrzymano działalność w 3 obiektach ze względu na stwierdzone zagrożenie dla zdrowia i życia oraz wydano 1 decyzję zakazującą wprowadzania do obrotu środków spożywczych. Nałożono 57 mandatów karnych na łączną kwotę 10100 zł.

W 2012r. na terenie objętym nadzorem przez PPIS we Wrześni zanotowano więcej ognisk zachorowań na choroby zakaźne niż w 2011r. Odnotowano 20 ognisk zachorowania na ospę wietrzną, 1 ognisko zachorowania na szkarlatynę, 1 ognisko zachorowania na świnkę oraz 6 ognisk zachorowania na krztusiec. Nie notowano natomiast ognisk zatrucia pokarmowego. W porównaniu z rokiem 2011 w 2012r zanotowano wzrost zachorowań na świnkę, różyczkę, krztusiec, wirusowe zakażenia jelitowe, natomiast spadek liczby zachorowań zanotowano wśród zachorowań na ospę wietrzną, szkarlatynę, boreliozę, salmonelozę, wirusowe zapalenie wątroby oraz grypę. Stan sanitarno - higieniczny placówek lecznictwa ambulatoryjnego ocenia się pozytywnie. Personel medyczny przestrzega opracowanych procedur dotyczących antyseptyki, dezynfekcji, sterylizacji, postępowania z odpadami niebezpiecznymi oraz sprzątania, o czym świadczy brak zakażeń zakładowych.

PPIS w roku 2012 nie stwierdził występowania zagrożeń sanitarnych dla osób korzystających z urządzeń oraz obiektów użyteczności publicznej. W porównaniu z rokiem ubiegłym zaobserwowano w powiecie zdecydowaną poprawę w zakładach fryzjerskich, kosmetycznych oraz należyty stan sanitarny w obiektach hotelarskich i innych obiektach użyteczności publicznej. W zakresie zaopatrzenia ludności w wodę do picia w 2012 zmniejszyła się liczba osób korzystających z wody o niewłaściwej jakości fizykochemicznej niezgodnej z wymaganiami. W 2012 roku 98,8 % mieszkańców powiatu wrzesińskiego piło wodę dobrej jakości, o parametrach spełniających wymogi określone w obowiązującym rozporządzeniu. Głównym powodem kwestionowania jakości wody były przekroczenia parametrów żelaza i manganu, amoniaku, skutkiem czego orzekano o warunkowej przydatności wody. Przekroczenia wskaźników fizykochemicznych nie stanowi zagrożenia zdrowotnego, lecz powoduje pogorszenie jedynie walorów estetyczno-smakowych wody. W celu poprawy jakości wody w wodociągach, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni zobowiązuje w formie decyzji właścicieli wodociągów do podjęcia działań w zakresie modernizacji i unowocześniania urządzeń wodociągowych. W ciągu 2012 roku zanotowano pojedyncze przypadki ponadnormatywnych wartości parametrów bakterii grupy coli.

Zanieczyszczenie wody pitnej *bakteriami grupy coli* nie stanowiło zagrożenia dla życia lub zdrowia konsumentów, w związku z czym nie wydawano komunikatów o zakazie spożywania wody. W bieżącym roku pojawił się problem zanieczyszczenia wody związkami benzo(a)pirenu i Σ WWA z wodociągu publicznego w Pyzdrach przy ul. Nadrzeczej. W związku z czym z dniem 8.11.2012 r. Stacja Uzdatniania Wody w Pyzdrach przy ul. Nadrzeczej należąca do Zakładu Gospodarki Komunalnej Mieszkaniowej i Usług Wodno-Kanalizacyjnych w Pyzdrach została wyłączona. Dnia 21.12.2012 r. PPIS we Wrześni wydał decyzję nr ON.HK-421/1/26-3/12 o braku przydatności wody do spożycia z wodociągu publicznego w Pyzdrach przy ul. Nadrzeczej mimo, iż zanieczyszczenie wody nastąpiło tylko w ograniczonym obszarze. Decyzja obowiązuje do dnia 30.06.2013r. Obecnie miasto Pyzdry zasilane jest w wodę z wodociągu publicznego w Pyzdrach przy ul. Wrocławskiej oraz wodociągu publicznego w Pietrzykowie. W 2013 r. właściciel wodociągu Stacji Uzdatniania Wody w Pyzdrach przy ul. Nadrzeczej przeprowadzi kompleksowy przegląd urządzeń i zostanie podjęta decyzja o ewentualnej modernizacji stacji lub całkowitym jej zamknięciu.

W zakresie nadzoru nad obiektami Żywności i Żywienia stan sanitarny obiektów w 2012 uległ niewielkiemu pogorszeniu. Zwiększyła się ilość nałożonych mandatów karnych w związku z wprowadzaniem do obrotu środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia. Zgodnie z planem poboru prób na 2012r. pobrano do badań 146 prób środków spożywczych oraz 3 próby kosmetyków, 3 z nich zostało zdyskwalifikowanych. Głównym powodem kwestionowania badanych środków spożywczych była zaniżona zawartość jodanu potasu. W 2012r. wzmożono współpracę z Policją, przeprowadzono wspólnie 16 kontroli w tym 7 kontroli w związku z tzw. „afera solną”, 3 kontrole w związku ze stwierdzeniem w obrocie skażonego alkoholu pochodzenia Czeskiego, 2 kontrole środków transportu prowadzących nielegalnie handel obwoźny. Cztery kontrole dotyczyły zgłoszenia Polski do udziału w międzynarodowej akcji o nazwie „Operation Pangea IV – International Week of Action” - skierowanej przeciwko nielegalnemu handlowi produktami leczniczymi, suplementami diety, substancjami zastępczymi. W wyniku podjętych czynności kontrolnych nie stwierdzono w obrocie w/w środków.

W zakresie nadzoru nad zakładami pracy pracodawcy starają się ograniczać do minimum liczbę osób pracujących w narażeniu na czynniki szkodliwe, jednocześnie zapewniając dostęp do informacji o istniejących zagrożeniach w środowisku pracy. Pracodawcy podejmują działania poprawiające warunki pracy w swoich zakładach poprzez stosowanie różnego rodzaju zmian organizacyjnych /np. zmniejszenie czasu ekspozycji pracownika na działanie czynnika szkodliwego, modernizacja systemów wentylacyjnych, wymiana lub przegląd stosowanych maszyn i urządzeń/. W 2012r. w 17 zakładach pracy w powiecie uległy poprawie warunki

pracy w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych. Łącznie poprawiono w nich warunki pracy 205 osobom. Kontrole sanitarne potwierdziły również w tym roku, że pracownicy są świadomi skutków zagrożeń wynikających z pracy przez nich wykonywanej, dlatego też w trosce o swoje zdrowie chętnie korzystają z zabezpieczeń jakie oferuje im pracodawca.

Dzięki podejmowanym działaniom przez dyrekcje placówek /remonty, bieżąca konserwacja/ stan sanitarno-techniczny i higieniczny obiektów sukcesywnie poprawia się. Stwierdza się poprawę stanu -technicznego otoczenia obiektów . W dalszym ciągu jednak zastrzeżenia budzi stan techniczny boisk szkolnych oraz zbyt mała ilość sal gimnastycznych w powiecie.

W zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2012 roku kontynuowano programy edukacyjne rozpoczęte w latach ubiegłych oraz wdrażano nowe interwencje programowe i nie programowe o zasięgu krajowym i wojewódzkim. Podejmowano również działania akcyjne w związku z potrzebami lokalnymi w powiecie. Współpraca z samorządami, placówkami. oświatowo - wychowawczymi, przychodniami lekarza rodzinnego, poradniami specjalistycznymi, mediami oraz innymi instytucjami w roku 2012 odbywała się na dobrym poziomie.

Pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego poprzez opiniowanie lub uzgadnianie pod względem sanitarno-higienicznym: projektów planów zagospodarowania, przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych, wniosków dotyczących konieczności wykonywania raportu oddziaływania inwestycji na środowisko i jego zakresu, oraz odbioru obiektów budowlanych przekazywanych do użytkowania. W 2012 roku w trakcie dokonywanych odbiorów pod względem sanitarnym nie było obiektów, które zmuszałyby do wniesienia sprzeciwu podczas ich uruchomienia. Liczba odbieranych obiektów utrzymała się na podobnym poziomie jak w latach ubiegłych. Wśród odbieranych obiektów dominuje branża spożywcza, salony fryzjerskie i kosmetyczne oraz gabinety lekarskie. Rozbudowuje się również budownictwo przemysłowe, mieszkaniowe wielorodzinne i budynki handlowo - usługowe. Pod względem higieniczno - sanitarnym stan odbieranych obiektów jest na coraz wyższym poziomie.

W obliczu ustawicznego podnoszenia kwalifikacji pracowników pionu Nadzoru Sanitarnego poprzez udział w szkoleniach zapewnia się w powiecie wysoką jakość w zakresie sprawowanego zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami

zdrowotnymi Żywności i Żywienia, higieny środowiska, higieny pracy, higieny w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych.

Główny cel działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie wrzesińskim wytyczony na 2012 r. osiągnięto na zadowalającym poziomie.